TARTU
RIIKLIK
ÜLIKOOL

Loengute temaatika

1971

A-31982

TARTU RIIKLIK ÜLIKOOL

LOENGUTE TEMAATIKA

Toimetanud
P.KASK ja E.VÄÄRI

Tartu 1971

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

ТЕМАТИКА ЛЕКЦИЙ

На эстонском и русском языках

Тартуский государственный университет
ЭССР, г.Тарту, ул.Юликооли,18

Vastutav toimetaja P.Kask
Korrektor E.Väärt

TRÜ rotaprint 1971. Paljundamisele antud 1.XI 1971. Trükipoognaid 12,13. Tingtrükipoognaid 11,28.Arvestuspoognaid 8,84. Trükiarv 1200. Paber 30x42. 1/4. MB 08730. Tell. nr. 911.

Tasuta

E E S S Õ N A

Käesolev temaatika sisaldab peaasjalikult TRÜ õppejõudude, vähemal määral ka teaduslike töötajate, teenistujate ja üliõpilaste loenguteemasid, mille kohta teemade esitajad on valmis esinema populaarses vormis laiemale avalikkusele. Loengu teemad paigutatakse temaatikasse üksikute ainevaldade kaupa, kusjuures ühe alajaotuse piirides peetakse silmas lektorite nimede alfabeetilist järjekorda (välja arvatud ajaloo-alased alajaotused, kus püütakse teemad esitada käsitlusobjektide sisulises ja kronoloogilises järjekorras). Kõik teemad varustatakse lühikese annotatsiooniga, mille eesmärgiks on iseloomustada loengu sisu, mõnedel juhtudel aga juhtida tähelepanu kuulajaskonna soovitatavale koosseisule. Temaatika varustatakse lektorite nimede registriga (koos viidetega loenguteemade asukohale temaatikas), mis hõlbustab loengu tellimisel soovi korral lähtuda kõrvuti teemaga ka lektori isikust.

Loengute tellimine temaatikas sisalduvatel teemadel ja osundatud lektoritelt toimub ühingu "Teadus" TRÜ organisatsiooni vastutava sekretäri kaudu aadressil Tartu, 21.Juuni t. 2-11, tel. 42-07 ja 44-55. Tellimus tuleb esitada vähemalt 3 päeva enne loengu pidamise kavatsetavat aega. Kirjaliku tellimuse korral on vajalik märkida peale teema ja lektori veel loengu pidamise kuupäev, kellaaeg ja koht, kuulajate koosseis, loengu organiseerija nimi ja telefon. Suulisi tellimusi võetakse vastu igal tööpäeval kell 9-12.

Esitatav temaatika on koostatud ühingu "Teadus" TRÜ organisatsiooni juhatuse initsiatiivil. Sisuliselt toimetas temaatika juhatuse esimees P.Kask, keeleliselt juhatuse liige E.Vääri. Lektorite registri tegi ja osutas kaasabi temaatika koostamise kõigis staadiumides juhatuse vastutav sekretär H.Sarapuu.

Temaatika tarvitajatel tekkivad märkused esinevate puuduste kohta, samuti ettepanekud järgnevate väljaannete täiendamiseks palutakse esitada kas suuliselt või kirjalikult ühingu "Teadus" TRÜ organisatsiooni ülalmärgitud aadressil.

Toimetajad

I. AJALUGU JA RAHVUSVAHELINE OLUKORD.

1. NLKP ja NSV Liidu ajalugu.

1. V.I.Lenin ja Komitern. J.Ant

Loengus käsitletakse V.I.Lenini võitlust Kommunistliku Internatsionaali loomise eest, Komiterni tegevust töörahva ühisrinde loomisel ja antakse hinnang Komiterni tegevusele võitluses kommunistliku liikumise ühtsuse eest.

2. V.I.Lenin kui propagandist. J.Kalits

Loengus näidatakse, milliseid juhtnööre andis propagandistidele V.I.Lenin ja mida V.I.Leninist kirjutasid tema kaasaegsed, samuti seda, mida võib õppida V.I.Lenini ettekannetest ja artiklitest.

3. V.I.Lenini võitlusest oportunismi vastu. L.Raid

Loengus tutvustatakse V.I.Lenini põhiseisukohti oportunismivastases võitluses.

4. V.I.Lenin sõdadest. L.Raid

Loengus käsitletakse sõja ja rahu ning rahuliku kooseksisteerimise küsimusi V.I.Lenini teoreetilise pärandi alusel.

5. V.I.Lenin kultuurirevolutsioonist. F.Kinkar

Loengus tutvustatakse kultuurirevolutsiooni ülesandeid ideoloogia ja kultuuri alal, kultuurirevolutsiooni eesmärke ja NLKP tegevust kultuurirevolutsiooni läbiviimisel NSV Liidus.

6. V.I.Lenin intelligentsi osast sotsialismi ülesehitamisel. S.Lepik

Loengus selgitatakse V.I.Lenini suhtumist intelligentsisse ja intelligentsi osa kaasaegses sotsialistlikus ühiskonnas, toimunud muutusi teaduslik-tehnilise revolutsiooni toimel.

7. V.I.Lenin kaasaegsete mälestustes. H.Moosberg

Loengus tuuakse esile iseloomustusi V.I.Lenini kohta aastatest 1895 kuni 1923, mõningaid eredaid fakte, mis on fikseeritud tema kaasaegsete mälestustes.

8. V.I.Lenini elust ja tegevusest aastail 1894–1900. H.Moosberg

Loengus antakse ülevaade V.I.Lenini tegevusest Tööliskassi Vabastusvõitluse Liidus ja asumisest Sušenskojes.

9. V.I.Lenin ja Soome. H.Sarv

Loengus käsitletakse Vene ja Soome sotsiaaldemokraatide vahelisi suhteid, V.I.Lenini viibimist Soomes ja tema seisukohta Soome autonoomia küsimuses.

10. V.I.Lenin ja Eesti. I.Rajasalu

Loengus käsitletakse V.I.Lenini ja tema tööde mõju revolutsioonilisele liikumisele Eestis.

11. NLKP kollektiviseerimisajajärgu kogemuste rahvusvaheline tähtsus. E.Kivimaa

Loengus käsitletakse NLKP kollektiviseerimisajajärgu kogemusi ja nende kasutamist põllumajanduse sotsialistlikul ümberkorraldamisel rahvademokraatiamaades.

12. EKP tegevus vabariigi põllumajanduse kollektiviseerimisel. E.Kivimaa

Loengus tutvustatakse EKP tegevust kollektiviseerimise ettevalmistamisel ja läbiviimisel, muutusi talurahva teadlikkuses ja kollektiviseerimise tulemusi.

13. EKP tegevus riikliku kaubanduse rajamisel Eesti NSV-s aastail 1940-1941. V.Ruus

Loengus käsitletakse tööliskontrolli kehtestamist, riikliku kaubandusaparaadi rajamist, erakaubanduse natsionaliseerimist. Loeng sobib kaubandustöötajaile Eesti NSV aastapäeva või kaubandustöötajate päeva eel.

14. Suure Isamaasõja ajaloo võltsimine kodanlike maade ajaloolaste poolt. J.Raid

Loengus käsitletakse järgmisi küsimusi: Teise maailmasõja põhjuste ja iseloomu võltsimine; Nõukogude vägede tähtsamate võitude tulemuste teadlik moonutamine; Nõukogude partisanide tegevuse ja selle tagajärgede tendentslik alahindamine; NSV Liidu teenete teadlik vähendamine hitlerliku Saksamaa purustamisel.

2. Eesti ajalugu.

15. Arheoloogia ja kaasaeg. (Arheoloogilise uurimistöö kaasaegsed meetodid.) V.Trummal

Loengus taotletakse kaasaegse arheoloogia tutvustamist. Selles näidatakse loodusteaduslike meetodite rakendamise võimalusi arheoloogiliste muististe vanuse määramisel, mitmesuguste muinsusesemete valmistamise tehnoloogilise taseme kindlakstegemisel ning isegi uute mälestusmärkide (linnuste, kääbaste, maakamara alla jäänud linnade jt.) avastamisel.

16. Eesti ala vanimast asustusest ja selle etnilisest päritolust. V.Trummal

Loengus antakse lühike ülevaade Eesti alal esinevatest vanematest arheoloogilistest mälestusmärkidest ja näidatakse nende põhjal Eesti ala järkjärgulise asustamise käiku, ühtlasi vaadeldakse siinsete hõimude ühiskondliku, majandusliku ja kultuurilise arengu iseärasusi ning nende suhteid naaberaladega. Olemasolevate arheoloogia, antropoloogia ja keeleteaduse andmete valguses tutvustatakse lühidalt ka nõukogude teaduse seisukohti eesti rahva etnilise päritolu küsimuses.

17. Feodalismi tekkimine Baltimaade rahvastel. H.Ligi

Loengus käsitletakse Baltimaade rahvaste ühiskondlikku korda enne Saksa-Taani vallutusi.

18. Kuidas muistsed eestlased ja nende naabrid võitlesid saksa rüütlitega. S.Vahtre

Loengus käsitletakse muistsete eestlaste ja nende naabrite - venelaste ja teiste Baltimaade rahvaste ühiseid võitlusi saksa ja Skandinaavia sissetungijate vastu XIII-XIV sajandil.

19. Põllumajanduse areng Eestis feodaalajal XIII-XVIII sajandil. H.Ligi

Loengus käsitletakse Eesti põllumajanduse olukorda läbi sajandite.

20. Eesti rahvastik feodalismiajajärgul. S.Vahtre

Loengus antakse ülevaade Eesti rahvaarvu dünaamikast XIII-XIX sajandini ja seda tinginud olulisematest teguritest, rahvastiku loomuliku ja mehhaanilise muutumise põhimomentidest.

21. Tartu varaseimast ajaloost. V.Trummal

Loengus esitatakse andmeid Tartu kohta vanimatest kirjalikest allikatest. Räägitakse Tartu kujunemisest Eesti ala vanimaks majanduslik-poliitiliseks tsentrumiks, kusjuures tutvustatakse ka Tartu vanima geoloogilise mineviku iseärasusi. Lähemalt kirjeldatakse Tartu arhitektuurilisi mälestusmärke, eriti Tartu linnuse teket ja arengut.

22. Tartu vabrikute ja tehaste ajaloost. M.Lõhmus

Loengu eesmärgiks on anda ülevaade vabrikute ja tehaste ajaloo uurimisest Eesti NSV-s ja seda eriti Tartus. Ühtlasi käsitletakse selle tööga seotud probleeme ja ülesandeid.

23. Tartu minevikus ja tänapäeval. H.Palamets

Loengus (soovi korral loeng-ekskursioonil) antakse ülevaade Tartu kui linnalise keskuse kujunemisest, iseloomustatakse Tartut silmapaistva keskaegse kaubalinnana, näidatakse Tartu osa eesti ja vene rahva vaheliste sõbralike suhete ja võitlusliidu kujunemisel. Suhteliselt palju tähelepanu pööratakse Tartule kui kultuurikeskusele - ülikoolilinnale, tutvustatakse Tartu ülikoolis õppinud ja töötanud suuri teadlasi ja revolutsionääre. Loengu lõpus antakse ülevaade

tänapäeva Tartust ja linna arenguperspektiividest lähemas tulevikus. Loengu kestus 60 minutit, loeng-ekskursiooni kestus 2 tundi, marsruudi pikkus 4 km.).

24. Kodanlik-demokraatlik liikumine Eestis XIX sajandil. K.Siilivask

Loengus käsitletakse eesti kodanliku rahvuse kujunemist, rahvusliku liikumise tekkimist ja demokraatliku liikumise ning eriti C.R.Jakobsoni osa eesti ühiskonna ajaloos.

25. Eesti töölisliikumisest möödunud sajandi lõpul ja käesoleval sajandil kuni 1917.aastani. H.Moosberg

Loengus tutvustatakse töölisliikumise tekkimist Eestis XIX sajandil, revolutsioonilise kriisi teravnemist XX sajandi algul, VSDTP organisatsioonide tekkimist ja 1905.-1907.aastate revolutsioonilist võitlust.

26. Tartu üliõpilaskonna revolutsioonilistest traditsioonidest (XIX saj. lõpul ja XX saj. algul). L.Eringson

Loengus käsitletakse Tartu üliõpilaskonna revolutsioonilise traditsioonide kujunemist ja üliõpilaste osavõttu 1905.-1907. aastate revolutsioonist.

27. Dimitri Iljitš Uljanov Tartu Ülikoolis. L.Eringson

Loengus tutvustatakse vene revolutsioonilise noorsoo mõju Tartu üliõpilaskonnale, Dimitri Uljanovi õpinguid ja ühiskondlikku tegevust Tartus.

28. Hans Pöögelmanni elust ja tegevusest. H.Moosberg

Loengus pööratakse peatähelepanu Hans Pöögelmanni tegevusele bolševistlike ajalehtede "Kiir", "Maatamees" ja "Tööline" juures 1917.-1918.a., tema tööle nõukogude korra

kindlustamisel ja agraarrevolutsiooni läbiviimisel Eestis, samuti tema tegevusele Eesti Töörahva Kommuunis.

29. Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon Eestis. H.Moosberg

Loengus räägitakse sellest, kuidas pärast Veebruarirevolutsiooni algas sotsialistliku revolutsiooni rahuliku arenemise periood Eestis, kuidas järgnevalt kaksikvõim kodanluse huvides likvideeriti ning kuidas toimus relvastatud ülestõusu ettevalmistamine ja selle võit Eestis.

30. Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon Tartus. K.Siilivask

Loengus käsitletakse Oktoobrirevolutsiooni sündmusi Eestis, eriti Tartu linnas. Loeng pakub huvi konkreetsete materjalidega Tartu kohta.

31. Eesti Töörahva Kommuuni tegevusest. K.Siilivask

Loengus antakse ülevaade Eesti Töörahva Kommuuni majanduslikest, poliitilisest ja kultuurialasest tegevusest Eesti Töörahva Kommuuni territooriumil, sealhulgas ka Tartus.

32. Eesti naised 1917.a. revolutsioonis ja kodusõjas. H.Moosberg

Eesti naised on aktiivselt osa võtnud Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni ettevalmistamisest ja läbiviimisest, samuti ka kodusõjast. Loengus valgustatakse Eesti naiste seda tegevust konkreetsetele andmetele tuginedes.

33. V.I.Lenin ja Tartu rahu. M.Lõhmus

Loengus valgustatakse leninliku diplomaatia ja isiklikult V.I.Lenini osa Nõukogude-vastase interventsioonirõnga läbimurdmisel ja Tartu rahu sõlmimisel kodanliku Eestiga.

34. Sotsialistlik revolutsioon ja nõukogude võimu taaskehtestamine Eestis 1940.aastal. K.Siilivask

Loengus käsitletakse 1940.a. juuni- ja juulisündmusi Eestis, mis viisid nõukogude korra taaskehtestamisele ja sotsialistliku ühiskonna ülesehitamisele.

35. Sotsialistliku ümberkorraldustöö küsimusi Eesti NSV-s aastail 1940-1941. V.Ruus

Loengus käsitletakse riigiaparaadi ja rahvamajanduse ning kultuuri alast ümberkorraldustööd esimesel nõukogude aastal. Loeng sobib eriti Eesti NSV aastapäeva eel.

36. Nõukogude Eesti hitlerliku Saksamaa huviobjektina Suure Isamaasõja päevil. J.Raid

Loengus käsitletakse järgmisi põhiküsimusi: hitlerliku Saksamaa annektsionistlikud plaanid Nõukogude Eesti suhtes; okupatsioonivõimude poliitika rahvamajanduse küsimustes; saksa anastajate ideoloogiline poliitika; eesti reaktsioonilise kodanluse koostöö hitlerlike okupatsioonivõimudega.

3. Üldajalugu.

37. Rooma vabariigi langemine. M.Tänava

Loengus käsitletakse Rooma vabariigi langemise ja keisririigi tekkimise probleemi. Erilist tähelepanu pööratakse uutele seisukohtadele, mille kohaselt oli tegu antiikaegse revolutsiooniga. Soovitav eriti õpetajatele.

38. Klassivõitlus orjanduslikus ühiskonnas. M.Tänava

Loengus käsitletakse peamiselt orjade ülestõuse ja nende tähtsust vana-aja ühiskonna arengus. Tuuakse esile orjade klassivõitluse põhimõtteline erinevus hilisema aja ühiskondade klassivõitlusest. Soovitav eriti õpetajatele.

39. Prantsuse ühiskonna sotsiaalne struktuur ja ühiskondlik-poliitilised rühmitused XVIII sajandi revolutsiooni päevil. H.Piirimäe

XVIII sajandi Prantsuse kodanliku revolutsiooni käsitlemisel on sageli raskeks probleemiks, millistele sotsiaalsetele jõududele tuginesid föjaanid, žirondiinid, robespjeristid, dantonistid, šometistid, hebertistid, "pöörased" jt. ühiskondlik-poliitilised rühmitused. Ajalooõpetajatele ja teistele asjasthuvitatuile mõeldud loengus püütakse seostada neid rühmitusi prantsuse ühiskonna sotsiaalse struktuuriga ja revolutsiooni ajal selles toimunud muutustega.

40. 18.märts - Pariisi Kommuuni päev. H.Piirimäe

18.märtsil 1971.a. möödus 100 aastat Pariisi Kommuunist - proletariaadi esimesest katsest luua oma riik. Loengus käsitletakse populaarses vormis sündmusi, mis viisid Pariisi Kommuunile, ning Pariisi Kommuuni tööd ja võitlust.

41. 1918.a. kodusõda Soomes ja Soome iseseisvuse küsimus. H.Sarv

Loengus püütakse vastata küsimusele, kas Soome kodusõda oli klassi- või iseseisvussõda.

42. Mahatma Gandhi ja gandism. L.Mäll

Loengus käsitletakse Gandhi elu ja tegevust ning gandismi tekkimist ja arengut tänapäevani.

43. India isiksusteooriatest. L.Mäll

Loengus käsitletakse budistlikke ja hinduistlikke isiksusteooriaid. Erilist tähelepanu pööratakse paralleelidele Euroopa isiksuseteooriatega.

44. Mongoolia Rahvavabariigi moodustamine ja sotsialismi aluste rajamine Mongoolia Rahvavabariigis. J.Konks

Loengus käsitletakse rahvarevolutsiooni võitu Mongoolias, Mongoolia Rahvavabariigi moodustamist, selle iseloomu ja omapärast teed sotsialismile.

45. Sõda Kagu-Aasias ja Vaiksel ookeanil aastail 1937-1945. J.Konks

Loengus leiab käsitlemist Jaapani agressioon Hiina vastu alates 1937.aastast, sõja puhkemine Vaiksel ookeanil 1941.aastal ja selle peaetapid ning imperialistliku Jaapani alistamine 1945.aastal ja selle tulemused.

46. Aafrika tee sõltumatusele. O.Klaassen

Loengus käsitletakse "musta mandri" rahvaste rahvusliku vabastusliikumise põhijooni pärast Teist maailmasõda.

47. Augustirevolutsioon Indoneesias. O.Klaassen

Loengus käsitletakse Indoneesia rahva võitlust sõltumatuse eest aastail 1945-1949.

48. Lääne-Saksamaa ajaloolased saksa revanšistliku ideoloogia propagandistidena. J.Raid

Loengus käsitletakse järgmisi küsimusi: Lääne-Saksamaa revanšistlike organisatsioonide tegevus kui lahutamatu osa Bonni valitsuse poliitikast; Lääne-Saksamaa revanšistliku ideoloogia propaganda organisatsioonilised vormid ("Ostforschung" jne.); Lääne-Saksamaa revanšistliku ideoloogia pea-

suunad tänapäeval; Eesti emigratsiooni reaktsioonilise juhtkonna osa Saksa revanšistliku ideoloogia levitamisel.

4. Rahvusvaheline olukord.

49. Revolutsioonilise liikumise probleemid Ladina-Ameerikas. T.Alatalu

Loengus antakse ülevaade revolutsioonilise liikumise arengust Ladina-Ameerika maades, seal esinevatest teravatest sotsiaalsetest vastuoludest, nende eripärast üksikutes riikides ja võimalikest lahenemise teedest. Lähemalt peatutakse Tsiili sotsiaalsel ja majanduslikul arengul.

50. Rahvusvahelisest olukorrast. K.Jaanson

Loengus käsitletakse rahvusvahelise elu ja Nõukogude Liidu välispoliitika aktuaalseid probleeme. Põhirõhk on asetatud Lääne-Euroopale ja Ameerikale.

51. Skandinaaviamaad tänapäeval. K.Jaanson

Loengus käsitletakse Taani, Rootsi, Norra ja Islandi majanduslikku, sise- ja välispoliitilist olukorda, väliskaubandust, suhteid Nõukogude Liiduga, osavõttu NATO-st.

52. Itaalia sise- ja välispoliitiline olukord. K.Jaanson

Loengus käsitletakse Itaalia majandust, sisepoliitilist elu, Itaalia Kommunistliku Partei tegevust, Itaalia osavõttu NATO-st ja ühisturust ning suhteid Nõukogude Liiduga.

53. Rahvusvahelisest olukorrast. T.Laak

Loengus tutvustatakse rahvusvahelise elu aktuaalseid päevaküsimusi vastavalt auditooriumi soovile.

54. Lääne-Saksamaa - revanšismi ja militarismi kolle Euroopas. J.Raid

Loengus käsitletakse küsimusi: Lääne-Saksa riigi revanšistlik olemus ja reaktsiooniline välispoliitika; töörahva olukord ja tema võitlus demokraatlike vabaduste eest Lääne-Saksamaal; NSV Liidu ja teiste sotsialismimaade vahekorrad Lääne-Saksamaaga.

II. FILOSOOFIA, ATEISM JA ESTEETIKA.

1. Filosoofia.

55. Sotsiaalse revolutsiooni marksistlik teooria. R.Blum-Russak

Loengus kõneldakse leninlikust revolutsiooniteooriast, revolutsioonilise situatsiooni omapärast kaasajal.

56. V.I.Lenin Hegeli dialektikast. T.Luik

Loengus käsitletakse V.I.Lenini Hegeli-käsitluse arenemist koos ülevaatega Hegeli dialektika momentidest, nagu neid on esitanud V.I.Lenin.

57. Platoni utoopia õiglasest ühiskonnast. T.Luik

Loengus antakse ülevaade kreeka filosoofi Platoni sotsiaal-poliitilistest vaadetest tema teose "Politea" põhjal.

58. Väärtusprobleemist. Ü.Matjus

Loengus käsitletakse aksioloogilisi väärtusi, väärtuse kui niisuguse olulisi piiritlusi lähtuvalt Karl Marxi "Majanduslik-filosoofilistest käsikirjadest" ja "Kapitalist".

59. Tunnetusteooria ja teadusliku tunnetuse metodoloogia aktuaalseid probleeme. J.Rebane

Esitatud üldteema raamides peetakse loenguid vastavalt auditooriumi soovile järgmistel alateemadel.

1. Tunnetuse ühiskondlikust olemusest.
2. Informatsiooni mõiste ja peegeldusteooria.
3. Inimese tunnetuse tekkimise bioloogilistest eeldustest.
4. Mõtlemise loogika arengust.
5. Modelleerimise filosoofilistest probleemidest.
6. Keele ja mõtlemise seos.

60. Materia bioloogilise liikumisvormi olemusest. T.Sutt

Elu olemuse probleem on üks keskseimaid filosoofilisi küsimusi bioloogias. Selle käsitlemisel esineb kaks metafüüsilist äärmust - mehhanitsism ja vitalism. Mehhanitsism taandub bioloogilise liikumisvormi olemuse füüsikaliste ja keemiliste seaduspärasuste summale. Vitalism absolutiseerib bioloogilise liikumisvormi kvalitatiivse omapära, mille põhjuseks peab mittemateriaalseid algeid. Elu olemuse dialektilis-materialistliku käsitluse aluseks on postulaat bioloogilise liikumisvormi struktuurse, funktsionaalse ja evolutsioonilise (ajaloolise) aspekti ühtsusest. Neid seisukohti tutvustataksegi loengus.

61. Loodusteadus ja filosoofia. R.Vibalemm

Loengus püütakse lühidalt selgitada, missugune tähtsus on filosoofial loodusteaduslikus tunnetuses. Näidatakse, miks ei pea paika nn. natuurfilosoofiline ega positivistlik lähenemisviis antud küsimusele ja millal ning miks tuleb loodusteadusel kokku puutuda filosoofiaga.

2. A t e i s m .

62. Ateistliku loengu koostamise metoodikast. A.Mitt

Loengus antakse üksikasjalikke soovitusi ateistliku loengu materjali valikuks, selle kasutamiseks ja näitlikuks sisustamiseks.

63. Ateistliku loengu ettekandmise metoodikast. A.Mitt

Loengus antakse soovitusi retooriliste võtete kasutamiseks ateistlike loengute ettekandmisel.

64. Piibel - teaduse tühi häll. A.Mitt

Terves reas piibli teostes puutume kokku inimeste teadmiste tasemega loodusteaduse, meditsiini, õiguslike vahekordade, moraali jne. valdkonnas. Loeng näitab nende olukorda piibli teoste koostamise ajastul.

65. Kurat - jumala truu sulane ning vaimulike käealune. A.Mitt

Loengus käsitletakse "kurjuse põhjustaja" kuradi järkjärgulist kujunemist piibli tekstides. Näidatakse, et vanas testamendis on kuradi ülesandeks jumala korralduste täitmine nurjatuste teostamisel ja uues testamendis kuradi transformeerumine jumala vastu võitlejaks.

66. Põrgu - selle elanikkond ja hoolealused. A.Mitt

Loengus käsitletakse õigeusu "pühade meeste" kirjutisi kuradi riigist - põrgust, selle sisust, piinamisvahenditest jne. Näidatakse, missugusel viisil idamaiste despootide maise elu tegelikkus on pikapeale omandanud fantastilise kuju jumala tegevusena paradiisis ja põrgus.

67. "Pühitsetud olgu sinu nimi..." A.Mitt

Piiblitekstide varal tõestatakse, et vaimulik õpetus ainujumalast on piibliga vastuolus, et kujutlus jumalast piiblis teeb läbi muundumisprotsessi antropomorfsest jumalast nähtamatu vaimuni, et jumal piibli järgi ei ole kõikvõimas ja tema asukohaks pole mitte taevas, vaid maa, konkreetselt Siioni küngas.

68. Religioon - psühholoogilise sõja relv imperialismi arsenalis. A.Mitt

Loengus käsitletakse Lääne imperialistide püüdlusi mõjustada ideoloogiliselt sotsialismileeri maade elanikkonda mitmesuguste võtete teel, nende seas ka religioosse mõju levitamisega nendes maades.

69. Religiooni varjus. A.Mitt

Loengus tutvustatakse üksikasjalikult neid võtteid ja teid, mida imperialistlikud riigid kasutavad religiooni mõju laiendamiseks ning süvendamiseks sotsialismileeri kuuluvate riikide elanikkonna seas.

70. Kaks moraali. A.Mitt

Loeng kantakse ette A.A.Ossipovi sellenimelise loengu teksti järgi. Loengus näidatakse kirikliku moraali individualismi ja negatiivset mõju usklikele. Religioossele moraalile vastandatakse kommunistliku moraali normid, mis lähtuvad kollektiivsustundest ja suunduvad maapealse õnneliku elu loomisele.

71. Tee vaimsele vabadusele. A.Mitt

Loeng annab ülevaate tuntud kirikutegelase, hiljem väljapaistva Nõukogude Liidu ateisti elukäigust ja põhjustest, mis viisid teda kiriku tegevusest eemale ja suunasid ateistlikule tegevusele.

72. Ateism kodanliku Eesti ajakirjanduses. A.Mitt

Loengus antakse ülevaade kodanlikuaegsetes Eesti ajalehtedes ilmunud ateistlikest artiklitest, mis ületavad oma teravuselt kaugelt praegusi ateistlikke kirjutisi.

73. Kristluse kujunemine. A.Mitt

Loengus käsitletakse ajaloolisi tingimusi ja olukorda mõningates juudi sektides I sajandil e.m.a., mis viisid oma arenguprotsessi käigus kristluse kujunemisele.

74. Vana testamendi kujunemine. A.Mitt

Loengus antakse ajalooline ülevaade vana testamendi koosseisu kuuluvate teoste kujunemisest ja nende paigutusest piiblis.

75. Vana testamendi sisu. A.Mitt

Loeng pakub ülevaadet vana testamendi koosseisus olevate teoste sisust ning mõtestab lahti tegelikult toimunud sündmusi, mis said aluseks nende teoste kujunemisel.

76. Toora - vana testamendi tuum. A.Mitt

Vana testamendi põhiteosteks on viis Moosese raamatut (vanaheebria keeles toora). Loengus antakse üksikasjalik ülevaade sellest teosest ning analüüsitakse tegelikult olnud sündmusi, mis said aluseks toora kujunemisele.

77. Uue testamendi kujunemine. A.Mitt

Loengus antakse ajalooline ülevaade uue testamendi koosseisu kuuluvate teoste kujunemisest ja nende paigutusest piiblis.

78. Uue testamendi sisu. A.Mitt

Loeng pakub ülevaadet uue testamendi koosseisus olevate teoste sisust ning mõtestab lahti tegelikult toimunud sündmusi, mis said aluseks nende teoste kujunemisele.

79. Evangeeliumid - uue testamendi tuum. A.Mitt

Uue testamendi põhiteosteks on viis Moosese raamatut. Loengus antakse üksikasjalik ülevaade sellest teosest ning analüüsitakse tegelikult olnud sündmusi, mis said aluseks evangeeliumi kujundamisele.

80. Teaduse ja religiooni vahekord välismaise religioosse raadiopropaganda käsitluses. A.Mitt

Loengus käsitletakse kaasaja kiriku püüdlusi panna kiriklikule dogmaatikale teaduslik alus. Loengu materjalina on kasutatud BBC venekeelseid religioosseid saateid.

81. Kristluse areng. A.Mitt

Loengus antakse ülevaade nn. juudi kristluse arenemise protsessist algkristluseks ning analüüsitakse põhjusi, mille tõttu kristlus kui ekspluateeritavate usk muutus kolme esimese sajandi jooksul ekspluataatorite usuks ja saavutas seega riigiusu seisundi Rooma impeeriumis.

82. Õigeusk. A.Mitt

Loengus antakse ülevaade nn. õigeusu tekkimise põhjustest, selle usu dogmaatikast, kombetalitustest, sakramentidest ja õigeusu kiriku kaasaegsest olukorrast.

83. Jeesuse nn. sünniaastapäeva tähistamine. A.Mitt

Loengus käsitletakse Jeesuse sünniaastapäeva kujunemist pikaldase protsessina, mille tulemusel alles kuuendal sajandil otsustati, mis aastal Jeesus pidi sündinud olema. Paralleelselt näidatakse võtet, mille abil fikseeritakse ülestõusmispühade aeg igal aastal.

84. Religiooni ja ateismi aktuaalseid probleeme. L.Raid

Loengus käsitletakse "aggiornamento-ga" seotud probleemide ringi, sekulariseerimisprotsessi, "positiivse" ja

"negatiivse" antikommunismi kriitika ning ateistliku selgitustöösse puutuvaid probleeme.

85. Kirik kodanlikus Eestis. L.Raid

Loengus käsitletakse religioossete organisatsioonide poliitilist, ideoloogilist ja majandusorganisatsioonilist tegevust kodanluse võimu eri etappidel.

86. Eesti kirik saksa fašistliku okupatsiooni perioodil. L.Raid

Loengus käsitletakse usukoondiste ja kirikute organisatsioonilis-poliitilist tegevust ning nende juhtkondade poliitilist kollaboreerumist okupatsioonivõimudega.

87. Kirikuvandelt dialoogi. L.Raid

Loengus käsitletakse kiriku ja sotsialistliku riigi vahekorra evolutsiooni, kommunistide ja usklike vahelise koostöö võimalusi (taktika valdkond).

88. Naine, kodu, kirik. I.Rajasalu

Loengus iseloomustatakse naise osa ühiskonnas ja tema suhteid religiooniga nii minevikus kui ka tänapäeval.

3. E s t e e t i k a .

89. Esteetiliste nähtuste olemus. J.Kangilaski

Loengus selgitatakse marksistliku esteetika põhiseisukohti ilu ja teiste esteetiliste nähtuste olemuse kohta, näidatakse, kuidas ilu oleneb ühiskonna arengust.

90. Aktuaalseid probleeme marksistlikus esteetikas. J.Kangilaski

Loengus räägitakse loovatest diskussioonidest, mis käivad marksistlikus esteetikas mitme olulise küsimuse ümber, nagu ilu olemus, kunsti olemus ja tema ühiskondlikud funktsioonid jne.

91. XX sajandi kunstivoolud. J.Kangilaski

Loengus antakse ülevaade käesoleva sajandi tähtsamatest kujutava kunsti vooludest kodanlikes maades. Loengu käigus analüüsitakse kunstivoole ja näidatakse nende tekke põhjusi. Loengut illustreeritakse dispositiividega.

92. Dialektilisest kunstikäsitlusest. Ü.Matjus

Negatiivse piiritlemise kaudu, esimese lähenemise korras avaldatakse loengus mõtteid seniste kunstikäsitluste puudulikkuse üle.

93. Esteetika küsimusi. K.Taev

Loengus tutvustatakse mitmesuguseid esteetika küsimusi vastavalt kuulajate soovile. Soovitav auditoorium - õpetajad ja kunsti alal töötajad.

III. POLIITILINE ÖKONOOMIA.

94. Критика правых и "левых" ревизионистских "моделей" социализма. М.Бронштейн

Лекция содержит обоснование основных принципов социалистического хозяйствования и критика современных буржуазных и ревизионистских концепций.

95. Muutusi kapitalistliku tootmise tsüklilises arengus kaasajal. E.Hansberg

Loengus käsitletakse majanduskriiside olemust ja kapitalistliku tootmistsükli muutusi pärast Teist maailmasõda. Tuuakse välja nende muutuste põhjused.

96. Tootmise ühiskondlustamine ja tulud isiklikust abimajapidamisest. K.Indre

Loengus käsitletakse kolhoositootmise arengut ja selle mõju kolhoosnikute isiklikule abimajapidamisele ja sellest saadavatele tuludele.

97. Sotsialistliku majandamise leninlikud printsiibid. I.Larin

Loengus käsitletakse sotsialistliku majandamise aluseid, meetodeid ja printsiipe.

98. Töölisklassi ja talurahva tarbimise taseme lahendamisest sotsialismi tingimustes. L.Maamets

Loengus valgustatakse leninlikke seisukohti erinevate rahvakihtide tarbimise taseme lahendamise vajadusest. Tuuakse statistilisi andmeid Eesti NSV materjalide alusel töölisklassi ja talurahva tarbimise tasemest ja selle dünaamikast.

99. Sotsialistlike tootmissuhete täiustamine ja isemajandamine. H.Metsa

Loengus käsitletakse tootmissuhete täiustamist tingivaid tegureid ja isemajandamise arengu põhisuundi.

100. Kooperatsioonist kapitalismi tingimustes. L.Paglant

Loengus näidatakse, et kooperatsioon kapitalismi tingimustes on kollektiivseks kapitalistlikuks asutuseks.

101. Kaasaja kapitalismi arengu aktuaalseid probleeme. G.Rekker

Loengus käsitletakse kaasaegse kapitalismi aktuaalseid majanduslikke probleeme, eriti teaduslik-tehnilist

revolutsiooni, majanduse riiklikku reguleerimist ja valuutaprobleeme.

102. Lenini kooperatsiooniplaan ja sotsialistliku põllumajanduse arenguprobleemid tänapäeval. Ü.Vanaaseme

Loengus käsitletakse sotsialistliku põllumajanduse saavutusi Eesti NSV-s, NLKP Keskkomitee 1965.a. märtsipleenumi ja 1966.a. maipleenumi otsuste realiseerimise käiku ja tulemusi vabariigis, sovhooside kogemusi ja probleeme täieliku isemajandamise täiustamisel.

IV. TEADUSLIK KOMMUNISM.

103. Rahvusvahelise kommunistliku liikumise ühtsuse probleem. T.Alatalu

Loengus käsitletakse kaasaja kommunistliku liikumise üht olulisemat küsimust, selles osas esinevaid eri voole, nende teoreetilist tagapõhja ja näidatakse NLKP suurt osa võitluses kommunistliku liikumise ühtsuse eest.

104. Kommunistliku ja töölisliikumise iseärasused arenevates maades. T.Alatalu

Loengus käsitletakse probleeme, mis on seotud ühisrinnete loomise, tegevusühtsuse saavutamise ja progressiivsete jõudude võimuletuleku teede ja meetoditega.

105. Rahvuslik ja internatsionaalne. T.Alatalu

Loengus antakse ülevaade marksismi-leninismi seisukohtadest antud mõistete käsitlemisel viimaste rahvusvaheliste sündmuste põhjal.

106. Noorsooliikumine kapitalimaades. T.Alatalu

Loengus antakse ülevaade kapitalismimaade noorsoo kasvanud aktiivsusest, sotsiaal-poliitilistest põhjustest,

noorsooliikumise teoreetilise nõrkuse põhjustest. Samuti antakse põgus ülevaade noorsoo-alasid käsitlevatest kodanlikest teooriatest koos nende kriitikaga.

107. Nõukogude ühiskonna sotsiaalsest struktuurist. I.Aimre

Loengus käsitletakse sissejuhatavalt sotsialistliku ühiskonna sotsiaalse struktuuri üldisi küsimusi. Üksikasjalisemalt peatutakse sealjuures sotsiaalsel mobiilsusel ja stratifikatsioonil. Põhitähelepanu pööratakse aga nõukogude ühiskonna sotsiaalse struktuuri muutumise peamistele tendentsidele kaasajal.

108. Sotsialistliku ühiskonna teaduslik juhtimine. A.Blumfeldt

Loengus käsitletakse V.I.Lenini pärandi metodoloogilist külge sotsialistliku ühiskonna juhtimise täiustamisel kaasajal. Juhtimise mõiste ja sisu selgitamise kõrval näidatakse juhtimise mõningaid erinevusi ning ülesandeid erinevatel elualadel.

109. Rahvusvaheline kommunistlik liikumine kaasajal. A.Blumfeldt

Loengus antakse ülevaade kommunistlike parteide 1970. aasta nõupidamise põhilistest probleemidest, parteidevaheliste suhete printsiipidest ning näidatakse ära teatud raskused kommunistlikus liikumises.

110. Proletaarse internatsionalismi leninlikest printsiipidest. J.Kalits

Loengus tutvustatakse proletaarse internatsionalismi marksistlik-leninlike printsiipide avaldumist kaasajal (parteide solidaarsus, rahvusvahelise kommunistliku liikumise ühtsus, rahvavabastuslik liikumine, marksismi-leninismi kaitsmine).

111. Leninlik rahvuspoliitika. S.Kallas

Loengus esitatakse leninliku rahvuspoliitika põhisuunad. Kõneldakse leninlikust rahvuspoliitikast ja tänapäevast.

112. Kahe süsteemi vahelisest ideoloogilisest võitlusest kaasajal. L.Kiik

Loengus käsitletakse ideoloogilise võitluse teravnemise põhjusi kaasajal. Põhitähelepanu pööratakse imperialistliku kodanluse poolt suunatava ideoloogilise võitluse vahendite ja taktika iseloomustamisele.

113. Sotsialismi ülesehitamise leninlik plaan. E.Kivimaa

Loengus käsitletakse sotsialismi ülesehitamise plaani koostisosi. Põhinedes V.I.Lenini viimastele töödele näidatakse selle plaani ellurakendamist ja selle plaani ajaloolist õigustatust.

114. V.I.Lenini püstitatud ülesandest "õppida kommunismi" ja kaasaeg. K.Koger

Loengus käsitletakse tänapäeva teaduse ja tehnika progressist tulenevaid nõudeid töötajate kvalifikatsiooni, haridustaseme, ideelis-poliitilise kasvatamise kohta. Avatakse V.I.Lenini nõude "õppida kommunismi" kaasaegne sisu ning osutatakse võimalustele selle ülesande täitmiseks.

115. Sotsialistliku võistluse juhtimise küsimusi. K.Koger

Loengu käsitlusobjektiks on võistluse juhtimise leninlikud printsiibid. Esitatakse konkreetseid ettepanekuid võistluse juhtimise taseme tõstmiseks ettevõtetes. Analüüsi aluseks on konkreetsete ettevõtete praktika.

116. Leninlik imperialismiteooria ja kaasaja kapitalismi aktuaalseid majandusprobleeme. V.Krinal

Loengus antakse ülevaade marksistlik-leninliku imperialismiteooria olemusest. Edasi peatutakse kapitalistlike riikide kaasaegse olukorra põhiprobleemidel, näidatakse kapitalistliku taastootmise tsükli iseärasuse põhjusi. Lühidalt puudutatakse ka kapitalismi ja sotsialismi majanduslikku võitlust.

117. Leninlik mittekapitalistliku arengutee teooria ja kaasaeg. T.Laak

Loengus käsitletakse arenguriikide liikumist sotsialismile, mille puhul jääb vahele kapitalistlik arengustaadium, ning tutvustatakse olukorda mõningatest mittekapitalistliku arengutee valinud riikides.

118. Moskva töölis- ja kommunistlike parteide nõupidamine 1969.a. T.Laak

Loengus võetakse vaatluse alla nõupidamisest osavõtt, sellest puudumise põhjused ning tutvustatakse olukorda maailma kommunistlikes riikides.

119. Mis on kollektivism? S.Lepik

Loengus käsitletakse kollektivismi kujunemise sotsiaalseid tingimusi ja kollektivismi avaldumise erinevaid vorme.

120. Isiksuse ja ühiskonna vahekorrast. V.Mullari

Loengus tulevad käsitlemisele isiksuse ja ühiskonna vahelised seosed kapitalismi, peamiselt aga sotsialismi tingimustes. Samuti kõneldakse mõnedest kodanlikest teooriatest isiksuse küsimuses.

121. Sotsialistliku kultuuri arengu-
probleeme. V.Mullari

Loengus käsitletakse kultuuri mõistet, sotsialistliku kultuurirevolutsiooni, tema määratlust, arenguetappe, samuti nn. massikultuuri probleeme.

122. Meie ajastu kui sotsialismile üle-
mineku ajastu. M.Murd

Loengus antakse ülevaade meie ajastu sisust, põhivastuolust, peamistest revolutsioonilistest jõududest ning kodanlike ja revisionistlike teooriate kriitikast nimetatud küsimustes.

123. Sotsialismi ehitamise seaduspärasused. M.Murd

Loengus antakse ülevaade sotsialismi ehitamise seaduspärasustest ja nende avaldumise eri vormidest poliitika, majanduse, ideoloogia ja rahvusvaheliste suhete alal.

124. Marksism ja töölisliikumise voolud
XIX sajandi lõpul. H.Piirimäe

NLKP XXIV kongressi otsustes on seatud ülesandeks võidelda kommunistliku liikumise monoliitsuse eest. Selles võitluses on väga õpetlikud ajaloo kogemused. Üht lõiku selle võitluse ajaloost käsitleb ka pakutav loeng, milles analüüsitakse mitmesuguseid teooriaid ja voole Lääne-Euroopa töölisliikumises.

125. Kommunistlikud ja töölisparteid võit-
luses rahu ja demokraatia eest. L.Roots

Loengus käsitletakse aktuaalseid küsimusi kommunistlike ja töölisparteide tegevuses.

126. Perekond sotsialismi tingimustes. E.Zimmermann

Loengus antakse ülevaade perekonna olemusest sotsialismi tingimustes, tema funktsioonidest ning perekonna purunemise mõningatest põhjustest.

127. Kommunistliku liikumise strateegia ja taktika mõningaid aktuaalseid probleeme. H.Õunapuu

Loengus käsitletakse maailma kommunistliku liikumise peajoont ja kommunistlike parteide strateegia ja taktika iseärasusi sotsialistlikes maades, arenenud kapitalistlikes maades ja arenevates maades.

128. Antikommunism - kodanliku ideoloogia põhijoon. H.Õunapuu

Loengus käsitletakse antikommunismi põhisuundi ja põhivorme kaasajal. Samuti antakse loengus ülevaade mõningate kodanlike kontseptsioonide kriitikast ühiskondliku progressi küsimustes.

129. Научное управление социалистическим обществом. И.Волков

В свете решений XX1У съезда КПСС главное внимание уделяется трем аспектам: социализм - научно управляемое общество, основные функции управления, принципы управления. Лекция рассчитана на руководящих партийных, советских и инженерно-технических работников.

130. Борьба за мир и безопасность народов. И.Волков

В лекции рассматриваются основные принципы внешней политики СССР, а также практические мероприятия по обеспечению мирного сосуществования и предотвращения мировой войны. Особое внимание уделяется проблеме Индокитая, Ближнего Востока и европейской безопасности.

131. Единство действии в антиимпериалистической борьбе. И.Волков

В лекции раскрываются на основе документов международного Совещания компартий 1969 г. основные направления борьбы за мир на современном этапе.

V. F I L O L O O G I A .

1. K e e l e t e a d u s.

A. Üldteemad.

132. Maailma keeled. P.Ariste

Loengus antakse ülevaade maailmas kõneldavatest keeltest, nende omavahelisest sugulusest ja levikualadest.

133. Interlingvistika. P.Ariste

Käesoleval sajandil on arenenud uus keeleteaduse haru, mis käsitleb rahvusvahelise keele, eriti aga just kunstliku rahvusvahelise keele küsimust, s.o. missugune peaks olema kunstlik rahvusvaheline keel, mis suudaks täita internatsionaalse abikeele ülesandeid.

134. Arenevate maade uusi kirjakeeli. P.Ariste

Aasias, Aafrikas ja Lõuna-Ameerikas on kujunenud mitu uut kirjakeelt, mis on üheks tõhusaks vahendiks asjaomaste maade rahvaste võitluses iseseisvuse ning kultuuri ja tsivilisatsiooni tõusmise eest.

135. Языкознание и математика. Б.Гаспаров

В лекции рассматриваются новые методы изучения языковой структуры и возможности применения математики к исследованию языковых фактов.

136. Lingvistilise laenamise põhjustest. A.Jõgi

Loengus räägitakse laenamise keelelistest ja keelevälistest põhjustest ja tingimustest. On mõeldud laiemale keelehuviliste ringkonnale.

137. Murded ja kirjakeel. H.Rätsep

Loengus käsitletakse murrete osa tänapäeval inimeste suhtlemisprotsessis, eriti aga seda, kuidas suhtuda eesti murretesse kirjakeele õpetamisel.

138. Как возникла человеческая речь. С.Смирнов

В лекции рассматриваются разные теории происхождения языка (звукоподражания, междометий, общественного договора и др.). Излагаются взгляды классиков марксизма-ленинизма на эту проблему, освещается ее современное состояние.

139. Maailma keeled. E.Vääri

Loengus käsitletakse keelkondade kaupa maailma keeli ning antakse teateid kirjakeeltest, riigikeeltest ja keelte arenemisest. Loeng on mõeldud kõigile keelehuvilistele.

140. Kuidas kõnelda hästi ja õigesti? E.Vääri

Loengus käsitletakse mõningaid kõnekunsti saladusi, antakse juhendeid loengu, ettekande, vestluse ja sõnavõtu koostamiseks. Esitatakse tüüpilisi vigu ettekandmise tehnikas ja õigekeelsuses. Loeng on mõeldud neile, kelle elukutse nõuab avalikke esinemisi.

B. Soome-ugri keeled.

141. Eesti ja soome keele olulisemaid erinevusi. P.Alvre

Loengus käsitletakse soome ja eesti keele olulisemaid häälikulisi, vormiõpetuslikke ja sõnavaralisi erinevusi.

142. Soome kirjakeele kujunemisest. P.Alvre

Loengus antakse ülevaade kirjakeele ajaloo periodiseerimisest, peatudes ligemalt foneeriliste, morfoloogiliste ja sõnavaraliste joonte fikseerumisel. Loeng on mõeldud neile, kes tegelevad iseseisvalt soome keele õppimisega.

143. Soome kirjakeele arengutendentsidest. P.Alvre

Viimaseil aastakümneil on soome keel hoogsalt edasi arenenud, mis kajastub ilmekalt õigekirjanormide muutmises. Loeng sellest on mõeldud neile, kes tegelevad iseseisvalt soome keele õppimisega.

144. Mida andis keeleuuendus eesti kirjakeelele? A.Kask

Loengus antakse ülevaade Joh. Aaviku tegevusest keeleuuenduslasena, selgitatakse keeleuuenduse põhimõtteid ja näidatakse, missugused ettepanekud on kirjakeeles leidnud rakendust. Ühtlasi põhjendatakse, miks üks või teine ettepanek on tulnud tarvitusele.

145. Eesti õigekeelsus-sõnaraamatutest. A.Kask

Loengus antakse ülevaade eesti keele õigekeelsus-sõnaraamatutest, nende koostamise põhimõtetest ja neis esitatud normidest. Ühtlasi selgitatakse, missugune osa on õigekeelsus-sõnaraamatuil eesti tänapäeva kirjakeele kujunemisel.

146. Tartu kõnekeele iseärasused. G.Laugaste

Loengus käsitletakse kõige üldlevinumaid murdejooni Tartu kõnekeeles, nii põhja kui lõuna poolt lähtuvaid, samuti ka teisi kõnekeeles kõige levinumaid hälbeid normist.

147. Õpilaste erikeelest. G.Laugaste

Loengu teema hõlmab õpilasargoo olemust, kujunemist, selles esinevaid foneetilisi, morfoloogilisi ja leksikaalseid eripärasusi, vaatleb erikeelt, eriti argoosõnavara heast ja halvast küljest.

148. Ungari maa, rahvas, keel ja kultuur. P.Palmeos

Loengus antakse ülevaade ühe soome-ugri rahva, tema keele ja kultuuri ajaloolisest kujunemisest ja tänapäevast.

149. "Kalevipoja" sõnavarast. J.Peebo

Loengus antakse ülevaade Kreutzwaldi tegevusest eesti kirjakeele sõnavara rikastajana eesti rahvaeepose kirjutamise käigus. Alajaotused: a) murdesõnad "Kalevipojas", b) Kreutzwaldi loodud sõnad "Kalevipojas".

150. Inkonsekventsusi "Õigekeelsuse sõnaraamatus". E.Turu

Loengus käsitletakse mõningaid ebatäpsusi eesti tänapäeva eesti keele normeerimisel "Õigekeelsuse sõnaraamatus".

151. Lauseanalüüsi küsimusi. E.Uuspõld

Loengus käsitletakse lauseanalüüsi neid küsimusi, kus senini esineb lahkarvamusi ja mis teevad õpetamisel raskusi.

152. Esimesed eesti keelemälestised. A.Valmet

Loengus antakse ülevaade XIII-XIV sajandi tekstide ja tekstifragmentide keelest.

153. Terminoloogilise sõnavara moodustamisest. A.Veski

Loengus esitatakse ülevaade eestikeelse terminoloogia kujunemisest ja arenemisest.

154. Uut eesti keele normeerimises. E.Vääri

Loengus käsitletakse normimuutusi ja vaieldavusi, mis on seotud uue õigekeelsus-sõnaraamatu koostamisega. Loeng on mõeldud õpetajaile, ajakirjanduse alal töötajaile ja kantseleitöötajaile.

155. Liivlased ja liivi keel minevikus ja tänapäeval. E.Vääri

Loengus käsitletakse liivlaste ajalugu alates läänemeresoome hõimude kujunemisest kuni tänapäevani. Püütakse leida põhjusi, miks liivi keel segunes pärast saksa ristirüütlite vallutusretki. Antakse ülevaade tänapäeva liivlaste

elust ja keelest. Loeng on mõeldud kõigile keelehuvilistele, eriti aga koolinoortele.

C. Inglise keel.

156. Eestlaste tüüpilisi vigu inglise prepositsioonide tarvitamisel. L.Hone

Loeng peetakse kas eesti või inglise keeles olenevalt kuulajate soovist. Selles käsitletakse eestlaste poolt emakeele mõjul tehtavaid kõige levinumaid vigu inglise prepositsioonide tarvitamisel. Loengu kestust võib varieerida 1 tunnist kuni 3–4 loengust koosneva sarjani.

157. Inglise laensõnad eesti keeles. A.Jõgi

Loengus räägitakse inglise ja eesti keele kontaktipunktidest, vahenduskeelest ja laenude jaotamisest mõistealade järgi.

158. Inglise laenude muganemisest eesti keeles. A.Jõgi

Loengus võetakse vaatluse alla mitmesugused kriteeriumid laensõnade muganemisastme üle otsustamisel ja inglise laenude sulamine eesti keele süsteemi.

159. Muutustest ja tendentsidest inglise keele grammatikas. G.Kiviväli

Loeng on mõeldud inglise keele õppijaile ja õpetajaile ülevaatena erinevustest inglise keele tänapäeva grammatilises struktuuris, nii morfoloogias kui süntaksis võrreldes ennesõjaaegsega (1930.aastatega).

160. Uuest vahendist lugemise õpetamisel inglise keeles. G.Kiviväli

Loeng on mõeldud peamiselt inglise keele õpetajaile ülevaatena J.Pitmani poolt loodud algõpetuslikust alfabeedist (nn. i.t.a.), mida on edukalt kasutatud lugemise õpetamiseks

inglise keele õppimise algastmel.

161. Haridussüsteemist Inglismaal. G.Kiviväli

Loengus antakse ülevaade kohustuslikust koolisüsteemist ja hariduse omandamise võimalustest Inglismaal.

162. Inglise ajalehekeele iseärasustest. A.Kriit

Loengus käsitletakse inglise ajalehekeele peamisi iseärasusi nii sõnavara kui grammatika osas. Loeng on inglise keeles.

163. Inglise kõnekeele iseärasusi. U.Lehtsalu

Loengus käsitletakse peamiselt inglise kõnekeele leksikaalseid ja süntaktilisi iseärasusi. Illustratsioonid on võetud tänapäeva inglise ja ameerika autorite teostest.

164. Lausete loogiline liigendamine tõlkimisel inglise keelest eesti keelde. U.Lehtsalu

Loengus käsitletakse erinevusi lause loogilise liigendamise vahel inglise ja eesti keeles. Ühtlasi tuuakse esile tüüpilisi vigu, mis esinevad lause loogilise liigendamise säilitamisel praktilises tõlketöös.

165. Sõnaühendite tõlkimine inglise keelest eesti keelde. U.Lehtsalu

Loengus tutvustatakse peamisi erinevusi inglise ja eesti keele sõnaühendite grammatilis-semantilises struktuuris, samuti inglise sõnaühendite tõlkimise peamisi viise eesti keelde.

166. Teadusliku terminoloogia tõlkimisest inglise keelest eesti keelde. U.Lehtsalu

Loengus tutvustatakse erinevusi inglise ja eesti keele teaduslikus terminoloogias. Ühtlasi antakse peamised inglise terminoloogia tõlkimise viisid eesti keelde.

167. Sõnade tähenduse muutumisest kaasaegses inglise keeles. G.Liiv

Loengus käsitletakse sõnade tähenduste muutumise peamisi suundi inglise keeles. Loeng on inglise keeles.

168. Neologismide (uute sõnade) moodustamise peamised viisid (inglise keele baasil). G.Liiv

Loengu eesmärgiks on klassifitseerida neologisme nende tuletuslikul baasil. Loengut illustreeritakse näitematerjaliga. Loeng on inglise keeles.

169. Inglise ajalehekeele iseärasustest. G.Liiv

Loengus räägitakse inglise ajalehekeele peamistest iseloomulikest joontest nii sõnavara kui ka grammatika osas. Loeng on inglise keeles.

170. Testide kasutamisest inglise keele õpetamisel. H.Liiv

Loengus käsitletakse ainetestide liike, kasutamist ja nende hindamist.

171. Transformatsioonilise grammatika rakendamise võimalustest inglise keele õpetamisel. H.Liiv

Loeng on mõeldud transformatsioonilise grammatika olemuse ja selle kasutamisvõimaluste selgitamiseks inglise keele õpetamisel.

172. Inglise keele tänapäevast ja lähemast tulevikust. O.Mutt

Loengus antakse ülevaade inglise keele levikust, kasutusaladest maailmakeelena, tähtsamate variantide peamistest iseärasustest ja omavahelistest suhetest, muutustest ning arenemistendentsidest tänapäeva briti ühiskeeles.

173. Uusi suundi ja meetodeid inglise keele uurimisel. O.Mutt

Loengus antakse ülevaade tähtsamatest lõpetatud või teoksil olevatest keelestatistilistest, sotsio- ja psühholingvistilistest jt. uurimustest inglise keele valdkonnas.

174. Mõningatest inglise kõnekeele iseärasusest. H.Pulk

Loeng on mõeldud inglise keele õpetajatele inglise keele leksikaalsetest iseärasustest.

175. I kursuse filoloogide teadmiste tasemest põhikeeles. H.Susi

Loengus antakse ülevaade üliõpilaste teadmistes esinevatest lünkadest foneetika, grammatika ja leksika alal. Loeng on mõeldud inglise keele õpetajatele.

D. Saksa keel.

176. Ülevaade SDV-s toimunud saksa keele kursustest Greifswaldis. T.Kaarma

Loengus antakse ülevaade 1966.a. Greifswaldis toimunud keelekursusest. Vaadeldakse ka üliõpilaselu SDV-s. Loengut illustreeritakse piltliku materjaliga.

177. Deutsch als Weltsprache. F.Kibbermann

Loengus antakse ülevaade saksa keele tähtsusest rahvusvahelise kommunikatsioonivahendina. Mõeldud laiemale auditooriumile.

178. Prinzipien des Satzbaues im einfachen Satz. E.Kondas

Loengus käsitletakse saksa keele lihtlause struktuuri ja selgitatakse üksikasjaliselt lauseliikmete asukohta.

179. Die Negation. E.Kondas

Loengus käsitletakse eitussõnade paigutamist ja nende osa tänapäeva saksa keeles.

180. Eesti afrikanistikast ja selle uurimisvõimalustest TRÜ-s. P.Nurmekund

Loeng on mõeldud TRÜ Teadusliku Raamatukogu töötajaile ning TRÜ aafrikahuvilistele, eriti arvestades Teaduslik u Raamatukogu fonde.

181. Vajadusest õppida idakeeli. P.Nurmekund

Loeng on ette nähtud keskkooli vanemate klasside õpilastele Ida osatähtsuse selgitamiseks globaalses kultuuris nii minevikus kui kaasajal.

182. Saksa keele fraseoloogiast. L.Otsmaa

Loengus antakse ülevaade saksa keele fraseoloogia liikidest ja käsitletakse lähemalt saksa keele fraseoloogia muutumise viise.

183. Muljeid võõrkeelte kursustelt SDV-s. L.Otsmaa

Loengus käsitletakse reisimuljeid SDV-st seoses osavõtuga 7.rahvusvahelisest kõrgemate koolide saksa keele ja kirjanduse suvekursusest 1967.a. Greifswaldis.

184. Saksa keele algõpetuse probleemidest Ajaloo-Keele- ja Arstiteaduskonnas. M.Paivel

Loengus käsitletakse saksa keele algõpetuse probleeme eriti III ja IV kursusel, kus õppetöö on fakultatiivne. Peetakse silmas senisest suuremal määral sobivate erialatekstide valikut ja üliõpilaste iseseisvale tööle rakendamist.

185. Muljeid kvalifikatsiooni tõstmise kursustelt Minski Pedagoogilise Võõrkeelte Instituudi juures. M.Paivel

Loengus käsitletakse mõningaid uusi seisukohti võõrkeele kui üldaine õpetamise seostamisest erialaainega, loogilise ja psühholoogilise aspekti ühtsust õpetamisprotsessis.

186. Tüüpilistest saksa keele häälduvigadest. M.Palm

Loengus selgitatakse põhilisi erinevusi saksa ja eesti keele häälikusüsteemis ning juhitakse selle alusel tähelepanu eestlaste sagedasematele häälduvigadele saksa keeles.

2. K i r j a n d u s t e a d u s .

A. Eesti kirjandus.

187. O.Masingu "Marahwa Näddala-Leht". V.Kingisepp

Loengus käsitletakse "Marahwa Näddala-Lehe" sõnavara ja eeskätt laenulise päritoluga sõnu.

188. Eesti entsüklopeedilise kirjanduse arengust ja perspektiividest. R.Kleis

Loengus räägitakse entsüklopeediate tekkimisest Eestis, ENE toimetamisest ning laadist ja tulevikukavatsustest eestikeelse entsüklopeedilise kirjanduse soetamise alal.

189. Draamaelemendid eesti rahvamängudes. E.Laugaste

Loengus analüüsitakse neid eesti rahvamänge, mis on üles ehitatud dialoogil ja dramaatilistel situatsioonidel, samuti millest võtavad osa kindlad tegelased. Lõpuks mõned juhendid nende kasutamiseks isetegevusringides.

190. Eesti ajakirjanduse ajaloost. J.Peegel

Loengus käsitletakse eesti ajakirjanduse teket XIX saj. alguses, vaadeldakse varasema ajakirjanduse erijooni ja rõhutatakse selle kui kultuuriteguri osa.

191. Kirjanduselu Eestis 20.aastatel. H.Peep

Loengus antakse ülevaade kirjanduslikest rühmitustest ja programmiotsinguist Eestis 1920.aastail, samuti ka põhilistest autoritest ning loomingulistest saavutustest.

B. Vene kirjandus.

192. Возникновение русской письменности. Е.Гурьева

В лекции освещается возникновение письма у славян, деятельность первоучителей Кирилла и Мефодия, судьбы письма на Руси.

193. Русские писатели в Эстонии. С.Исаков

Слушатели лекции знакомятся с историей пребывания в Эстонии русских писателей: Языкова, Вересаева, Брюсова и мн. др. Рассказывается о том, какое влияние на русских писателей оказало знакомство с природой Эстонии и ее народом.

194. Творчество молодого Горького. В.Кильк

В лекции показывается, как формировалось мировоззрение молодого Горького, как в борьбе со "свинцовыми мерзостями русской жизни" креп и мужал его талант.

195. Лекции по теории литературы. Ю.Лотман

В лекции в популярной форме слушателям сообщается о последних достижениях литературоведческой науки.

196. Мировой кинематограф на современном этапе. Ю.Лотман

В лекции рассматривается творчество крупнейших отечественных и зарубежных киноматографистов, проблема традиций величайшего советского кинорежиссера С.М.Эйзенштейна в наши дни.

197. Революционно-демократическая литературная критика в России. П.Рейфман

Лекции посвящены жизни и творчеству великих революционных демократов: Белинского, Чернышевского, Добролюбова. Особое внимание уделяется борьбе с реакционной идеологией либерально-монархической критики.

198. Образ В.И.Ленина в советской литературе. Б.Тух

Лекция посвящена образу В.И.Ленина в творчестве как классиков советской литературы, как и современных писателей.

199. Проблемы социалистического реализма в современном романе. Б.Тух

В лекции рассматривается эволюция художественной прозы в наши дни, ее формально-стилистическое многообразие при идейной верности законам социалистического реализма.

C. Maailmakirjandus.

200. Homeros ja ta eeposed. R.Kleis

Loengus antakse populaarne ülevaade nn. Homerose küsimusest ning temale omistatavate eeposte "Ilias" ja "Odüsseia" tekkeloost ja sisust.

201. John Updike'i loomingust. A.Kriit

Loengus antakse ülevaade John Updike'i tähtsamatest proosateostest ja tema kohast USA kaasaegses kirjanduses.

Loeng on inglise keeles.

202. Satiirimeister Bernard Shaw. G.Liiv

Loengus antakse ülevaade B.Shaw' satiirivõtetest peamiselt kirjandusliku analüüsina. Vaatluse alla võetakse kirjaniku satiiri peamised suunad.

203. Herbert George Wellsi teaduslik fantaasia. G.Liiv

Loengu aluseks on H.G.Wellsi teaduslik-fantastilised teosed, mis ilmusid peamiselt käesoleva sajandi kahel esimesel aastakümnel. Loengus püütakse näidata, kuidas autori suur huvi sotsiaalsete probleemide ja teaduslike avastuste vastu aitas tal luua püsiva väärtusega teoseid.

204. Realismi probleeme inglise kirjanduses XIX sajandi lõpul ja XX sajandi algul. A.Luigas

Loengus käsitletakse inglise realismi mõjusuusi kontinendi realismist (eriti prantsuse ja vene), realismi ja naturalismi vahekordi inglise kirjanduses sajandivahetusel ning inglise realismi traditsioone ja tema omapära. Loeng on inglise keeles.

205. Arnold Bennett ja tema "Viie-linna" romaanid. A.Luigas

Loengus tutvustatakse Arnold Bennetti loomingu paremikku, tema „Viie-linna" romaane ning nende romaanide tihedat seost kirjaniku elu ja sünnipaigaga. Loeng on inglise keeles.

206. Humoristlik stiil Arnold Bennetti romaanis "The Old Wives Tale". A.Luigas

Loengus käsitletakse Arnold Bennett'i humoristliku stiili iseärasusi tema tähtsamas Viie-linna romaanis "The Old Wives Tale". Ühtlasi tõmmatakse paralleele Bennett'i

huumori ja inglise realismi traditsioonide vahel. Loeng on inglise keeles.

207. Johannes R.Becher. E.Mauring

Loengus võetakse vaatluse alla tähtsamad etapid Joh. R.Becheri elust ja loomingust, eriti tõstetakse esile Joh. R.Becherit kui aktiivset ühiskonnakriitikut.

208. E.M.Remarque'i loomingust. M.Palm

Loengus antakse ülevaade käesoleva sajandi ühe populaarsema kirjaniku-patsifisti E.M.Remarque'i loomingust ja selle iseloomulikest joontest.

209. Th. Mann - saksa progressiivne kirjanik. A.Pommer

Loengus antakse lühike ülevaade Th.Manni elust ja analüüsitakse tema tähtsamaid teoseid. Näidatakse Th.Manni kui kirjanikku, kes paljastab oma teostes manduvat kodanlust ja näitab tema paratamatut hukkumist.

210. Th.Mann eesti tõlkekirjanduses. A.Pommer

Loengus käsitletakse Th. Manni teoste eestindusi ja tutvustatakse ka Th. Manni teoste tõlkijaid.

211. Arnold Zweig (1887-1968). G.Raadi

Loeng kajastab suurima saksa kirjaniku teostes esinevat sõja julmust ja võitlust antikommunismi ja sakslaste maadevallutuse ideoloogia vastu.

212. Hans Fallada (1893-1947). G.Raadi

Loengus antakse ülevaade H.Fallada tähtsamatest romaanidest, mille tegelasteks on lihtsad inimesed inflatsiooni ja fašismi lõppperioodist.

213. Thomas Valentin - progressiivse mõtte esindaja Lääne-Saksamaal. S.Raitar

Loengus antakse ülevaade kahest Th.Valentini teosest "Die Unberatenen" ja "Nachtzüge". Analüüsitakse noorsooprobleemi SFV-s, mis on Th. Valentini loomingus keskse kohal.

214. A.Camus' filosoofilised ning ühiskondlik-poliitilised vaated. A.Trummal

Loengus käsitletakse A.Camus'i nn. absurdi-õpetust ning mässuteooriat, samuti aga ka tema lahkuminekuid eksistentsialistidest.

215. A.Camus' draamalooming seoses tema filosoofilise ning ühiskondlik-poliitilise mõtte arenguga. A.Trummal

Loengus püütakse seostada A.Camus' näidendite ideelist sisu, eriti vägivallaprobleemi autori maailmavaatelise arenguga absurdi-filosoofialt mässufilosoofiani.

216. B.Brecht eepilise draama teoreetikuna ja praktikuna. A.Trummal

Loengus jälgitakse B.Brechti eepilise teatri teooria kujunemist ning selle teooria praktilise rakendamise iseärasusi kirjaniku loomingu erinevatel etappidel.

217. Erich Weinert. T.Veski

Loengus antakse ülevaade Erich Weinerti elust ja loomingust. Näiteid luulest esitatakse saksa keeles.

218. Jānis Rainis ja Eesti. T.Veski

Loengus antakse ülevaade J.Rainise eesti keeles ilmunud teostest ja lavastustest eesti teatris.

VI. PEDAGOOGIKA.

1. Pedagoogika üldteemad.

219. SDV haridussüsteemist. K.Ainsam

Loengus antakse ülevaade SDV haridussüsteemist ja tänapäeva tähtsamatest probleemidest hariduse alal.

220. Mida tuleks elukutse valikul silmas pidada? H.Dsiss

Peamiselt keskkooli vanemate klasside õpilastele ja lastevanematele mõeldud loengus analüüsitakse vabariigis korraldatud konkreetsotsioloogiliste uurimuste materjalide alusel keskkoolilõpetajate kutsevaliku motiive. Juhitakse tähelepanu asjaoludele, mida ei ole noored küllaldaselt arvestanud.

221. Õppiv noorus ja draama. A.Järv

Loengus antakse ankeediandmetel tuginev ülevaade keskkooliõpilaste (11.kl.) teadmistest eesti draamakirjandusest ja käsitletakse mitmeid probleeme õpilane-teater(draama) suhetest kaasajal.

222. N.Krupskaja elu ja pedagoogilised vaated. A.Elango

Loengus antakse ülevaade V.I.Lenini võitluskaaslase elust ja käsitletakse tema vaateid laste mängu, töökasvatuse, õppimise juhtimise jms. küsimustele ning näidatakse, milline osa oli N.Krupskajal nõukogude pedagoogika põhiseisukohtade kujunemisel.

223. V.I.Lenin marksistliku polütehnilise hariduse teooria edasiarendajana. A.Elango

Loengus antakse ülevaade polütehnilise hariduse teoo-

ria tekkimisest, V.I.Lenini seisukohtadest õpingute ja tootva töö seostamise küsimuses ning laste tutvustamisest kaasaegse tootmise põhiprintsiipidega.

224. Kuidas kodu võiks avardada laste silmaringi? A.Elango

Loengus näidatakse, missugune tähtsus on vanemate vestlustel lastega igapäevase elu teemadel, ühistel jalutuskäikudel, ajaleheteadete arutamisel, reisidel jne. Eraldi peatutakse küsimusel, kuidas lapsi suunata raadio kuulamisel ja televisioonisaadete jälgimisel.

225. Tahte kasvatamisest. A.Elango

Loengus käsitletakse ideaalide osa tahte kasvatamisel, sagedamini esinevaid tahtenõrkuse avaldusi ja võitlust nende vastu.

226. Õpetajate psühhohügieenist. A.-K.Indre

Loengus räägitakse sellest, kuidas juhtida ja organiseerida õpetajate tööd ja elu nii, et meeleolu oleks hea. Meeleolust olenevad töö tulemused, suhted õpilastega, omavahelised suhted (ka vastupidine mõju), töövõime ja tervis. Õpetaja isiksuse arvestamine, tugev kollektiiv, õigesti organiseeritud töö jt. tegurite mõju meeleolule leiavad samuti käsitlemist. Loeng on mõeldud õpetajatele.

227. Iseseisva elu rajamine eeldab enesekasvatust. A.-K.Indre

Loengus räägitakse vastutusest suhetes kaaslastega, ühiskonna ees, oma tulevaste laste ees ja nende pärast.Tutvustatakse omadusi, mida tuleb arendada endas, et olla vajalik teistele või lähedasele inimesele. Kõneldakse kodu osast inimese elus ja kohustustest kodus, samuti kooselu psüühilistest tingimustest. Loeng mõeldud noortele.

228. Noorsooprobleemist. P.Kenkmann

Noorsooprobleemist on viimasel ajal palju räägitud ja kirjutatud. Loengus käsitletakse mõningaid põhjusi, mis tingivad nooruse kui ühe inimelu etapi esilekerkimise tänapäeva ühiskonna suure sotsiaalse probleemina.

229. Kuidas õpetada õppima? E.Koemets

Loengus tutvustatakse õppimise reegleid ja nende selgitamise metoodikat. Loeng soovitav õpetajatele.

230. Noorsoo kommunistliku kasvatuse probleemid kaasajal. A.Koop

Loengus käsitletakse kompleksselt noorsoo kommunistliku kasvatuse teoreetilisi ja praktilisi aspekte.

231. Pedagoogilis-psühholoogilised alused partei- ja nõukogude töös. A.Koop

Loengus käsitletakse mitmesuguseid teoreetilisi ja praktilisi probleeme, mis on seotud partei- ja nõukogude organite töö iseärasustega elanikkonna kommunistlikul kasvatamisel, arvestades selle töö pedagoogilisi ja psühholoogilisi aspekte.

232. Perekonna mikrokliima. H.Kurm

Loengus käsitletakse perekonna mikrokliima mõistet ja selle komponente, mikrokliima tähtsust. Antakse ülevaade selle mõjust ja toimest laste arenguie erinevates vanuseast metes. Pikemalt käsitletakse õppeedukuse seost mikrokliimaga perekonnas. Loeng on ette nähtud lastevanematele.

233. N.K.Krupskaja perekondlikust kasvatusest. H.Kurm

Loengus antakse ülevaade uue nõukoguliku perekonna kujunemisest pärast Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni ja näidatakse N.Krupskaja osa nõukogude perekonna tugevdamisel.

234. Perekond kaasaegses ühiskonnas. H.Kurm

Loengus antakse ülevaade kaasajal sotsialismimaades toimunud muutustest perekonnas, käsitletakse abikaasade funktsioone tänapäeva perekonnas ja vaadeldakse perekonda kui olulist kasvatuslikku institutsiooni. Loeng on mõeldud lastevanematele.

235. Laste ja noorte seksuaalne areng ning kasvatus. H.Kurm

Loengus antakse ülevaade laste ja noorte seksuaalsest arengust erinevates vanuseastmetes, peatutakse seksuaalkasvatuse ülesannetel, eriti mürsikueas. Loeng soovitav kasvatajatele.

236. Noorte sõprus ja armastus. M.Köster

Sõprus on tunne, mis on aidanud inimestel üle elada palju raskeid hetki. Noorte sõprus - see on kauneim, mida inimene võib omada ja mis võib meid läbi kogu elu saata.

Armastus. Iga inimene, kes on tundnud või tunneb armastust, võib 'öelda tema kohta midagi omalaadset, eredat ja kordumatut. Loeng ongi pühendatud noorte sõpruse ja armastuse probleemidele.

237. Kas kõlbeline inimene kujuneb iseenesest? S.Lepik

Loengus käsitletakse kommunistliku kõlbluse kasvatamise mõningaid tähtsamaid seaduspärasusi, samuti tutvustatakse uut teadusharu deontikat.

238. Vastastikuse rikastamise printsiip inimeste omavahelistes suhetes ja kasvatuses. H.Liimets

Loengus käsitletakse sotsioloogiliste ja sotsiaalpsühholoogiliste andmete alusel tuletatud suhtlemise ja kasvatuse põhimõtet, mis seisneb selles, et kogu suhtlemine rajaneb väärtuste vahetamisele. Kuivõrd see fenomen on inimsuhe-

tes keskne, siis peab kasvatus looma olukordi, kus kasvataja ja kasvandiku suhted ning kasvatatavate omavahelised suhted rajaneksid samale põhimõttele.

239. Sotsiaalpsühholoogilised aspektid käitumisnormide interioriseerumisel. H.Liimets

Loengus käsitletakse interioriseerumisprotsesside üldisi seaduspärasusi ning rakendatakse neid kitsamalt sotsiaalse käitumise normide suhtes. Interioriseerumise tingimustest vaadeldakse lähemalt mitmesuguste gruppide mõju.

240. Lehekülgi ELKNÜ ajaloost. B.Nedzvetski

Loengus käsitletakse ELKNÜ loomist, tema tegevuse kõige eredamaid lehekülgi kodanliku Eesti perioodil, eriti õpilasnoorsoo hulgas, ja Eesti komsomoli tegevuse põhisuundi sõjajärgsetel aastatel.

241. Raskesti kasvatatavus ja selle põhjused. J.Orn

Loengus avatakse raskesti kasvatatavuse olemus ja analüüsitakse selle tekke põhjusi.

242. Raskesti kasvatatavus ja ümberkasvatamine. J.Orn

Loengus käsitletakse raskesti kasvatatavuse nähtust ja ümberkasvatamise põhimõtteid.

243. Mõnedest teoreetilistest küsimustest maailmavaate kasvatamisel. M.Titma

Loengus analüüsitakse maailmavaate struktuuri ja funktsioone, vaadeldakse maailmavaate tekke ja funktsioneerimise erinevaid mehhanisme olenevalt selle kandjaist. Põhitähelepanu on pööratud teadusliku maailmavaate - marksismi-leninismi osale inimese käitumise juhtimisel.

244. Programmõppe olevik ja tulevik. K.Toim

Loengus tutvustatakse programmõppe olemust, sel alal tehtud tööd TRÜ-s ja programmõppe arengu põhisuundi NSV Liidus. Loeng on mõeldud õpetajatele.

245. Grammatikareeglite algoritmeerimine. J.Tuldava

Loengus käsitletakse keelereeglite algoritmeerimist, mida saab ära kasutada õppetöös, õpikute ja programmeeritud õppevahendite koostamisel. Mõeldud üliõilastele, õppejõududele ja õpetajatele.

246. Statistilised meetodid teadmiste kontrollimisel. J.Tuldava

Loengus käsitletakse praktiliste näidete abil statistilisi meetodeid kontrolltestide jms. töötlusel, samuti õppemeetodite efektiivsuse võrdlemisel. Mõeldud üliõpilastele, õppejõududele ja õpetajatele.

247. Hariduse ja kasvatuse aktuaalseid ülesandeid. A.Tõldsepp

Loengus käsitletakse peamiselt hariduse ja kasvatamise sisu ning selle uurimismeetodeid. Loeng on mõeldud küll keskkooliõpetajatele, kuid sobib ka laiemale kuulajaskonnale.

248. Millised tegurid mõjustavad inimese kujunemist. I.Unt

Loengus käsitletakse kasvatuse, pärilikkuse ja keskkonna mõju inimisiksuse kujunemisel ja analüüsitakse üksikute kasvatuslike tegurite osa.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

2. Eelkoolieaaliste pedagoogika.

249. A.Makarenko õpetus laste kodusest kasvatusest. A.Elango

Loengus antakse ülevaade sellest, mis silmapaistev nõukogude pedagoog arvas lastevanemate autoriteedist, laste mängu juhtimisest, töökasvatusest, seksuaalsest kasvatusest jm.

250. Lapse ettevalmistamisest kooliks. A.-K.Indre

Loengus tutvustatakse raskusi ja ohte, mis kaasnevad lapse ebaõige kasvatamisega enne kooli, seda, mida tähendab vähe- või üleküpsus õppimise seisukohalt. Lähemalt käsitletakse seda, kuidas arendada üht või teist psüühilist võimet või iseloomuomadust, mida eeldab õppimine koolis. Loeng on mõeldud õpetajatele ja lastevanematele.

251. Õppimishuvita laste kooliks ettevalmistamine. E.Lepik

Loengu sisuks on kõne alaarenguga laste (alaalikute) suulise kõne (hääldamine, sõnavara, grammatika ja jutustamisoskuse), samuti psüühiliste protsesside ning motoorika arendamine seoses varase lugema õppimise ja kirjutamise eelharjutustega. Harjutusmaterjal on kasutatav ka normaalse väikelapse õpetamisel.

252. Lapse kõne arendamisest. E.Lepik

Loengus käsitletakse normaalse kõne arendamist ja kõnedefektide profülaktikat alates väikelapse- (maimiku-) east, samuti võtteid kõnedefektide (kogelus, vaeghäälsus jm.) kõrvaldamiseks kodustes tingimustes.

3. K o o l i e a l i s t e p e d a g o o g i k a .

253. Lapse silmaringi laiendamisest. S.Aron

Loengus käsitletakse raamatute, kino, teatri, vestluse osa lapse silmaringi laiendamisel. Loeng on mõeldud lastevanematele.

254. Rühmatöö kasutamise võimalusi geograafia õpetamisel. A.Benno

Loengus näidatakse mõningaid võimalusi õpilaste kollektiivseks tööks tunnis ning iseloomustatakse selle töövormi väärtust geograafia omandamise ning õpilaste kasvatamise seisukohalt.

255. Kuidas abistada lapsi kodustes õpingutes. A.Elango

Loengus antakse lastevanematele juhiseid, kuidas nad peaksid laste õppimist kodus kontrollima, suunama ja abistama.

256. Vanema kooliea psüühilisi iseärasusi. A.-K.Indre

Loengus tutvustatakse nooruki mõtlemise, tundmuste, suhete iseärasusi. Näidatakse, kuidas säilitada kontakt oma täiskasvanud lastega, kuidas ümber hinnata oma asend laste elus, et püsiks usaldus kui ainus vahend edaspidiseks mõjustamiseks. Loeng on mõeldud lastevanematele.

257. Õppimine - see on meeldiv elamus. E.Lepik

Loeng on mõeldud õppivale noorsoole ja käsitleb õppimisprotsessiga kaasnevaid esteetilisi elamusi.

258. Индивидуализация обучения неродному языку. А.Метса

В лекции рассматриваются возможности учета индивидуальных особенностей учащихся при обучении их неродному языку.

259. От чего зависит успеваемость учащихся по русскому языку? А.Метса

В лекции дается характеристика факторов, влияющих на успеваемость учащихся по русскому языку (уровень развития способностей к учению, уровень работоспособности, расположенность к предмету, языковая среда, домашние условия и.т.д.). Делается попытка вскрыть механизм повышения успеваемости учащихся по русскому языку. Лекция предназначена для учителей и родителей.

260. Новое в методике обучения русскому языку. А.Метса

В лекции дается обзор новых методических направлений в обучении русскому языку с привлечением материалов Всемирной конференции преподавателей русского языка. Лекция предназначена для учителей.

261. Учет индивидуальных особенностей учащихся в процессе обучения русскому языку. А.Метса

В лекции подвергаются анализу индивидуальные особенности учащихся в процессе усвоения и приемы и способы ининдивидуализации обучения русскому языку (у нас и за рубежом). Лекция предназначена для учителей и родителей.

262. Pioneeriorganisatsioon - laste kommunistliku kasvatuse tähtis faktor. B.Nedzvetski

Loengus tutvustatakse pioneeriorganisatsiooni kasvatuslikke võimalusi nii koolis kui ka väljaspool kooli, eriti laste ühiskondlik-poliitilise ja organisatsioonilise aktiivsuse kasvatamisel.

263. Õpilaste omavahelised suhted. J.Orn

Loengus vaadeldakse omavaheliste suhete osa laste ja noorukite elus, analüüsitakse omavaheliste suhete struktuuri.

264. Õpilased ja filmikunst. H.Palamets

Loengus antakse ülevaade filmikunsti mõjust õpilastele, selgitatakse õpilaste kinoalase maitse arengut, paljastatakse kommertsfilmide populaarsuse põhjusi. Loengut võib esitada kahes variandis: a) pedagoogidele ja lastevanematele, kus antakse algteadmisi filmipedagoogikast, ja b) noortele, kus pearõhk pannakse filmikunsti erijoontele.

265. Aine ehituse ja keemilise sideme küsimuste käsitlemisest keskkoolis. A.Tõldsepp

Loengus antakse ülevaade aatomi ehitusest ja keemilisest sidemest nüüdisaja teaduse tasemel. Loeng on mõeldud eeskätt keskkooli õpetajatele, et abistada neid õpetamisel uute programmide järgi.

266. Laste kodusest õppetööst. I.Unt

Loengus räägitakse laste koduse õppetöö osast õppeprotsessis, õppimise psühholoogilistest seaduspärasustest ja lastevanemate osast laste koduse õppetöö suunamisel.

267. Õpilaste iseseisvast tööst tunnis. I.Unt

Loengus käsitletakse õpilaste iseseisva töö efektiivsust, iseseisva töö liike tunnis ja selle töö juhendamise

põhimõtteid.

268. Õppetöö individualiseerimisest. I.Unt

Loengus vaadeldakse, mis tingib õppetöö individualiseerimist, käsitletakse õppetöö individualiseerimise võimalusi ja individualiseeritud õppeülesannete liike.

269. Õpilaste tundmaõppimisest aineõpetaja poolt. I.Unt

Loengus käsitletakse küsimust, milliste õpilase individuaalsete omaduste tundmine on aineõpetajale tingimata vajalik, ja antakse juhtnööre nende omaduste tundmaõppimiseks.

VII. P S Ü H H O L O O G I A.

270. Juhi isiksusest ja juhtimisviisidest. T.Aunin

Loengus püütakse anda ülevaade juhile vajalikest iseloomuomadustest, juhtimismeetoditest. Käsitletakse põgusalt ka juhtide väljaõpet. Loeng on mõeldud tööstusjuhtidele.

271. Tootmisoperatsioonide psühholoogilisest analüüsist. J.Huik

Loengus käsitletakse tootmisoperatsioonide psühholoogilise analüüsimise meetodeid ja tuuakse nende kohta näiteid. Loeng on määratud insener-tehnilisele personalile.

272. Tootmiskollektiivi rahulolu uurimisest TRÜ sotsioloogialaboratooriumi poolt. P.Joandi, T.Karukäpp, P.Vihalemm

1967-1970.a. viidi TRÜ-s sotsioloogialaboratooriumis läbi 4 kompleksset sotsioloogilist uurimust, mis hõlmavad rahulolu töötingimustega, töö tasustamisega, töö organiseerimisega, inimestevaheliste suhetega, samuti elutingi-

mustega ja põhiliste tegevusaladega väljaspool tööd. Loengus esitatakse põhilised uurimistulemused, nende rakendamise võimalused kollektiivi sotsiaalse arenguplaani koostamisel.

273. Tähelepanu ja tähelepanu organiseerimine õppetundides. H.Kaidro

Loengus antakse ülevaade tähelepanu olemusest, tahtmatu ja tahtelise tähelepanu organiseerimisest õppetundides. Loeng on mõeldud õpetajaile.

274. Keskkonnatingimuste mõju töötava inimese psüühikale ja töötulemustele. H.Kaidro

Loengus käsitletakse mitmesuguste keskkonnatingimuste (müra, muusika, valgustuse, inimestevaheliste suhete) mõju töötavale inimesele.

275. Õpetaja psühholoogia. E.Koemets

Loengus antakse ülevaade õpetajaile vajalikest omadustest. Loeng on määratud õpetajaile.

276. Человек и технический прогресс. М. Котик

С развитием техники и ее автоматизации существенно изменяется роль и характер деятельности человека, изменяются отношения людей в производстве. Эффективность и производительность труда оказывается в зависимости от многих психологических факторов. В лекции рассматриваются изменения происшедшие в технике, новые особенности труда и роль психологического фактора в его эффективности.

277. Вопросы общей психологии. М.Котик

Как мы ощущаем и воспринимаем внешний мир, как мы на него реагируем? От чего зависит наше внимание, память, каким путем мы решаем мыслительные задачи? Чем определяются

наши эмоции, чувства? От чего зависят способности человека, его воля? Что такое личность, чем определяется ее характер, темперамент? На все эти вопросы в популярной и доступной широкому кругу слушателей форме должна дать ответы данная лекция.

278. Инженерная психология и ее роль в повышении надежности и эффективности труда. М.Котик

В лекции рассказывается о новой области знания - инженерной психологии, призванной обеспечить надежную согласованную работу человека и техники. Рассматриваются вопросы распределения функций между человеком и машиной, вопросы надежности, точности работы человека и системы "человек-машина", методы учета человеческого фактора при проектировании автоматизированных систем.

279. Психология труда - наука о целеобразном и производительном труде. М.Котик

Особенностью советской психологии труда является стремление не только к повышению производительности, но и к обеспечению удовлетворенностью человека в труде. В лекции рассматриваются некоторые психофизиологические особенности трудового процесса методы, их учета при организации производства. Анализируется влияние внешней среды на эффективность труда, а также факторы, определяющие безопасность труда.

280. Reklaami mõjukuse kommunikatsiooni teoreetilised alused. M.Lauristin

Loengus käsitletakse reklaami kui spetsiifilist massilise kommunikatsiooni vormi, analüüsitakse reklaamivahendite ning sisuliste iseärasuste osatähtsust tarbijaskonna erinevate gruppide mõjustamisel.

281. Informatsiooni vastuvõtmise seaduspärasustest. M.Lauristin, P.Vihalemm, R.Timak

Loengus käsitletakse informatsiooni valikulist vastuvõttu, vahendavaid faktoreid informatsiooni vastuvõtmisel.

282. Väikelapse psüühilisi iseärasusi. A.Lunge

Loengus käsitletakse väikelapse (1 kuni 3-aastaste) tunnetusprotsesside (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine, kõne) ja tegevuse (joonistamine, mäng) arengut.

283. Koolieeliku psüühilisi iseärasusi. A.Lunge

Loengus käsitletakse koolieeliku (3.-7.a.) tunnetusprotsesside, tegevuse, isiksuse arengu küsimusi. (Iga küsimus võib olla omaette loengu teemaks, näit. "Kuidas vastata lapse küsimustele?", "Mõtlemise ja kõne areng eelkoolieas" jt.).

284. Murdeealise psüühilistest iseärasustest. A.Lunge

Loengus antakse ülevaade lapse psüühilistest iseärasustest 12.-15.a. (enesemaksmapanekutahe, eneseteadvuse areng, meeleolude muutlikkus, vajadus sõbra ja kamba järele, erinevustest poiste ja tüdrukute vahel selles eas jne.).

285. Lapse kapriiside tekke põhjused ja vältimine. A.Lunge

Loeng käsitleb kasvatusvigu, mis põhjustavad kapriise (liigne tähelepanu, hoolimatus, ebavõrdne suhtumine lastesse, lapse iseärasuste mittemõistmine jt.) ja näidatakse kapriiside vältimise võimalusi (kindel reežiim, "võib" , "ei tohi", "peab" - mõistmine, lapses teadliku suhtumise kasvatamine oma tegudesse, lastekollektiivi osa).

286. Tundmuste kasvatamine perekonnas. (Kodu on tunnete kool.) A.Lunge

Loengus selgitatakse koduse mikrokliima mõju lapsele, südamlike suhete ja kodutunde vajalikkust lapse tundmuste arengus.

287. Inimestevahelistest suhetest. (Armastus, abielu, perekond.) A.Lunge

Loengus käsitletakse põhiliselt sõpruse ja armastuse psühholoogilisi probleeme noorte elus, abielus ja perekonnas.

288. Väikestest gruppidest. M.Metsa

Loengus antakse ülevaade väikestest gruppidest ja väikese grupi osast inimese käitumise kujunemisel.

289. Isiksus ja kollektiiv. J.Orn

Loengus käsitletakse isiksuse ja kollektiivi vahekordi sotsioloogilisest, sotsiaalpsühholoogilisest ja pedagoogilisest aspektist.

290. Loov isiksus ja kollektiiv. L.Peep

Loengus käsitletakse loomingut kui ühiskonna poolt tingitud, ühiskonda esindavat ja suunavat nähtust, samuti loominguliste kollektiivide organiseerimise sotsiaalpsühholoogilisi aspekte.

291. Õppetunni psühholoogiline analüüs. A.Pratka

Loengus püütakse anda juhiseid õppetunni ülesehituseks vastavalt aine paremale omandamisele, silmas pidades õpilaste ealisi iseärasusi. Loeng on ette nähtud õpetajatele.

292. Inimestevahelistest suhetest ja nende osast töö organiseerimisel. E.Pung

Loengus käsitletakse inimestevahelisi suhteid väikestes gruppides.

293. Emotsionaalse käitumise alustest. E.Pung

Loengus käsitletakse tundmuste osa inimese tegevuses.

294. Spontaanse loogika sagedasematest vigadest. A.Pärl

Loengus käsitletakse sagedamaid loogikavigu, nagu need esinevad neil, kes ei ole loogikat spetsiaalselt õppinud. Loeng on mõeldud eeskätt õpetajatele.

295. Intellektuaalse käitumise alustest. U.Siimann

Loengus käsitletakse mõtlemise osa inimese tegevuses nii individuaal- kui ka sotsiaalpsühholoogia aspektist.

296. Tootmispsühholoogia aktuaalsetest probleemidest. U.Siimann

Loengus käsitletakse psühholoogiliste faktorite osa töö teaduslikul organiseerimisel.

297. Perekonna osa isiksuse sotsialiseerimisel. A.Tavit

Loengus käsitletakse mõjusid, mis lähtuvad perekonnast isiksuse kujunemisel alates lapse sünnist kuni küpsuseeani.

298. Inimeste individuaalsetest iseärasustest. K.Toim

Loengus antakse ülevaade isiksuse omadustest ja nende diagnoosimise võimalustest, samuti tööst, mis sel alal on tehtud Eesti NSV-s.

299. Kultuuridevahelistest võrdlustest psühholoogias. P.Tulviste

Loengus käsitletakse psüühika erinevusi erinevates kultuurides elavate inimeste vahel.

300. Bioloogiline ja sotsiaalne inimese psüühikas. P.Tulviste

Loengus käsitletakse inimpsüühika fülogeneetilist arengut.

301. Inimene on inimesele ... Ü.Vooglaid

Loengus käsitletakse inimestevahelisi suhteid, seaduspärasusi, mille kohaselt reguleerub käitumine kollektiivis.

302. Miks kuuldust-nähtust ainult osa meelde jääb? Ü.Vooglaid

Loengus käsitletakse inimliku suhtumise teoreetilisi aluseid, vaadeldakse tegureid, millest sõltub informatsiooni vastuvõtmine, arusaamine, meeldejäämine ja selle rakendamine.

303. Prestiiž ja autoriteet. Ü.Vooglaid

Loengus räägitakse inimestevahelisi suhteid reguleerivatest tunnetest (austus, tunnustus jne.). Autoriteet kaasneb võimuga organisatsioonis, prestiiž võib kujuneda aastate vältel ning puruneda ühe hetkega.

VIII. Ö K O N O O M I K A .

1. Ü l d t e e m a d .

304. Majandusteadlaste ettevalmistamisest ja nende kasutamisest. R.Hagelberg

Loengus käsitletakse majandusteadlaste ettevalmistamist ja kasutamist kaasajal. Loeng on mõeldud juhtivatele töötajatele.

305. Eesti NSV majandusest. S.Kallas

Loengus leiavad käsitlemist: majandus nõukogude võimu algaastail, praeguse arengu peasuunad ja kitsaskohad meie majanduses, perspektiivid järgmiseks viisaastakuks.

306. Kapitalistlik majandus käesoleval ajal. S.Kallas

Kapitalistlikule majandusele on tänapäeval iseloomulikud mitmed uued nähtused. Eelkõige tuleb nendest silmas pidada tootmise kasvu seadmist majandusliku elu esiplaanile, teaduslik-tehnilise progressi nähtusi, ühiskonna sotsiaalse struktuuri muutumist. Süvenevad kapitalismi vastuolud, ilmnevad nende uued avaldumisvormid. Kõigest sellest tuleb juttu loengus.

307. Kvaliteet - aja nõue. S.Kallas

Loengus käsitletakse toodangu kvaliteedi tõstmise tähtsust kaasajal, selle majanduslikku efektiivsust ning peamisi suundi kvaliteedi tõstmisel.

308. Noorte rahvusriikide majanduslikest probleemidest. V.Krinal

Loengus valgustatakse kõigepealt kolonialismi majanduslikku pärandit, käsitletakse industrialiseerimist ja agraarsuhete ümberkorraldamist. Lõpuks puudutatakse noorte rahvusriikide majanduslikku koostööd omavahel ja teiste riikidega, sealhulgas ka Nõukogude Liiduga.

309. V.I.Lenin kollegiaalsest ja ainuisikulisest juhtimisest. T.Laak

Loengus käsitletakse V.I.Lenini poolt väljatöötatud majanduse juhtimise põhiprintsiipe. Võrreldakse juhtimist sotsialistlikus ja kapitalistlikus ühiskonnas.

310. USA ja NSV Liidu majanduslikust võistlusest. T.Laak

Toetudes faktilistele materjalidele tutvustatakse loengus nõukogude majanduse edusamme ja taset võrreldes USA-ga.

311. Ühiskondlik tarbimine kui rahvamajandusharude vahelise maatriksbilansi vektor. A.Otsar

Loengus käsitletakse ühiskondliku tarbimise kohta ja tähtsust harudevahelises maatriksbilansis. Eraldi vaadeldakse küsimust aruandeliste ja plaaniliste maatriksbilansside seisukohast. Käsitlemist leiavad samuti mõned ühiskondliku tarbimise planeerimise üldised küsimused, mis puudutavad kogu elanikkonda kui tarbijaid.

312. Majandusreformi resultaatidest rahvademokraatiamaades (Ungaris). E.Pajupuu

Loengus käsitletakse Ungari majandusreformi muudatusi hinnasüsteemis, planeerimises, juhtimises ja muudel aladel, samuti nende muudatuste tulemusi.

313. F.Engels ja K.Marx - marksistliku võistluskäsitluse rajajad. V.Peedimaa

Üleminekuga majanduse ekstensiivselt arengult intensiivsele arengule kerkib üles võistluse vajadus sotsialistlikus ühiskonnas. Väärseisukohtade kummutamiseks on vajalik F.Engelsi ja K.Marxi varasemate tööde analüüs. Seda tehaksegi loengus.

314. V.I.Lenin võistlusest ja selle juhtimisest kaasajal. V.Peedimaa

Lähtudes leninlikest võistluse juhtimise printsiipidest käsitletakse loengus sotsialistliku võistluse juhtimist kaasajal. Samuti vaadeldakse mõningaid probleeme seoses majandusliku võistlusega.

315. V.I.Lenin majandamise printsiipidest. V.Peedimaa

Loengus antakse ülevaade majandamise leninlikest printsiipidest. Samuti tuuakse paralleele majandusreformi elluviimisega. Olulist tähelepanu pühendatakse isemajandamise probleemidele.

316. Sotsialistlike maade majanduslik koostöö. V.Peedimaa

Loengus leiavad käsitlemist sotsialistlike maade majandusliku koostöö ajalooline areng, koostöö vormid ja perspektiivid.

317. Majanduslik võistlus ja kvaliteet. V.Peedimaa

Majandusliku võistluse vajadus on kerkinud üles seoses üleminekuga majanduse intensiivsele arengule. Majandusliku võistluse objektiks on muutumas toodangu kvaliteet. Sellega seotud küsimusi käsitletakse loengus.

318. Kapitalistliku majanduse aktuaalseid probleeme. V.Peedimaa

Kapitalistlikul majandusel on terve rida erinevusi võrreldes sajandi alguse majandusega. Tõusnud on riigi osa majanduse arendamisel. Laialdaselt kasutatakse teaduse saavutusi. Vastuolud aga, mis valitsevad seoses sellise arenguga, süvenevad. Loengus käsitletaksegi neid nähtusi.

319. V.I.Lenin ja statistika. E.Purju

Loengus käsitletakse statistika kasutamist V.I.Lenini töödes ja statistika tähtsust ühiskondlike nähtuste tunnetamisel.

320. Rahvaloendused NSV Liidus. E.Purju

Loengus käsitletakse rahvaloenduste tähtsust ja tulemusi NSV Liidus.

321. Majandusreform ja ehitaja. V.Raudsepp

Loengus käsitletakse ehitajate materiaalset stimuleerimist uuel süsteemil.

322. Tööviljakuse probleemid Eesti NSV kolhoosiehituses. J.Vainu

Loengus käsitletakse Eesti NSV kolhoosiehituse tööviljakust mõjustavaid tegureid ja tööviljakuse tõstmise võimalusi. Loeng on mõeldud ehitusorganisatsioonide juhtivatele töötajatele ja ökonomistidele.

323. Tööviljakuse majandus-statistilisest analüüsist. J.Vainu

Loengus käsitletakse tööviljakuse analüüsi uusi meetodeid. Loeng on ette nähtud ehitusorganisatsioonide juhtivatele töötajatele ja ökonomistidele.

324. Rahvastikust ja rahvaloendusest. J.Vainu

Loengus käsitletakse rahvastikuteaduse põhilisi probleeme (sündimus, suremus,iive jne.) ning 1970.a. rahvaloenduse tulemusi.

325. Основные задачи 9-й пятилетки. И.Волков

В лекции рассматриваются основные направления развития экономики СССР, особенности новой пятилетки, программа социальных мероприятий, а также пути решения основных задач пятилетки. Используются материалы Эстонской ССР.

2. K a u b a n d u s j a r a h a n d u s .

326. Kangaskaupade tootmise iseärasusi ja neile esitatavaid nõudeid. M.Ellik

Loengus käsitletakse kiudainete erinevaid liike ning kvaliteedilisi iseärasusi, tootmistehnoloogilisi muudatusi kangaste kudumisel ja viimistlusel ning üksikutele kangagruppidele esitatavad tarbimise nõudeid õmblustoodete valmistamisel.

327. Riigi rahasüsteem. Ü.Kauer

Loengus käsitletakse riigi, sealhulgas Nõukogude Liidu rahasüsteemi ajaloolist väljakujunemist ning selle funktsioneerimist riigi erinevatel arenguetappidel, eriti majandusreformi tingimustes.

328. Rubla ostuvõime ja kaubakäibe osa selle kindlustamisel. L.Kangur

Loengus on käsitlusobjektiks rahvatulu tõus, kaubavarude ja kaubakäive vastavus sellele, rubla ostuvõime ja selle kindlust tagavad tegurid.

329. Krediidi ja arvelduste täiustamine majandusreformi rakendamise käigus. L.Kangur

Loengus tutvustatakse uuendusi lühiajalise krediteerimise ja arvelduste teostamise korras majandusreformi elluviimisel.

330. Organisatsiooni ja juhtimise probleeme kaubanduses. Ü.Mallene

Loengus tutvustatakse põhilisi seisukohti kaubanduse organiseerimise ja juhtimise teaduslikul alusel. Näited esitatakse põhiliselt meie vabariigi andmete põhjal.

331. Rahvatarbekaupade nõudmine ja pakkumine. M.Miljan

Loengus käsitletakse nõudmise ja pakkumise olemust sotsialismi tingimustes, nende kategooriate vahelisi seoseid ning neid mõjustavaid tegureid.

332. Tarbimise arengu seaduspärasusi. M.Miljan

Loengus käsitletakse nii tööstus- kui toidukaupade tarbimist Eesti NSV-s ja teistes liiduvabariikides kui ka välisriikides. Samuti analüüsitakse tarbimist mõjustavaid tegureid.

333. Tarbimine ja kaubanduskonjunktuur. M.Miljan

Loengus leiab käsitlemist tarbimise ja kaubanduskonjunktuuri olemus, nendevahelised seosed ning neid mõjustavad tegurid, samuti turu majanduslik reguleerimine.

334. Tööstuskaupade jaehinnakirjade ülesehituse üldised alused. I.Müür

Loengus antakse ülevaade jaehinnakirjade klassifikatsioonist ja tööstuskaupade jaehinnakirjade ülesehitusest (toodete nimetused, artiklid, tehnilised parameetrid, jaehinnad jne.). Näidatakse jaehinnakirjade seost toodangu

sortimendi ning kvaliteedi muutumisega.

335. Kaubandusprobleeme kommunismi ülesehitamise perioodil. A.Paabut

Loengus käsitletakse probleeme, mis on seotud tarbimise ja kaubandusega sotsialismilt kommunismile ülemineku perioodil.

336. Linna kaubandusvõrgu väljaarendamine. H.Pauts

Loengus antakse ülevaade linnalise kaubandusvõrgu väljaarendamise eesmärkidest, ülesannetest ja probleemidest. Näited esitatakse Tartu linna baasil.

337. Põllumajanduse krediteerimine. J.Pikk

Loengus käsitletakse krediidiobjekte põllumajanduses, krediidi osa materiaal-tehnilise baasi kujundamisel ja probleeme krediteerimise ajakohastamiseks. Loeng on mõeldud põllumajandustöötajatele.

338. Raha funktsioonid sotsialistlikus ühiskonnas. H.Ruussaar

Loengus käsitletakse raha funktsioonide olemust ja kasutamist konkreetsetes majandusreformi tingimustes.

3. Rahvamajanduse ökonoomika ja raamatupidamine.

339. Hinna statistiline uurimine. S.Aron

Loengus käsitletakse hinna dünaamika uurimist indeksimeetodil. Loeng on ette nähtud kaubandusala juhtivatele töötajatele.

340. Hind ja kvaliteet. T.Laak

Loengus käsitletakse kvaliteedi osatähtsust sotsialistlikus majanduses ja kvaliteedi tõstmise võimalust põhjendatud hinnakujunduse puhul.

341. Tööstusettevõtete materiaalse stimuleerimise täiustamise probleeme. M.Loim

Loengus käsitletakse majandusreformi seniseid tulemusi tööstuses ja vaadeldakse kasumi jaotamise, stimuleerimisfondide moodustamise ja kasutamise täiustamise võimalusi.

342. Ühiskondlikult vajalikud töökulud ja kaupade hinnad. H.Müür

Loengus antakse ülevaade ühiskondlikult vajalike töökulude määramise võimalustest. Näidatakse, kuidas hulgihindade reformi tulemusena lähenesid hinnad tunduvalt ühiskondlikult vajalikele töökuludele. Lähtudes tootmisharudevahelise maatriksbilansi andmetest tööajas püütakse anda vastus küsimusele, millised kaubad on ühiskonna poolt tehtud kuludega võrreldes odavad ja millised kallid. Tutvustatakse finantsmehhanismiga, mille abil on võimalik hindade taset ja vahekordi kujundada ühiskonnale vajalikus suunas.

343. Jaehindade tase ja seda määravad tegurid. H.Müür

Loengus käsitletakse jaehindade taset mõjustavaid tegureid, nende osa jaehindade kaasaegse taseme kujundamisel, samuti programmilise ülesande - jaehindade alandamise - täitmisel edaspidi. Jaehindade stabiilne tase seostatakse majandusreformi eesmärkide saavutamisega. Seoses kaubasortimendi laiendamise ja uuendamisega vaadeldakse kaubagrupiliste keskmiste hindade muutumise seaduspärasusi ning nende seost jaehindade üldise tasemega.

344. Eelarve majanduspoliitiline aspekt. E.Pajupuu

Loengus leiavad käsitlemist: riigieelarve majanduslik ja juriidilise külje ühtsus; riigieelarve kui majanduslik ja õiguslik mõjustusvahend (hoob); eelarve funktsioo-

nid kapitalistlikus ja sotsialistlikus formatsioonis - nende majanduspoliitiline aspekt.

345. Arvestuse tsentraliseerimise ja mehhaniseerimise probleeme riiklikus kaubanduses. K.Parvel.

Loengus käsitletakse arvestuse tsentraliseerimise ja mehhaniseerimise alal saavutatud tulemusi ja efekti riikliku kaubanduse süsteemis. Loeng on mõeldud eeskätt riikliku kaubanduse raamatupidamisala töötajatele.

346. Ehitusettevõtte tootmisvarude normeerimine. V.Raudsepp

Loengus käsitletakse ehitusettevõtte käibevahendite normeerimise uut instruktsiooni (tootmisvarude normeerimise osa). Loeng on mõeldud ehitusettevõtte ökonomistidele, finantsistidele ja raamatupidajatele.

347. Traktoriparkide optimaalsete struktuuride planeerimisest Eesti NSV põllumajandusettevõtetes. V.Tamm

Loengus käsitletakse majandusmatemaatilise mudeli rakendamise võimalust majandite tegelike traktorivajaduste väljaselgitamisel.

IX. RIIK JA ÕIGUS.

1. Riigi ja õiguse teooria ja ajalugu.

348. Kollektiivse julgeoleku eest Euroopas. J.Jegorov

Praegu elab Euroopa üle vastutusrikast ajajärku oma arengus. Ajalugu on kogu teravusega seadnud Euroopa rahvaste ette tuleviku küsimuse: Euroopa võib saada üheks tähtsaks teguriks rahu ja julgeoleku kindlustamisel kogu maailmas.

Euroopa kollektiivse julgeoleku probleem on kaasaegsetes rahvusvahelistes suhetes üheks peamiseks probleemiks, hõlmates arvukalt rahvaid nii Euroopas kui ka mujal maailmas. Euroopa kollektiivse julgeoleku esmajärguline tähtsus seisneb selles, et väljaspool seda ja ilma selleta oleks äärmiselt raske lahendada kaasaegse maailma ees seisvaid probleeme. Sellest räägitaksegi loengus.

349. V.I.Lenin riigist. A.Kiris

Loengus antakse ülevaade V.I.Lenini teoreetilisest pärandist riigi küsimustes.

350. V.I.Lenin sotsialistliku riigi arengust. A.Kiris

Loengus käsitletakse sotsialistliku riigi arengu probleeme V.I.Lenini tööde valguses.

351. Kodanlik riik ja selle majanduslik tegevus. E.Truuväli

Loengus käsitletakse tänapäeva riiklik-monopolistliku kapitalismi mõningaid uusi momente ja nende mõju rah-

vusvahelisele töölisliikumisele. Soovitav auditoorium: propagandistid ja poliitkoolide, -ringide kuulajad.

352. Marksism-leninism riigist ja riigiametnikkonnast. E.Truuväli

Loengus käsitletakse küsimusi, mis on seotud riigiametniku, riigi ja rahva vahekordadega kodanlikus ja sotsialistlikus riigis. Soovitav auditoorium: partei-, komsomoli-, ametiühingu- ja nõukogude töötajad, poliitkoolide ja -ringide kuulajad.

353. Eesti NSV riikluse loomise ajaloolised kogemused. E.Truuväli

Loengus selgitatakse neid küsimusi, mis on seotud sotsialistliku riigi tekkimise spetsiifikaga Eestis ning mis aitavad täiendada revolutsiooniteooria vastavat osa. Soovitav auditoorium: propagandistid, aktiivi seminaride kuulajad, ajaloo õpperingide kuulajad, nõukogude ja parteitöötajad.

354. Saksa fašismile orienteeruv Eesti välispoliitika enne Teist maailmasõda. P.Vihalem

Loengus käsitletakse Saksa fašistide poliitilisi kavatsusi Baltimaade vallutamiseks ja germaniseerimiseks ning Eesti kodanliku valitsuse üleminekut Inglise orientatsioonilt Saksa omale, kollektiivsest julgeoleku poliitikast loobumist ja nn. mittekallaletungilepingu sõlmimist Saksamaaga, mis faktiliselt võrdus liidulepinguga.

355. Proletariaadi diktatuur ja üldrahvalik sotsialistlik riik. P.Vihalem

Loengus antakse ülevaade proletariaadi diktatuuri kehtestamisest Oktoobriülestõusu järel ja näidatakse ära need muutused NSV Liidu poliitilises elus, mis tõid kaasa ülemineku üldrahvalikule sotsialistlikule riigile. Üht-

lasi analüüsitakse ka sündmusi Eestis ja näidatakse perspektiivi kodanlike riikide arengus.

356. Valimised kodanlikus Eestis. P.Vihalem

Loengus antakse ülevaade valimistest Eestis tsaariajal ning näidatakse revolutsioonide suurt mõju valimisreformidele ja kodanliku Eesti kahekümnendate aastate valimisseadustele. Valimisresultaatide varal analüüsitakse Kommunistliku Partei poolehoiu kasvu Eestis aastatel 1917-1940. Antakse ülevaade kodanliku Eesti üleminekust ühepartei süsteemile ja eesti töörahva koondumisest EKP ümber.

357. Sotsialistlik ja kodanlik seaduslikkus. P.Vihalem

Loengus antakse algul ülevaade seaduslikkuse mõistest, seejärel käsitletakse erinevust sotsialistliku ja kodanliku seaduslikkuse vahel (peamiselt Eesti näidete varal) ning analüüsitakse seaduslikkuse rikkumise põhjusi ja soodustavaid asjaolusid võrdlevalt kodanlikus ja sotsialistlikus ühiskonnas.

2. Riigi-, haldus ja töö õigus.

358. Kollegiaalsete organite organisatsiooni ja tegevuse spetsiifikast nõukogude riiklikus juhtimises. J.Kaarma

Loengus käsitletakse kollegiaalsete organite moodustamise ja funktsioneerimise olulisemaid probleeme nõukogude riikliku juhtimise kohalikes lülides. Üldistatakse kollegiaalsete organite tegevuse senist praktikat. Antakse ülevaade neist põhilistest kollegiaalse tegevuse printsiipidest, mis võimaldavad efektiivselt kasutada neid eeliseid, mis peituvad paljude inimeste teadmiste, võimete ja kogemuste ühendamises kollegiaalses organis.

359. Töövaidluste läbivaatamise kord. J.Mäll

Loengus käsitletakse tööalastes küsimustes vaidluste tekkimise põhjusi ja nende lahendamise korda töövaidluskomisjonides, ametiühingu vabriku-, tehase- ja kohalikes komiteedes ning kohtuorganites.

360. Tööõiguslikke küsimusi. I.Orgo

Esitatud üldteema hõlmab mitmeid loenguid, milledes käsitletakse tööliste ja teenistujate tööle võtmise, teisele tööle üleviimise ja vallandamise korda, töötamist kohakaasluse korras, tööliste ja teenistujate distsiplinaarvastutust ning materiaalse vastutuse õiguslikke aluseid, naiste töökaitset ja teisi tööõiguslikke küsimusi.

361. Administratiivvastutusest õiguserikkumiste eest. K.Püss

Loengus käsitletakse administratiivüleastumisi ja nende eest kohaldatavaid administratiivkaristusi , samuti administratiivkaristuste kohaldamise korda.

362. Kodanike kaebeõigusest ja selle realiseerimise korrast. K.Püss

Loengus käsitletakse kodanike ettepanekute, avalduste ja kaebuste osa seaduslikkuse elluviimisel ning nende läbivaatamise ja lahendamise korda.

363. Haldusaparaadi kujundamise ja tegevuse põhiprintsiibid. H.Schneider

Loengus analüüsitakse leninlike põhimõtete praktilist rakendamist Eesti NSV kesk- ja kohaliku haldusaparaadi ülesehituses ja tegevuses. Loeng on mõeldud Eesti NSV kohalike nõukogude aparaadi töötajatele, kes võtavad osa EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu Asjadevalitsuse juures tegutsevatest alatistest kvalifikatsiooni tõstmise kursustest.

364. Tööseadusandlusest. H.Siigur

Esinetakse loengutega tööõiguse mitmesugustes küsimustes vastavalt auditooriumi soovile. Loeng võimalik ka kuulajaile, kellel on juriidilisi eelteadmisi või kokkupuutumist tööseadusandluse rakendamisega.

365. Ühiskonna areng ja juhtimine. I.Sildmäe

Loengus tulevad käsitlemisele inimühiskonna mitmesuguste külgede arengu probleemid (inimressursid; energeetika; informatsioon) ning sellest tõusetuvad juhtimisalased ülesanded.

366. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon. A.Uustal

Loengus antakse ülevaade tänapäeva tähtsaima rahvusvahelise poliitilise organisatsiooni - ÜRO - organiseerimisest, tema organitest ja nende tegevusest 25 aasta olemasolu kestel.

367. NSV Liidu võitlus relvastuse vähendamise eest. A.Uustal

Loengus käsitletakse NSV Liidu järjekindlat võitlust relvastuse vähendamise ja massilise hävitamise relvade keelamise eest. Eriti käsitletakse loengus NSV Liidu ettepanekuid ÜRO-s ja 18 riigi desarmeerimise komitees Genfis üldiseks ja täielikuks desarmeerimiseks ning massilise hävitamise relvade keelamiseks.

3. Tsiviilõigus ja kolhoosiõigus.

368. Perekond ja õigus. J.Ananjeva

Loengus antakse ülevaade kehtiva abielu- ja perekonnaseadusandluse aktuaalsetest küsimustest.

369. Tsiviilõiguste teostamine (Eesti NSV-s kehtivate seaduste järgi). J.Ananjeva

Loengus analüüsitakse populaarselt õigus- ja teovõime küsimusi, kõneldakse subjektiivsete tsiviilõiguste teostamise piiridest ning teostamise viisidest. Seoses viimasega esitatakse ka sätteid tehingute ja aegumise kohta. Loeng on mõeldud eelkõige rahvaülikooli kuulajatele, süvendatud kujul ka juristidele-praktikutele.

370. Isiklikust omandiõigusest elamule. P.Kask

Loengus käsitletakse neid õigusi ja kohustusi, mis on kodanikel seoses elamu omandamise, omamise ja võõrandamisega vastavalt kehtivale seadusandlusele. Loeng on mõeldud kuulajaskonnale, kes tunneb huvi elamuprobleemide vastu.

371. Kodanike ühisest omandiõigusest. P.Kask

Loengus käsitletakse õiguslikke probleeme, mis on seotud vara kuulumisega üheaegselt mitmele kodanikule. Loeng on mõeldud laiale kuulajaskonnale, kuna see puudutab abikaasade, kolhoosipere liikmete ja kõigi teiste kodanike huvisid, kellel on ühises omanduses mingi vara.

372. Kolhoosiõiguse probleeme. V.Kelder

Esitatud üldteema raamides peetakse loenguid vastavalt auditooriumi koosseisule. Loengus linnaelanikkonnale käsitletakse kaasaegse põllumajanduse olukorda ja näidatakse, millist osa põllumajanduses etendab kolhoosiõigus. Kolhoosnikutele loengu pidamisel selgitatakse nende põhikirjalisi õigusi ja kohustusi. Loengus põllumajanduse spetsialistidele käsitletakse aga kolhooside juhtimise probleeme.

373. Eluruumi üürilepingust. E.Laasik

Olenevalt auditooriumi koosseisust ja soovidest võib esitatud üldteema raamides käsitleda ükskõik missugust küsimust seoses eluruumide kasutamisega. Põhilised küsimused sellest valdkonnast on järgmised: a) eluruumide kodanikele

kasutusse andmine; b) üürilepingu vormistamine; c) üürniku perekonnaliikmete õiguslik seisund; d) eluruumide alalhoidmine ajutiselt äraolijaile; e) eluruumide üürilepingu muutmine ja elamispinna ülejääkide äravõtmine; f) allüürnike ja ajutiste elanike õiguslik seisund; g) eluruumi üürilepingu lõpetamine ja väljatõstmine.

374. Vastutusest kodanikele vigastuse või muu tervisekahjustuse tekitamise korral. E.Laasik

Loengus käsitletakse eelkõige neid tingimusi, millede esinemise puhul tekib tsiviilõiguslik vastutus kannatanu ees seoses vigastuse või muu tervisekahjustuse tekitamise korral. Selgitatakse erinevusi vastutuses sõltuvalt kahjutekitaja isikust ja kannatanu isikust. Üksikasjalikult peatutakse hüvise suuruse väljaarvutamise põhilistel viisidel. Lõpuks selgitatakse hüvise nõudmise protsessuaalset korda.

375. Tsiviilõiguslikud tehingud ja nende suhtes kehtivad nõuded. E.Ploom

Loengus käsitletakse tehingute suhtes seadusega ettenähtud nõudeid nii sisu, subjektide kui ka vormide suhtes; tutvustatakse nõuetele mittevastavate tehingute kehtetust, tehingute kehtetuks tunnistamise korda ja selle tagajärgi. Loeng on mõeldud laiale kuulajaskonnale, samuti ka juriidiliste rahvaülikoolide kuulajatele.

376. Tsiviilnõude aegumisest. E.Ploom

Loengus käsitletakse tsiviilnõude aegumise probleeme. Loeng on mõeldud laiale kuulajaskonnale, samuti ka juriidiliste rahvaülikoolide kuulajatele.

377. Kolhoosiõiguse aktuaalseid küsimusi. L.Saarnits

Loengus käsitletakse kolhoosiõiguse põhiküsimusi vabariigis kolhoosi näidispõhikirja ja sisekorra näidiseeskirjade alusel. Analüüsitakse vabariigi kolhoosides põhikirjadesse ja sisekorra eeskirjadesse sissevõetud täiendusi, andes selle alusel omapoolseid konkreetseid soovitusi ja ettepanekuid. Samuti tutvustatakse kolhooside tegevust reguleerivate õigusnormide tõlgendamise ning kohaldamise enamvaieldavaid küsimusi.

378. Kolhoosisisese juhtimise täiustamisest ja selle normatiivsest reguleerimisest. L.Saarnits

Lähtudes sotsiaalse juhtimise teooria algtõdedest käsitletakse juhtimise ja organisatsiooni sõlmprobleeme kolhoosides. Loengut arendatakse vastavalt vajadusele kahes põhisuunas: 1) kollegiaalne ja 2) ainuisikuline juhtimine kolhoosis. Kasutades vabariigi kolhooside praktikat, püüab lektor ühtlasi välja pakkuda omapoolseid soovitusi nii juhtimise korraldamise, organisatsiooni täiustamise kui ka selle majandisisese normatiivse reguleerimise täiustamiseks.

379. Nõukogude seadusandlus abielust ja perekonnast. E.Salumaa

Selle teema all leiavad käsitlemist paljud probleemid abielu ja perekonnaõiguse alalt vastavalt auditooriumi soovile. Loengud on mõeldud laiemale kuulajaskonnale kui ka juristidele.

4. K r i m i n a a l õ i g u s , k r i m i n a l i s t i k a , k r i m i n o l o o g i a .

380. Kuriteoga tekitatud materiaalse kahju hüvitamisest. J.Adojaan

Kuritegudega tekitatakse materiaalselt väga suures ulatuses kahju, kuid selle hüvitamise protsent on väike. Loengus käsitletakse materiaalse kahju hüvitamist tagavaid vahendeid ja nende kohaldamist praktikas.

381. Kohtu töö organiseerimisest. J.Adojaan

Loengus käsitletakse kohtu töö teadusliku organiseerimise aluseid, samuti kohtu töö protsessuaalseid aluseid kriminaalasjade läbivaatamisel.

382. Kriminalistika probleemid tänapäeval. R.Aron

Kriminalistika areneb koos teiste teadusharudega. Ta võtab pidevalt üle teiste teadusharude uusimaid saavutusi, töötab need ümber ja kasutab ära võitluses kuritegevuse vastu.

Kaasajal on kriminalistikas probleemiks täiustada olemasolevaid tehnilisi vahendeid ja leida uusi võimalusi muuhulgas ka küberneetika ja arvutustehnika edukaks kasutamiseks kriminalistikas.

383. Kuidas kriminalistika aitab avastada kuritegusid. R.Aron

Kuritegevuse ärahoidmiseks ja selle vastu võitlemiseks on kriminalistikas välja töötatud hulgaliselt vahendeid ja võtteid. Eriti kiire on kriminalistika areng olnud viimastel aastatel. Nii on kujunenud kriminalistikas uus haru - õpetus lõhnadest, on täiustatud vahendeid peidetud objektide ja nähtamatute sõrmejälgede otsimiseks ning võetud kasutusele uusi meetodeid nähtamatu ja vähenähtava teksti

uurimiseks. Neid saavutusi tutvustataksegi loengus.

384. Kuriteo retsidiiv. H.Kings

Loengus käsitletakse kuriteo retsidiivi mõistet, selgitatakse retsidiivi osa võitluses kuritegevuse vastu, samuti antakse retsidiivse kuritegevuse kriminoloogiline iseloomustus.

385. Tänapäeva kodanlikust kriminoloogiast. H.Kings

Loengus käsitletakse kriitiliselt tänapäeva kodanliku kriminoloogia põhisuundi.

386. Isikuvastased kuriteod ja neid soodustavad asjaolud. H.Kärtner

Loengus käsitletakse isikuvastaseid kuritegusid (tapmine, kehavigastused, vägistamine jt.), nende põhjusi ja soodustavaid asjaolusid konkreetsete kriminaalasjade alusel ning abinõusid, mis aitavad vältida neid kuritegusid.

387. Varavastased kuriteod ja neid soodustavad asjaolud. H.Kärtner

Loengus käsitletakse varavastaseid kuritegusid (riigi-, ühiskonna- ja kodanike isikliku vara riisumise erinevaid vorme - ametialane riisumine, vargus, röövimine, kelmus jne.), nende põhjusi ja soodustavaid asjaolusid konkreetsete kriminaalasjade alusel ja abinõusid, mis aitavad neid kuritegusid tõkestada.

388. Kriminalistika ja kaasaeg. H.Lindmäe

Loengus käsitletakse kriminalistika seoseid teiste teadusharudega ning näidatakse, kuidas kriminalistika võtab üle ja kasutab oma eesmärkidel teiste teadusharude saavutusi.

389. Kuidas kriminalistika aitab avastada kuritegusid. H.Lindmäe

Loengus käsitletakse kriminalistika osa võitluses kuritegevusega ning kriminalistikaalaste eriteadmiste kasutamist kuriteojälgede avastamisel, fikseerimisel ja uurimisel.

390. Autotranspordialased kuriteod ja karistus nende eest. K.Nigola

"Eesti NSV kriminaalkoodeksis" on autotranspordialastele kuritegudele pühendatud mitu paragrahvi. Loengus käsitletaksegi seda, millest oleneb transpordivahendi ohutu liiklemise või ekspluateerimise eeskirju rikkunud isiku käitumise kvalifitseerimine ühe või teise paragrahvi järgi ning mida kohus arvestab ühe või teise karistuse liigi või määra valikul konkreetsel juhul.

391. Hädakaitse ja kurjategija kinnipidamine. K.Nigola

Ühiskondliku ründe ennetamiseks või lõpetamiseks, samuti kurjategija kinnipidamisel võib osutuda vajalikuks ründajale või kurjategijale kahju tekitamine. Teatavatel tingimustel ei ole see käsitatav kuriteona ega too kaasa kriminaalvastutust. Millised need tingimused on, seda käsitletaksegi antud loengus.

392. Alaealiste kriminaalvastutus. A.Paltser

Loengus käsitletakse kuriteo toimepannud alaealiste kriminaalvastutusele võtmise ja kriminaalvastutusest vabastamise aluseid ja tingimusi kehtiva kriminaalõiguse järgi.

393. Ühiskondlike mõjustamisvahendite kohaldamine kuriteo toimepannud isikute suhtes. A.Paltser

Loengus käsitletakse ühiskondlikke mõjustusvahendeid, mis on kehtiva kriminaalõiguse järgi kohaldatavad kuriteo toimepannud isikute suhtes.

394. Kuritegeliku käitumise mehhanismist. E.Raska

Loengus käsitletakse skemaatiliselt kuritegevuse põhjuste ahelaid ja seda nii üksikkuriteo kui ka kuritegevuse aspektist vaadatuna. Püütakse näidata, millisel kohal asub nimetatud põhjuslikes ahelates kuriteo toimepannud isik.

395. Kriminaalprotsessi osast võitluses alaealiste kuritegevuse vastu kohtueelsel uurimisel. H.Saarsoo

Loengus käsitletakse kriminaalprotsessi osa juurdlus- ja eeluurimisorganite töös võitluses alaealiste kuritegevuse vastu kriminaalasjade kohtueelsel uurimisel. Loeng on mõeldud siseministeeriumi ja prokuratuuriorganite töötajatele.

396. Alaealiste õiguserikkujate isiksuse väljaselgitamisest kriminaalprotsessis. H.Saarsoo

Loengus käsitletakse alaealise õiguserikkuja isiksust iseloomustavate asjaolude väljaselgitamist (allikaid ja meetodeid) ja tema poolt toimepandud õiguserikkumise põhjuste väljaselgitamist ning õiguserikkumise eest tema suhtes mõjustamisvahendi kohaldamist. Loeng on mõeldud siseministeeriumi ja prokuratuuriorganite töötajatele ning pedagoogidele.

X. B I O L O O G I A .

397. Inimese põlvnemisest. J.Aul

Loengus käsitletakse sissejuhatavalt küsimuse tähtsust ja näidatakse, milliseid tulemusi selle küsimuse lahendamisel pakub teadus. Antakse ülevaade inimese eellastest (ahvinimesest, neandertali inimesest ja kromanjooni inimesest) ning nende avastamise ajaloost. Käsitletakse ka põhjusi, miks üks osa kunagi ahvilisi muutus inimesteks.

398. Pärilikkus inimesel. J.Aul

Loengus käsitletakse üht tänapäeva kõige aktuaalsemat küsimust: kuidas pärilikkus avaldub inimese kehalises ja vaimses kujunemises. Sissejuhatavalt selgitatakse pärilikkuse mõistet ja pärilikkuse ning ümbruskonna mõju. Puudutatakse pärilikkuse seadusi ja näidatakse, kuidas nad avalduvad inimesel. Selgitatakse ka, kuidas pärilikkust inimesel uuritakse. Peatutakse pärilikkuse mehhanismil. Tuuakse näiteid inimese kehaliste ja vaimsete tunnuste pärilikkusest.

399. Kaasaegseid seisukohti õistaimede kujunemise ja õie tekke kohta. A.Kalda

Loeng on mõeldud eeskätt õpetajaile. Selles antakse ülevaade mõningatest uuematest seisukohtadest õie kujunemise ja tolmlemisviiside arenemise kohta. Käsitletakse õistaimede äkilise laialdase leviku põhjusi.

400. Bioloogilistest probleemidest kosmoselendudel. E.Kukk

Loengus käsitletakse kosmoselendudel tehtavaid bioloogilisi uurimistöid, nende eesmärke ja mõningaid tulemusi. Antakse informatsiooni mõnedest senistest katsetest inimestega nii maapealsetes kui ka kosmoselennu tingimustes.

401. Kesk-Aasia loodus ja inimene. E.Kukk

Loengus, mis on illustreeritud värviliste diapositiividega, jutustatakse Tadžiki ja Kirgiisia NSV loodusest ja inimestest, nende elukommetest, tööst ja tegevusest Pamiiri ja Tjan-Šani mägipiirkondades.

402. Loomade käitumisest. R.Ling

Loengus käsitletakse loomade paljunemisega seotud käitumise ja signalisatsiooni viise nende vahel. Loeng on mõeldud loodussõpradele.

403. Nõukogude Liidu looduskaitsealad. V.Masing

Loengus käsitletakse tähtsamaid looduskaitsealasid Nõukogude Liidus maastikuvöötmete kaupa: Kandalakša (linnulaadad), Lapimaa, Kivatši, Stolbõ, Voroneži, Keskmustmulla, Astrahani, Kaukaasia, Repeteki, Badhõzi ja Suputinka. Kirjeldatakse looduskaitset vajavaid hävivaid taime- ja loomaliike ning maalilisi maastikke. Loeng on määratud kõigile matka- ja loodushuvilistele.

404. Rabade loodus ja inimene. V.Masing

Loengus käsitletakse Eesti NSV rabade (kõrgsoode) looduslikke iseärasusi ning vee-, turba- ja marjavarusid, inimeste suhtumist soodesse enne ja nüüd, rabade kasutamisviise, kuivendamise perspektiive ja looduskaitse probleeme. Loeng on mõeldud inimestele, kes oma tegevuses on seotud põllu- ja metsamajanduse ning maaparandusega.

405. Puhkeperioodi tähtsusest puittaimedel. H.Miidla

Loengus antakse puhkeperioodi määratlus ja kujunemine taimede evolutsiooni käigus. Kirjeldatakse varuainete ladestumist ja muundumist seoses puhkefaaside ning välistemperatuuridega. Seostatakse puittaimede puhkeperioodi nende külmakindlusega.

406. Õunapuude külmakindlusest. H.Miidla

Loengus käsitletakse õunapuude külmakindluse biokeemilisi aluseid.

407. Geneetika ja kaasaeg. Ü.Pavel

Loengus tutvustatakse kuulajaid geneetika uusimate saavutustega ning nende rakendamisvõimalustega mitmesugustes rahvamajandusharudes.

408. Veekogude rikkustest. J.Ristkok

Loengus tutvustatakse kuulajaid Eesti veekogudes leiduvate hüdrobioloogiliste ressurssidega ja nende kasutamise võimalustega. Loeng on mõeldud kõigile loodushuvilistele.

409. Huvitavaid nähtusi kalade maailmas. J.Ristkok

Loengus tutvustatakse kuulajaid mitmesuguste huvitavate nähtustega kalade bioloogias - suurusega, värvusega, rännetega, lõimetise-hooldusega, parasiitsete kaladega, kalade käitumisega jm. Loeng on mõeldud nii õpilastele ja kalahuvilistele kui ka teistele loodushuvilistele.

410. Kalakaitse ajaloost. J.Ristkok

Loengus tutvustatakse kuulajaid kalavarude olukorraga ja kalade kaitsmisega Eesti alal endistel aegadel, akad. K.Baeri koostatud esimese kalakaitseseadusega ja tema kalakaitseabinõude edasiarendamisega tänapäeval. Loeng on mõeldud nii kalahuvilistele kui ka õpilastele ja teistele loodushuvilistele.

411. Taimefüsioloogia ja taimede bioproduktsioon. L.Sarapuu

Loengus tutvustatakse taimefüsioloogia tähtsust taimede kasvuks ja arenguks vajalike tingimuste selgitamisel. Fotosünteesi, mineraalse toitumise, veemajanduse, hingamise jt. protsesside uurimine võimaldab luua kasvuks opti-

maalseid tingimusi ja sel teel suurendada taimede bioproduktsiooni hulka ja kvaliteeti.

412. Biokeemia tähtsusest elu tekke ja evolutsiooni mõistmisel. J.Simisker

Loengus käsitletakse põhilisi kaasaegseid seisukohti elu tekkest ja primaarsete elusorganismide edaspidisest biokeemilisest diferentseerumisest. Primaarsete elusorganismide teket vaadeldakse kui keemilise ja biokeemilise evolutsiooni loogilist tulemust.

413. Lämmastikressursid - bioproduktsiooni limiteeriv faktor. V.Tohver

Loengus näidatakse lämmastikuringe iseärasusi, mis teevad sellest elemendist esimeses defitsiidis oleva biogeeni, iseloomustatakse põllumajanduse ja elusloodu se kui terviku varustatust lämmastikuga ning osutatakse võimalusi kitsaskohtade ületamiseks.

414. Arktika loodus ja inimene. H.Trass

Loengus kirjeldatakse isiklike kogemuste najal Arktika loodust - maastikku, taimi, loomi, kõneldakse Arktika uurijate kangelastegudest, Eestist pärinevatest Arktika uurijatest, tänapäeva inimeste elust ja tööst Arktikas.

415. Biosfääri ehitus ja ressursid. H.Trass

Loengus antakse ülevaade biosfääri tekkest ja ehitusest, esitatakse andmeid üksikute biosfäärikomponentide primaarsest ja sekundaarsest produktsioonist ning kõneldakse biosfääri ressursside kaitse ning teaduslikult põhjendatud kasutamise vajadusest.

416. Inimese geneetika mõningaid probleeme. M.Viikmaa

Inimese puhul kehtivad samad geneetika seaduspärasused ja mehhanismid mis kõigi teistegi organismide juures.

Inimese pärilikkuse uurimisel on teatud iseärasused, mis avalduvad inimese geneetika meetodites. Loengus käsitletaksegi neid küsimusi.

417. Ontogeneesi geneetilistest aspektidest. M.Viikmaa

Loengus käsitletakse organismi arengu geneetilist determineeritust. Ontogeneesi spetsiifiline suunamine on üks pärilikkuse funktsioone. Geneetiline side põlvkondade vahel teostub sugurakkude kaudu, mis ühinevad viljastumisel sügoodiks. Geneetika seisukohalt on organismi arenguks vajalik spetsiifiline informatsioon talletatud sügoodis, mis sõltuvalt välistingimustest (arengutingimustest) realiseerub konkreetseks fenotüübiks. Sügoodist kui ontogeneesi lähterakust kujunevad paljud erineva ehituse ja talitlusega rakud ja neist kõik organismi struktuurid - koed, organid, mille geneetilised omadused on erinevad. Ontogeneesi põhiprobleem seisneb spetsiifilise informatsiooni ajalises ja ruumilises jaotamises organismi koostisse kuuluvate rakkude vahel. Selle probleemi kaasaegset olukorda tutvustataksegi loengus.

418. Mikrobioloogia saavutused NSV Liidus. L.Viileberg

Loengus tutvustatakse kuulajaid üldmikrobioloogia mulla-, tõostus- ja veemikrobioloogia-alaste saavutustega.

419. Mikroobide osa mullaviljakuses. L.Viileberg

Loengus käsitletakse mikroobide osa mullaviljakuse kujunemisel. Kõneldakse sellest, kuidas on võimalik mulla harimise ja väetamisega tõsta mikroobide üldist arvukust ja suunata nende või teiste mikroobirühmade arengut.

420. Mikroobide osast õunapuude mullaväsimuses. L.Viileberg

Loengus iseloomustatakse viljapuuaedade mullaväsimuse tekkimise põhjusi ja näidatakse, missugust osa etendavad

selles mikroobid.

XI. GEOGRAAFIA.

1. Füüsiline geograafia.

421. Maastikuhooldus põllumajandusmaastikel. I.Arold

Loengus käsitletakse põllumajanduslikult kasutatavate alade maastikuhoolduslikke küsimusi (maastikuplaneerimist ja kujundamist) seoses melioratsiooni ning kõlvikute massiivistumisega.

422. Maa kui tootmisvahend. A.Kongo

Loengus käsitletakse maa kui tootmisvahendi omadusi ja nende arvestamise vajalikkust ning võimalikkust maa kasutamise planeerimisel.

423. Rakendusgeograafiast. A.Kongo

Loengus selgitatakse kaasaegse füüsilise geograafia ülesandeid ja eesmärki ning näidatakse rakendusgeograafiliste uurimiste rahvamajanduslikku tähtsust.

424. Vesi kui loodusvara. L.-P.Kullus

Loengus esitatakse andmeid veevarude kohta maakeral, vee kasutamise ja tarbimise kohta inimeste elu-olustikulisteks vajadusteks ja tootmises, samuti põhisätteid vee säästliku kasutamise ja vetekaitse alalt.

425. Peipsi uuritus ja kasutamise perspektiive. L.-P.Kullus

Loengus antakse ülevaade Peipsi uurimise ajaloost, järve majandusliku kasutamise olukorrast ja perspektiividest (veetranspordi, veevarustuse jne. otstarbel).

426. Turism kui rahvusvaheline liikumine. A.Raik

Loengus käsitletakse turismi üldisi eesmärke ja printsiipe, rahvusvahelise turismi tormilist kasvu ja seda põhjustavaid tegureid, turismi kujunemist majandusharuks, millega seostuv riikidevaheline valuutakäive on suurem kui ühegi eksportartikli puhul.

427. Eesti NSV vaatamisväärsused. A.Raik

Loengus käsitletakse Eesti vaatamisväärsuste klassifikatsiooni liikide ja tähtsusklasside järgi, vaatamisväärsuste paiknemist, vabariigi rajoneerimist vaatamisväärsuste alusel, turismi arendamise eeldusi.

428. Kohanimede uurimisest. K.Uustalu

Loengus käsitletakse nimede tähenduse väljaselgitamise võimalusi ja tuuakse tähenduste konkreetseid näiteid. Samuti kõneldakse nimeuurimise teistest aspektidest.

429. Endisaegsed saksakeelsed kohanimed Lõuna-Eestis. K.Uustalu

Loengus tuuakse näiteid eestikeelsete nimede kasutamise kohta saksa keeles ja käsitletakse saksa algupära nimede ülevõtmist eesti keelde (ajavahemikul 13.saj. kuni 20.saj. esimeste kümnenditeni).

430. Loodus ja inimene. E.Varep

Loengus käsitletakse Eesti näitel looduse ja ühiskonna vaheliste suhete mõningaid küsimusi ning nende muutumist ajaloo vältel. Ettekanne võiks pakkuda huvi eriti õpilastele, kodu-uurijatele ja matkajatele.

431. Kuidas on tekkinud Eesti kohanimed? E.Varep

Loengus käsitletakse loodusega seotud ja inimese tegevusega ühenduses tekkinud Eesti kohanimesid, nende levikut

ja muutumist aegade vältel. Ettekanne võiks pakkuda huvi eriti maaelanikkonnale.

2. M a j a n d u s g e o g r a a f i a .

432. Eesti NSV tööstuse arengust üheksandal viisaastakul. T.Kaare

Loengus antakse ülevaade Eesti NSV tööstuse kaasaegsest struktuurist ja selle võimalikest muutustest üheksandal viisaastakul.

433. Tartu tööstuse tööjõuprobleemidest. E.Ladva

Loengus antakse ülevaade linna tööstusettevõtete tööjõupuudusest ja selle tagajärgedest.

434. Tartu rahvastiku päritolust. A.Marksoo

Loeng põhineb TRU majandusgeograafia kateedri poolt korraldatud Tartu elanike valikulise ankeetküsimustiku materjalidel, mille alusel analüüsitakse, kui suur osa Tartu linna elanikkonnast pärineb väljastpoolt linna ja milline on geograafiline arenaal, kust rahvastik Tartusse koondub: millises eas ja mis põhjustel Tartusse tullakse jms.

435. NSV Liidu tootmise paigutuse probleemidest. V.Murel

Loengus käsitletakse, millised muutused tootmise territoriaalses asendis on vajalikud ja kuidas need ellu viiakse.

436. NSV Liidu rahvastik kui tööjõuressurss. V.Murel

Loengus käsitletakse tööjõu taastootmise iseärasusi ja kitsaskohti.

437. Rahvamajandusharulise ja territoriaalse planeerimise ühtsus. S.Nõmmik

Loengus käsitletakse rahvamajanduse planeerimise vertikaalse ja horisontaalse aspekti üheaegse arvestamise vajadust rahvamajanduse planeerimisel.

438. Ühiskonna olemise ruumilised seadused. S.Nõmmik

Loengus käsitletakse inimese tegevuse struktuuri ja ruumilise organisatsiooni vahekorda ning näidatakse, et mittemaaliste tootmisharude kasv ja tootlike jõudude territoriaalne kontsentratsioon asulatesse (peamiselt linnalistesse) on korrelatsiivsed protsessid.

439. Kui palju on tartlasi 1975.aastal? U.Pragi

Loengus selgitatakse rahvastiku prognoosi meetodeid ja vastatakse pealkirjas esitatud küsimusele.

440. Iibeprobleem meil ja mujal. U.Pragi

Loengus käsitletakse Tartu linna ja kirjanduse andmete põhjal looduslikku juurdekasvu määravaid tegureid, eestlaste madalat iivet jms.

441. Tartu ehitustööstuse olukorrast. T.Raitviir

Loengus peatutakse Tartu ehitusorganisatsioonide dünaamikal, ehitustööliste voolavusel ja demograafilisel struktuuril, ehitusperspektiividel jne. Soovi korral võib kõne alla tulla korteritega varustatuse ja elamispinna suuruse probleem Tartu linna elanike valikulise ankeetküsitluse andmete põhjal.

442. Kõrgemad koolid ja teaduslikud asutused Tartus. T.Raitviir

Loengus räägitakse töötajate ja üliõpilaste arvust vabariigis, samuti kõrgemate koolide ja teaduslike asutuste kohast Tartu majandusharude seas.

443. Hiiumaa asustuse ajaloost. L.Tiik

Loengus käsitletakse Hiiumaa eriküsimusi (mõisastamine, rahvastiku tiheduse muutumine jne.) XVII ja XVIII sajandil.

444. Pinnamõõtude arengud Eestimaal. L.Tiik

Loengus tutvustatakse adramaa, tündrimaa, vakamaa... jt. ühikute päritolu ja suurust.

XII. G E O L O O G I A .

445. Kuu-kivimeist. J.Kirs

Loengus kõneldakse sellest, mida kujutavad aineliselt endast Kuu pinda moodustavad kivimid, nende tekkimise moodustest ja vanusest, millised kivimid Maal on neile kõige sarnasemad.

446. Eesti mineraalidest. J.Kirs, T.Kuuspalu

Missuguseid mineraale leidub Eesti NSV territooriumil? Kuidas nad on tekkinud? Missugust praktilist kasutust mineraalid leiavad? Neile küsimustele püütakse loengus vastata, kasutades illustreerimiseks diapositiive.

447. Suursaare loodusest. T.Kuuspalu

Loengus tutvustatakse värviliste diapositiivide vahendusel Soome lahes paikneva väga omapärase kaljusaare - Suursaare - loodust. Põhitähelepanu pööratakse Suursaare geoloogilisele ehitusele, mille suhtes Suursaar on eriti huvipakkuv.

448. Eesti maavarad. A.Loog

Loengus antakse ülevaade Eesti maavaradest ja nende tekkimisest.

449. Kvaternaarne jäätumine Euraasia mandril. E.Lõokene

Loengus käsitletakse jääaegade esinemist ja selle nähte oletatavaid põhjusi, mandrijäätumise mõju inimese, loomastiku ja taimestiku arengule. Esitatakse absoluutse ajaarvamise meetodiga saadud dateeringud olulisemate sündmuste kohta viimasel jääajal.

450. Eesti territooriumi geoloogiline areng pärastjääajal. E.Lõokene

Loengus kasitletakse pärastjäaaegsete kliimamuutuste ja maakoore liikumiste mõju pinnakattes esinevate setete ja reljeefi moodustumisele ning Balti mere arengule.

451. Selgroogsete evolutsioonist Eestist pärinevate leidude alusel. A.Rõõmusoks

Loengus antakse lühike ülevaade lõuatute ja kalade arengukäigust ordoviitsiumist devonini. Illustreeritakse diapositiividega.

XIII. M E D I T S I I N .

1. Ü l d t e e m a d .

452. Organismi rakulisest kaitsest. Ü.Arend

Loengus käsitletakse populaarses vormis organismi süsteemide ehitust, mis tagavad tema rakulise kaitse. Käsitletakse peamiselt makrofaagide ehk retikuloendotelibalsüsteemi ehitust.

453. Mälu ja õppimine. M.Epler

Loengus antakse ülevaade uuematest füsioloogilistest andmetest mälu olemuse kohta: mälujälje tekkimise ja konsolideerumise tingimustest, mälu mahust ja vormidest - lühimälust ja püsimälust ning nende oletatavatest mehhanis-

midest. Esitatud andmetest tehakse mõningad praktilised järeldused õppimise tehnika kohta.

454. Väsimus ja töövõime. M.Epler

Loengus käsitletakse väsimust kui kompleksset nähtust, millel on mitmesuguseid tekke põhjusi ja erinevaid avaldumisvorme. Erilist tähelepanu osutatakse vastastikustele seostele väsimuse ja töövõime vahel: väsimus ühelt poolt avaldub töövõime langusena, kuid sealjuures on ühtlasi stiimuliks töövõime kasvule.

455. Elekter elusorganismis. E.Hansson

Kaasaegses meditsiinis on suur tähtsus uurimismeetodeil, mis põhinevad organismi elutegevusega kaasnevate elektriliste nähtuste mõõtmisel ja registreerimisel (elektrokardiograafia, elektroentsefalograafia, elektromüograafia jt.). Loengus tutvustatakse kuulajaid bioelektriliste nähtuste tekkimise alustega, nende uurimise meetoditega ja saadud andmete kasutamisega haiguste diagnoosimisel ning ravitulemuste hindamisel.

456. Elekter ja inimene. E.Hansson

Loengus käsitletakse elektrivoolu kahjustavat mõju organismile, elektrivoolu raviotstarbelist kasutamist ja bioelektrilisi nähtusi elusorganismides.

457. Elu pikendamise probleem. H.Hanson

Loengus käsitletakse toitumise, töötingimuste ja elukondlike faktorite mõju inimese elu kestusele ja haiguste tekkele. Samuti käsitletakse elu kestuse bioloogilisi seaduspärasusi.

458. Normi mõiste meditsiinis. K.Jagomägi

Terveoleku mõiste eeldab seisundit, mille puhul nii inimese enesetunne kui ka objektiivsed ja kliinilis-laboratoorsed uurimused ei näita patoloogilisi muutusi. Tei-

sest küljest on kliiniliselt tervetel inimestel paljud tervislikku seisundit iseloomustavad suurused äärmiselt kõikuvad. Seega on "norm" väga suhteline mõiste. Loeng on sobiv kesk-meditsiinilisele personalile, sanatooriumides viibijaile ning paranevatele haigetele.

459. Kuidas toitub aju. A.Kaasik

Loengus esitatakse uusi andmeid aju ainevahetuse kohta ja antakse juhiseid, kuidas säilitada normaalset ajutegevust.

460. V.I.Lenin ja nõukogude tervishoiu rajamine. V.Kalnin

Loengus käsitletakse V.I.Lenini osa võitluses töötajate tervise kaitsmise eest Oktoobrirevolutsiooni-eelsel perioodil ning tema poolt nõukogude tervishoiu teoreetiliste ja organisatsiooniliste aluste väljatöötamist pärast Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni.

461. Leninlik ajastu rahva tervishoius. V.Kalnin

Loengus esitatakse andmeid nõukogude tervishoiu arengust ja saavutustest nõukogude võimu aastail NSV Liidus ning vaadeldakse seda kui leninlike ideede realiseerimist tervishoiu alal.

462. Hingamise regulatsioonist. H.Kingisepp

Hingamine on keerukas vegetatiivne funktsioon organismis. Peale gaasivahetuse ülesande täitmise on õhuvool hingamisteedes ka hääle tekitaja. Hingamine on üks vähemseid vegetatiivseid funktsioone, mis on allutatud tahtele. Regulatsiooni teostavad omavahelises koostöös närvimehhanismid ja keerukas humoraalne süsteem. Kõigest sellest kõneldakse loengus.

463. Hingamissüsteemi funktsionaalsed proovid. H.Kingisepp

Hingamise peamiseks ülesandeks on organismi varustamine hapnikuga ja ainevahetuse käigus tekkiva süsihappegaasi eraldamine. Nimetatud ülesande täitmine sõltub hingamissüsteemi seisundist ja selle kooskõlastatud tegevusest teiste organsüsteemidega. Funktsionaalsed proovid võimaldavad hinnata hingamissüsteemi seisundit ja määrata kindlaks lüli, milles tekib funktsiooni puudulikkus. Loeng on soovitav kesk-meditsiinipersonalile.

464. Esmaabi eluohtlikkude seisundite puhul. (Elustamine kliinilisest surmast.) A.Kivik

Loengus selgitatakse, mida mõista eluohtliku seisundi all. Õpetatakse kunstlikku hingamist, südame massaaži jt. esmaabiks vajalikke võtteid.

465. Valitud peatükke füsioloogiast. E.Käer-Kingisepp

Esitatud üldteema raamides leiavad käsitlemist vastavalt auditooriumi soovile kas tsüklina või iseseisvate loengutena järgnevad allteemad: a) inimese südame ja veresoonkonna talitlus (2 t.); b) seedeelundid ja seedeprotsess (2 t.); c) vesi organismis ja erituse füsioloogia (2 t.); d) närvisüsteemi füsioloogia põhialused (2 t.). Loengutel käsitletud küsimusi illustreeritakse katsetega ja filmi demonstreerimisega. Loengud on mõeldud eelkõige tervise rahvaülikooli kuulajatele, keskkooli õpilastele, samuti laiemale kuulajaskonnale.

466. Emotsiooni ja motivatsiooni (ajendi) füsioloogilised alused. E.Käer-Kingisepp

Loengus käsitletakse emotsiooni ja motivatsiooni mõisteid, nende seost; emotsionaalsete reaktsioonide subjektiivseid ja objektiivseid elemente; organismi vistseraal-

sete ja somaatiliste reaktsioonide integratsiooni keskusi suuraju struktuurides. Loeng on mõeldud erinevate teaduskondade üliõpilastele ja keskkooli vanemate klasside õpilastele.

467. Mikroobide elutegevuse tööstuslik rakendamine. S.Laanes

Loengus räägitakse bakteriaalsete fermentide kasutamisest toiduainete ja tekstiilitööstuses.

468. Gnotobioloogia. S.Laanes

Loengus leiavad käsitlemist akseenilise elu olemus ja selle uurimise osatähtsus nakkushaiguste tekke mehhanismi selgitamisel.

469. Mida peab igaüks teadma bakterioloogilisest relvast. A.Lenzner

Loengus antakse ülevaade mikroobidest, mis võivad kuuluda bakterioloogilisse relva. Peatutakse bakterioloogilise relva kasutamise võimalustel, käsitletakse tsiviilelanikkonna kaitset bakterioloogilise relva eest.

470. Mikroobid - inimese kaitsjad nakkushaiguste eest. A.Lenzner

Loengus antakse ülevaade inimese organismis tavaliselt leiduvatest mikroobidest ja nende poolt täidetavast kaitsefunktsioonist nakkushaiguste tekitajate suhtes ning nende osast inimese kosmoselendudes.

471. Hingamiselundid ja hingamisfunktsioon. A.Lepp, A.Liigant

Loengus antakse ülevaade hingamiselunditest, kopsude morfofunktsionaalsetest ühikutest ja gaasidevahetusest.

472. Liikumisaparaat ja selle funktsioon. A.Lepp, K.Ulp

Loengus esitatakse lühiülevaade aktiivsest ja passiivsest liikumisaparaadist ning tutvustatakse organismi staatika ja dünaamika küsimustega.

473. Inimkeha ehitusest ja talitlusest. E.Lepp, K.Ulp

Loengus antakse lühike ülevaade rakkudest, kudedest, elunditest ja elundkondadest funktsionaalse anatoomia aspektist.

474. Närvisüsteem ja selle tähtsus organismile. E.Lepp

Loengus käsitletakse närvisüsteemi jaotust ja selle üksikute osade tähtsust nii organismi enese talitluses kui ka organismi ja väliskeskkonna vaheliste suhete regulatsioonis.

475. Normaalsest hingamisest ja selle häiretest. Ü.Lepp

Loengus käsitletakse hingamise regulatsiooni füsioloogilisi aspekte, hingamise sõltuvust ja mõjustatavust välistest ja sisemistest teguritest, funktsionaalseid hingamishäireid ja nende vältimist.

476. Nukleiinhapped ja pärilikkus. A.Lind

Loengus antakse nukleiinhapete keemiline ja bioloogiline iseloomustus ja käsitletakse nende osa pärilike omaduste edasiandmisel.

477. Hormoonide osa eluprotsessides. H.Lind

Loengus antakse hormoonide ja hormonaalse regulatsiooni iseloomustus, käsitletakse hormoonide mõju ainevahetusele ja eluprotsessidele ning häireid organismi talitlu-

ses hormoonide puudumisel või liigsel tekkimisel.

478. Vitamiinide osa eluprotsessides. H.Lind

Loengus iseloomustatakse põhilisi vitamiine, nende sisaldust toiduainetes ja käsitletakse vitamiinide puudumisel tekkivaid häireid.

479. Palavik. R.Looga

Loengus käsitletakse palavikku kui organismi otstarbekat reaktsiooni, mis mobiliseerib organismi vastupanujõude. Seepärast ei tule võidelda mitte palaviku, vaid seda tekitanud põhjuse vastu.

480. Põletik. R.Looga

Loengus käsitletakse põletikku kui organismi otstarbekat kaitsereaktsiooni, mis lokaliseerib organismi kahjustava faktori toime ega lase seda levida üle kogu organismi.

481. Sisesekretsioon ja selle häired. R.Looga

Loengus käsitletakse sisesekretsiooninäärmete tegevuse häiretest tingitud haigusi. On vajalik teada, kuidas need näärmed funktsioneerivad normaalselt ja haiguslikult.

482. Südamelihase mikroskoopilisest ehitusest ja verevarustusest. M.Maser

Südamelihase mikroskoopiline ehitus on aktuaalne probleem seoses isheemilise haiguse (verekoostise puudulikkuse) laialdase levikuga. Südame isheemiline haigus on Eesti NSV-s sagedasem kui mujal NSV Liidus.

483. Mida saavutatakse atsidofiilbaktermassi kasutamisega? M.Mikelsaar

Loengus käsitletakse inimese mitmesuguste keharegioonide mikrofloorat, selle ealisi iseärasusi ja võimalikku mõjustamist atsidofiilbaktermassiga.

484. Millised võimalused on mikrobioloogide käsutuses mikroobide uurimiseks? M.Mikelsaar

Loengus antakse ülevaade mikroobide kaasaegse uurimise ja samastamise võimalustest.

485. Vere rakuline koostis. A.Nasari

Loengus esitatakse andmeid vere rakulise koostise ja vastavate vereelementide funktsiooni kohta nii veresoontes kui ka kudedes. Eriti rõhutatakse vere valgeliblede osatähtsust organismi rakulises kaitses.

486. Mis on patoloogia? U.Podar

Loengus käsitletakse haiguste tekkimise, kulgemise ja lõpu üldisi seaduspärasusi, samuti aegade jooksul toimunud inimeste ettekujutuste muutumist haiguse olemuse suhtes.

487. Elu ja surma piiril. H.Petlem

Loengus käsitletakse raskete vigastuste ja haiguste läbi tekkinud seisundeid: šokki, kliinilist ja bioloogilist surma, nende tunnuseid ja ravi võimalusi.

488. Suitsetamise kahjulikkusest organismile. O.Rajavee

Suitsetamine on laialdaselt levinud pahe, mille ajalugu, iseloomu, "kasu" ja kahjulikkust nagu ka teid sellest vabanemiseks esitatakse loengus.

489. Elu ja surma probleemidest. E.Raudam

Loengus esitatakse uusi seisukohti elu ja surma kriteeriumide kohta, lähtudes eriti aju surma probleemist.

490. Esmaabi põletuste ja külmumiste korral. A.Rulli

Loengus käsitletakse põletushaavadega haigete eest hoolitsemist esmaabi tingimustes ja väikeste põletuste

ravi. Antakse juhiseid, kuidas käituda külmunud kehaosadega, et vältida kudede kärbumist.

491. Kuidas hoiduda rasvumisest? V.Saarma

Loengus selgitatakse rasvumise peamisi põhjusi ja antakse juhtnööre selle vältimiseks.

492. Liiklustraumade vältimisest. J.Seeder

Loengus analüüsitakse Eesti NSV-s ja Tartu linnas sagedamini esinevate liiklustraumade põhjusi ja arutatakse nende vältimise võimalusi.

493. Hüppeliigese vigastused. J.Seeder

Loengus käsitletakse hüppeliigese vigastuste teket, vältimist, esmaabi ja vigastuste ravi pärast haiglast lahkumist.

494. Mikroobide pärilikkus. E.Tallmeister

Loengus käsitletakse mikroorganismide-bakterite, bakteriofaagide jt. rakendamist katsemudelina geneetilistes uurimustes.

495. Antibiootiline ravi ja selle komplikatsioonid. E.Tallmeister

Loengus pööratakse peamist tähelepanu bakterite ülekantavale polüresistentsusele kui ühele viimastel aastatel avastatud tüsistusele antibiootikumide kasutamisel.

496. Seedeelundkonna jaotus, ehitus ja seedimisprotsess. H.Tapfer, F.Mendik

Loengus käsitletakse seedetrakti ja sellega ühenduses olevaid näärmeid ning vaadeldakse neis toimuvaid muutusi seedeprotsessis eri faasides.

497. Erituselundid ja nende funktsioon. H.Tapfer

Loengus antakse ülevaade sellest, missuguste elundite kaudu ja kuidas toimub kahjulike ainete elimineerimine organismist.

498. Fermentide osa elutegevuses. U.Tarve

Loengus iseloomustatakse fermente, käsitletakse nende toimemehhanismi ja näidatakse nende osa ainevahetuses ja organismi talitluslikes avaldustes.

499. Veri ja vere hüübimine. S.Teesalu

Loengus tutvustatakse vere koostist ja ülesandeid. Antakse ülevaade hüübimissüsteemi kuuluvatest faktoritest ja näidatakse, kuidas toimub dünaamilise tasakaalu hoidmine selles süsteemis vere hüübimise kindlustamiseks, samuti vere hüübimissüsteemi seoseid teiste organite talitlusega. Loeng on ette nähtud keskkooliõpilastele.

500. Rakkude paljunemisest. T.Torpats

Loengus esitatakse populaarses vormis andmeid rakkude paljunemise kohta, mis on nii füsioloogilise kui ka reparatiivse regeneratsiooni aluseks. Peatutakse peamiselt rakkude kaudsel jagunemisel ehk mitoosil - rakkude kõige olulisemal paljunemise viisil.

501. Mälu materiaalsest substraadist. L.Tähepõld

Loengus käsitletakse kaasaegseid seisukohti nukleiinhapete, valkude ja ainevahetusprotsesside osa kohta mälu mehhanismides.

502. Miks antibakteriaalne ravi ei anna alati loodetud tulemusi. E.Türi

Loengus käsitletakse antibakteriaalsete preparaatide toimemehhanismi mikroobidesse elusates kudedes.

503. Mikroobide kasutamisest toiduainete valmistamisel. M.Türi

Loengus antakse populaarses vormis ülevaade mitmesuguste juuretiste kasutamise võimalustest toiduainete valmistamisel. Põhiliselt peatutakse piimhappepulgakeste kasutamisel piimatööstuses, eeskätt meditsiinilise tähtsusega dieetproduktide valmistamisel.

504. Dramaatilisi lehekülgi mikrobioloogia ajaloost. J.Uibu

Loengus antakse ülevaade mikrobioloogia arenguetappidest. Peatutakse mikrobioloogia tähtsamatel esindajatel.

505. Inimesele kasulikest pisikutest. J.Uibu

Loengus antakse ülevaade mikroobidest, kelle elutegevust on inimesed ajaloo vältel kasutanud tööstuses, põllumajanduses, meditsiinis. Iseloomustatakse inimese mikrofloorat.

506. Füüsilise koormuse mõju organismi elutegevusele. E.Vasar

Loengus käsitletakse füüsilise koormuse osatähtsust südamevereringe ja hingamiselundite haiguste profülaktikas.

507. Kutsevalikust meditsiini alal. E.Vasar

Loeng on mõeldud keskkooliõpilastele, eriti abiturientidele.

508. Organism ja siirdistutatud organ. S.Velbri

Loengus käsitletakse organismi immunoloogilisi reaktsioone organite ja kudede transplantatsiooni puhul.

2. Farmaatsia ja farmakoloogia.

A. Farmaatsia.

509. Meie esivanemate ravimid. L.Kirsch

Loengus käsitletakse eesti rahvameditsiinis sagedamini tarvitusel olnud mitmesuguseid ravimvorme (välispidised ja seespidised), nende saamiseks kasutatavaid lähteaineid ja menetlusi ning ravimite tarvitamist. Loeng on koostatud Fr. R.Kreutzwaldi nimelise Kirjandusmuuseumi arhiivmaterjalide alusel ja on mõeldud laiemale elanikkonnale.

510. Iidne ravim palderjan tänapäeval. L.Kirsch

Loengus antakse lühike ülevaade palderjani tarvitamise ajaloo kohta ja esitatakse andmeid tänapäeva uurimustest palderjani toime ja toimeainete väljaselgitamisel. Loeng on mõeldud laialdasele kuulajaskonnale.

511. Ravimite väljastamise reeglid apteegis. A.-L.Padar

Loengus käsitletakse mürgiste ja tugevatoimeliste ainete apteegist väljastamise korda, retseptide vajalikkust, nende kehtivust ja õigsust, samuti elanikkonna teenindamist apteegis öövalve ajal. Loeng on mõeldud laiemale kuulajaskonnale.

512. Milliseid ravimtaimi tuleks koguda? I.Tammaru

Loengus antakse ülevaade Eesti NSV-s kasvavatest kõige tähtsamatest ravimtaimedest, mida vajavad ja ostavad meie apteegid. Diapositiividega illustreeritud loeng on mõeldud õpilastele.

513. Vitamiinid taimedest. I.Tammaru

Loengus antakse ülevaade meil kasvavatest taimedest ja marjadest, mis on eriti rikkad vitamiinidest ning sobi-

vad nii ravimiks kui toiduks. Loengut illustreeritakse diapositiividega.

514. Kas taimedega võib ennast ise ravida? J.Tammeorg

Loengus antakse ülevaade kaasaja teaduse seisukohalt ravimisest taimedega, nende kasulikkusest ja ohtlikkusest. Loengut illustreeritakse diapositiividega.

515. Ravimtaimed enne ja nüüd. J.Tammeorg

Loengus antakse ülevaade tähtsamatest rahvameditsiinis kasutatavatest taimedest ja nende teaduslikust hinnangust tänapäeval.

516. Kas meil on mürgiseid taimi. J.Tammeorg

Loengus antakse ülevaade meie maal kasvavatest ohtlikest taimedest ja nende ohu suurusest. Loengut illustreeritakse diapositiividega.

B. Farmakoloogia.

517. Emotsioonide farmakoloogia. L.Allikmets

Loengus käsitletakse emotsioonide mõjustamist keemiliste ainetega, emotsionaalsete reaktsioonide füsioloogiat ja keemiat. Olulist käsitlust leiab psühhotroopsete ainete (eriti trankvilisaatorite) kuritarvitamine arsti kontrollita, millest kujuneb ravimsõltumuse ohtlikkus.

518. Koduapteek. H.Kurvits

Loengus kõneldakse nendest ravimitest, mida kasutatakse esmaabi andmiseks ja mida peaks leiduma igas esmaabikapis.

519. Valu vaigistavatest ravimitest. H.Kurvits

Loengus antakse ülevaade tähtsamatest valu vaigistavate ainete toimest. Ühtlasi rõhutatakse nende ainete kahjulikke kõrvaltoimeid.

520. Antibiootikumid ja tervis. H.Lenzner

Loengus käsitletakse põhiliste antibiootikumide tervist kahjustavat toimet nende oskamatul kasutamisel.

521. Narkomaania. L.Nurmand

Loengus antakse ülevaade eri liiki narkomaaniat põhjustavate ainete toimest, narkomaania tekkest ja levikust.

522. Uinutid. L.Nurmand

Loengus antakse ülevaade tähtsamate uinutite toimest ja kõrvaltoimest, uinutite kasutamisest ja valikust.

523. Ravimite kõrvaltoimest ja tüsistustest ravimite ebaõigel kasutamisel. O.Rajavee

Loengus rõhutatakse, et kõigil ravimitel on kõrvaltoimed, mida tuleb silmas pidada, et vältida "ootamatuid" kahjustusi ravimite kasutamisel. Näidatakse, et eneseravi (ilma arsti näidustuseta) võib tekitada komplikatsioone ning on sageli nende põhjuseks.

524. Tüsistusi antibiootikumide kasutamisel. O.Rajavee

Antibiootikumide laialdane kasutamine toob järjest enam esile tüsistusi, sest pole ühtki antibiootikumi, mis ei tekitaks teatud tingimustel komplikatsioone. Loengus kõneldakse sellest, milliseid tüsistusi tekitavad tänapäeval laialdasemalt rakendatavad antibiootikumid.

525. Psühhofarmakonidest ja nende toimest ajutegevusele. H.Vasar

Loengus kõneldakse mõjustavate ainete ajaloost, kaasaegse psühhofarmakoloogia arengusuundadest, psüühilist tegevust pärssivatest ja ergutavatest vahenditest, nende kasutamisest psüühiliste häirete vältimisel ja ravis ning psühhofarmakonide kõrvaltoimest.

526. Medikamentide harjumuslik kasutamine. H.Vasar

Medikamentide toime üldised ja individuaalsed iseärasused. Medikamendid uimastus-, mõnu- ja egutusvahenditena. Harjumus, tung aine järele, sellest sugenevad psüühilised muutused. Narkomaania, selle profülaktika ja ravi.

3. G ü n e k o l o o g i a .

527. Perekonna suuruse reguleerimine. K.Gross

Loengus käsitletakse abordiprobleeme ja rasedust vältivaid meetodeid.

528. Põletikulised protsessid naistel. K.Gross

Loengus käsitletakse spetsiifilise ja mittespetsiifilise iseloomuga günekoloogilisi põletikulisi protsesse, nende tekke põhjusi, sümptomatoloogiat, profülaktikat.

529. Kliimaks. H.Jalviste

Loengus käsitletakse füsioloogilist ja patoloogilist kliimaksit koos ravi-profülaktiliste üritustega. Soovitav vastavas elueas naistöötajaile.

530. Raseda tervishoid. V.Meipalu

Loengul käsitletakse raseda eluviisi, rõivastust, toitumist, võimlemist jm. Loeng on mõeldud spetsiaalselt rasedatele ja soovitav ette kanda üksnes naiste nõuandlas ja sünnitusmajas.

531. Günekoloogilised kasvajad. V.Liivrand

Loengus käsitletakse hea- ja pahaloomuliste günekoloogiliste kasvajate sümptomaatikat, profülaktikat ja ravi. Loeng on mõeldud kesk- ja vanemaealistele naistele.

4. Hügieen.

532. Tütarlaste hügieen. V.Kask

Loengus käsitletakse tütarlapse eluperioodidele vastavalt isikliku hügieeni küsimusi. Loeng on mõeldud lastevanematele ja kooliealistele tütarlastele.

533. Õhk - meid ümbritsev keskkond. R.Kingisepp

Loengus käsitletakse õhu keemilist koostist, saastumist ja võitlemist saastumise vastu. Loeng on mõeldud tööstustöölistele.

534. Sünnitusjärgse perioodi hügieen. I.Kõiv

Loengus käsitletakse normaalset sünnitusjärgset perioodi nii sünnitusmajas kui ka kodus. Antakse nõu isikliku hügieeni ja piimanäärmete hooldamise küsimustes.

535. Vigu laste hügieeni alal ja nende ennetamise võimalusi perekonnas. H.Luhats

Et arenev organism on igasuguste kahjustuste suhtes tundlikum kui täiskasvanul, siis võivad õpilastel tekkida mitmesugused tervishäired, kui ei peeta kinni hügieeninõuetest toitlustamisel, mööbli valikul, kehalisel arenemisel jne.

Loengus tulevad vaatluse alla tegurid, mis võivad kahjustada lapse arengut. Nii tuleks lastevanematel teada, milliseid luustikuvigu esineb lastel ebaõige mööbli kasutamisel, millised toiduained on õppivale lapsele kahjulikud, millised head; mida ette võtta, et vältida laste vaimset väsimust ja hoida neid kogu pika koolipäeva erksana.

536. Tööhügieen tervist kahjustavate ainetega kokkupuutumisel. A.Madisson

Loengus räägitakse tervist kahjustavatest keemilis-

test ainetest (tööstusmürgid), keemilistest ainetest,mis kahjustavad võrdselt mees- ja naistöölisi, keemilistest ainetest, mis ohustavad naistöölisi rohkem kui meestöölisi. Juttu tuleb ka tööhügieenist tervist kahjustavate ainetega töötamisel.

537. Isiklikust hügieenist. V.Ratnik

Loengus antakse ülevaade naha- ja ihupuhtuse eest hoolitsemise peamistest viisidest, rõivastuse ja jalanõude hügieenist, päevareźiimist ja olulisematest elementidest selle koostamisel.

5. K i r u r g i a .

538. Kaasaegne anestesioloogia. A.Kivik

Loengus käsitletakse meetodeid ja vahendeid haige parema üldseisundi tagamiseks kirurgiliste operatsioonide puhul, tänapäeva tuimastusvõtteid ja operatsioonijärgse ravi põhimõtteid.

539. Kõhuõõneelundite ägedatest kirurgilistest haigustest. A.Pille

Kõhuõõneelundite ägedad kirurgilised haigused (äge apenditsiit, maohaavandi mulgustus, sooltesulgus, songa pitsumine jne.) esinevad võrdlemisi sageli ja nendest tervistumiseks on vaja kohest operatiivset ravi. Et haige oskaks õigeaegselt arsti poole pöörduda, tutvustatakse loengus lähemalt nende haiguste sümptoome ja kliinilist pilti.

540. Alajäsemete oblitereeruva ateroskleroosi profülaktikast ja ravist. K.Põder

Loengus käsitletakse alajäsemete gangreeni väljakujunemise vältimise võimalusi ning selle haiguse kaasaegseid konservatiivseid ja operatiivseid ravimenetlusi.

541. Mida tuleb pidada silmas haavade ravil. A.Rulli

Loengus käsitletakse kaasaegseid haavaravi põhiprintsiipe nii värskete haavade esmaabil kui ka paranevate haavade ravil, pidades silmas eriti a- ja antiseptika nõudeid ja ohte, mis tulenevad nende nõuete rikkumisest.

542. Toitlustamine pärast mao resektsiooni. J.Sarv

Loengus käsitletakse pärast mao resektsiooni tekkivat uut anatoomilis-füsioloogilist olukorda kõhukoopas ja vastavalt sellele dieedi ja režiimi rajamise vajaduse põhimõtteid.

543. Kudede ja organite siirdistutamisest. E.Teeäär

Loengus selgitatakse võimalusi, mis on kaasajal olemas kudede ja organite ülekandmiseks, sellega seotud raskusi ja saavutatud tulemusi.

544. Näo- ja lõualuude piirkonna traumatism. L.Tigas

Loengus käsitletakse viimastel aastatel sagenenud näo piirkonna vigastusi, ülalõua, alalõua ja sarnaluude fraktuure. Neid põhjustavad liiklusõnnetused ja elu-olustikulised traumad. Näo-lõualuude vigastustele kaasnevad sageli ajunähud ja muudavad inimese töövõimetuks kauaks ajaks. Näo-lõualuude vigastusi ravivad arstid-spetsialistid.Traumade profülaktikaks on liikluseeskirjade ja ühiskondlike käitumisnormide täitmine.

545. Kunstlik neer ja neerude siirdamine. H.Tihane

Loengus räägitakse neerude töö asendamise võimalusest aparaadiga - tehisneeruga - ning lõplikult hävinenud neeru asendamise võimalustest teiselt inimeselt saadud neeruga. Samuti selgitatakse raskusi ja perspektiive nende küsimuste lõplikul lahendamisel.

546. Kirurgia saavutused. L.Vainer

Loengus käsitletakse kirurgia arengu ajaloolisi aspekte ning tänapäeva saavutusi kirurgia erialal.

6. L a s t e h a i g u s e d .

547. Laste tervise kaitsest. L.Keres

Lastevanematele mõeldud loengus käsitletakse meie vabariigi elanikkonna puudujääke tervishoiu alal, mistõttu ei osata last kaitsta haiguste eest.

548. Kroonilise kopsupõletiku vältimisest lastel. L.Keres

Loengus selgitatakse laste karastamise, hüpovitaminooside vältimise ja hingamisteede põletike täieliku ravi tähtsust kroonilise protsessi kulu vältimiseks.

549. Eelkooliealise lapse karastamisest. A.Paves

Loengus tutvustatakse karastamisvõtteid, põhjendatakse karastamise vajalikkust.

550. Kõhuvalud lastel. U.Reino

Loengus käsitletakse kõhuvalude põhjusi lastel, nende diagnostika ja ravi küsimusi.

551. Kõhulahtisuste põhjused ja nendest hoidumine imiku- ja väikelapseeas. Z.Saar

Kõhulahtisuse põhjused imiku- ja väikelapseeas on väga mitmesugused. Loengus iseloomustatakse kõhulahtisuse põhjusi, kliinilist kulgu, erinevusi ning imiku ja väikelapse toiduhügieeni kõhulahtisuse profülaktika vaatevinklist.

552. Kooliõpilase päevakavast. H.Tälli

Loengus tutvustatakse tervisliku päevakava põhinõudeid ja nende tähtsust õpilaste tervise kaitsel.

7. N a h a h a i g u s e d .

553. Mida peab teadma nahahaiguste paiksest ravimisest. E.Elberg

Loengus antakse ülevaade nahahaiguste paikse ravi vormidest ning nende kasutamisest. Loeng on ette nähtud meditsiiniõdedele.

554. Mõningaid kosmeetika küsimusi. E.Elberg

Loengus antakse ülevaade kosmeetilistest defektidest ja nende eemaldamisest ning põhialuseid kosmeetiliste vahendite kasutamise kohta. Loeng on ette nähtud naistele.

555. Nahaseenhaigustest ja nendest hoidumine. L.Nurmand

Loengus käsitletakse sagedamini esinevate nahaseenhaiguste kliinilisi tunnuseid ja selgitatakse vältimise võimalusi. Loeng on ette nähtud teenindusala töötajatele.

556. Iseärasusi laste naha eest hoolitsemisel ja nahahaiguste ravimisel. H.Silm

Loengus antakse ülevaade laste naha iseärasustest, laste naha eest hoolitsemise printsiipidest ja sagedamini esinevate nahahaiguste vältimisest. Loeng on ette nähtud lastevanematele.

557. Nakkuslikest nahahaigustest lastel ja nendest hoidumine. H.Silm

Loengus antakse lühike ülevaade naha mädanike ning parasitaarsete nahahaiguste kliinikust ning käsitletakse nende vältimise võimalusi.

558. Uut dermatoloogias. H.Vahter

Loengus käsitletakse viimaste aastate saavutusi nahahaiguste ravimisel ja vältimisel. Loeng on ette nähtud

esmajoones meditsiinitöötajatele.

559. Mida peab teadma suguhaigustest? H.Vahter

Loengus käsitletakse suguhaiguste esinemise põhjusi, haiguse kliinilisi tunnuseid ja vältimise võimalusi.Loeng on ette nähtud eriti noorsoole.

8. N a k k u s h a i g u s e d .

560. Viirushaigused. Z.Saar

Loengus iseloomustatakse viiruste toime kahjulikkust inimorganismile. Antakse viirushaiguste lühike iseloomustus ja profülaktika.

561. Kõhutüüfus ja selle vältimine. A.Sildver

Kõhutüüfuse kulg käesoleval ajal on tunduvalt muutunud, mille tõttu ta jääb sageli diagnoosimata; muutunud on ka kõhutüüfuse epidemioloogia. Nakkusallikana on esikohale tõusnud kõhutüüfuse pisikute krooniline kandja.Loengus antakse ülevaade kaasaegse kõhutüüfuse kliinilisest kulust ja epidemioloogiast.

562. Nakkuslik kollatõbi ja selle vältimine. E.Tammepõld

Loengus antakse ülevaade kollatõve levikust, leviku põhjustest, kollatõvest hoidumisest ja kollatõve kliinilisest kulust.

563. Iseärasused nakkushaiguste kulus seoses antibiootikumide laialdase kasutamisega. E.Türi

Loengus antakse lühiülevaade toimunud muutustest nakkushaiguste kulus pärast antibiootikumide kasutusele võtmist.

9. N ä r v i h a i g u s e d .

564. Millest on tingitud närvilisus ja kuidas seda vältida. H.Kadastik

Loengus kirjeldatakse närvilisuse nähte ning näidatakse nende kujunemist seoses elu-olustikuliste, perekondlike ja tööalaste püsivate ebakõladega, rahulolematusega oma elu ja töökorraldusega. Selgitatakse reziimi vajalikkust, aktiivse puhkuse tähtsust, ülepinge vältimise nõuet. Eraldi käsitletakse naiste närvilisust menstruatsioonipäevadel ja kliimaksiperioodil. Loengu eesmärgiks on psühhohügieeni reeglite juurutamine elanikkonnas.

565. Alkoholism - harjumus või haigus? H.Kadastik

Loengus antakse ülevaade nn. amatööralkoholismi (elu-olustikulise) tekkimisest üldvalitseva ebaõige mentaliteedi taustal ja selle ohtlikust edasiarendamise võimalusest krooniliseks alkoholismiks. Esitatakse kroonilise alkoholismi esmased tunnused ja lõppseisundi kirjeldus. Loeng agiteerib võitlema purjujoomise vastu ja nõuab juba kroonilise alkoholismi tunnustega inimestelt täielikku karskust, sest nn. mõõdukas alkoholi tarvitamine ei ole neil enam võimalik.

566. Psühhogeensetest reaktsioonidest. E.Karu

Loengus võetakse vaatluse alla sügavad psüühikahäired, mis kujunevad ühekordsete või korduvate psüühiliste konfliktide tulemusena; käsitletakse nende seisundite vorme, tunnuseid ja profülaktikat.

567. Vaimuhaiguste varajased avaldusvormid. E.Karu

Loengus antakse ülevaade vaimuhaiguste sagedusest, nende sotsiaalsest tähtsusest ja ravi võimalustest. Tutvustatakse vaimuhaiguste profülaktika nõudeid ja juhitakse tä-

helepanu haiguste nendele tunnustele, millel on eriline tähtsus varase diagnostika seisukohalt, et sellega kindlustada võimalikult õigeaegne ravile pöördumine.

568. Psüühiliste haiguste kaasaegsed ravivõimalused. L.Mehilane

Loengus tutvustatakse psüühiliste haiguste varasemaid ravimeetodeid: uneravi, püroteraapiat, insuliinravi jt., samuti ravivõimalusi psühhofarmakonidega ning uute farmakonide toimemehhanismi selgitamise meetodeid.

569. Peavalud. L.Mehilane

Loengus leiavad käsitlemist: peavalu tekke füsioloogilised mehhanismid, bioloogiline tähtsus, põhjused. Peavalu kui ühe sagedase ja varase haigustunnuse diagnostiline tähtsus mitmesuguste tõsiste haiguste õigeaegsel kindlakstegemisel. Peavalu profülaktika ja ravi tähtsamad printsiibid.

570. Psüühiliste haiguste ravi ja rehabilitatsioon. J.Saarma

Loengus kõneldakse psühhiaatria ravivahendite ajaloost ja antakse kaasaegsete ravimeetodite üldine iseloomustus (bioloogilised ja psühholoogilis-sotsiaalsed vahendid). Samuti leiavad käsitlemist: ravi komplekssuse printsiip; ravi efektiivsus; järel- ja toetusravi; rehabilitatsioon; perekonna ja töökollektiivi osa psüühilise haige rehabilitatsioonis.

571. Skisofreenia. J.Saarma

Loengu teemaks on skisofreenia kui üks sagedamini esinevaid psüühilisi haigusi. Selgitatakse selle haiguse sümptoome ja nende dünaamikat, haiguse kulutüüpe ja esinemisvorme, kaasaegset ravi ja rehabilitatsiooni, skisofreeniat ja töövõimet, sotsiaalset adaptsioonivõimet.

572. Psühhohügieenist töökollektiivis. M.Saarma

Loengus leiavad käsitlemist järgmised küsimused:vaimne tervis seoses inimese viibimisega töökollektiivis;töökoha ja selle ümbruse korrashoid; õige töörütmi valik; inimeste omavahelised suhted kui tegur, mis võib nii positiivselt kui negatiivselt mõjuda kollektiivi liikmete vaimsele heaolule; psüühiliste faktorite mõju inimese kehalisele tervisele; teed kollektiivi kui terviku liitmiseks, selle emotsionaalne mikrokliima.

573. Närvilisus ja selle põhjused. M.Saarma

Vaimsele tervisele pööratakse vähem tähelepanu kui kehalisele tervisele, sageli ei teata põhjusi, mis võivad inimese psüühilisele seisundile halvasti mõjuda. Seoses sellega käsitletakse loengus järgmist: pideva enesevalitsemise ja enesekontrolli vajadus, inimeste vastastikused suhted nii tööl kui väljaspool töökollektiivi, töö ja puhkuse režiim, uni, toitumine, kehakultuur, halvavad harjumused, ravimite liigne tarvitamine jt. faktorid, mis mõjustavad inimese tervislikku seisundit, eeskätt vaimset tervist.

574. Närvisüsteemi vigastused liiklusõnnetustel. A.Kaasik

Loengus selgitatakse aju ja seljaaju vigastuste mehhanisme auto- ja mootorrattaõnnetuste korral ja näidatakse nende vältimise võimalusi.

10. S i l m a -, k õ r v a -, n i n a - ja k u r g u h a i g u s e d.

A. Silmahaigused.

575. Nägemise tervishoiust. Õ.Mandel

Loengus käsitletakse mitmesuguseid nägemishäireid, nende põhjusi ja nägemishügieeni küsimusi.

576. Nägemisväsimusest kooliõpilastel. Õ.Mandel

Loengus analüüsitakse kooliõpilaste nägemisväsimuse olemust, selle põhjusi, ravi ja profülaktikat. Loeng on mõeldud peamiselt kooliarstidele.

577. Silmavigastused. A.Panov

Loengus käsitletakse silmavigastuste põhjusi tööstuses ja põllumajanduses, tekkemehhanismi, diagnostikat ja ravi.

578. Uusimaid saavutusi oftalmoloogias. L.Schotter

Populaarses vormis kirjeldatakse loengus rida aparaate ja operatiivseid meetodeid, mida on viimaste aastate jooksul kasutusele võetud mitmesuguste silmahaiguste diagnoosimiseks ja raviks.

579. Silma kaest. L.Schotter

Loengus käsitletakse rahvakeeles kasutusel oleva mõiste "silma kae" all mõeldud katarakti, glaukoomi ja leukoomi olemust ning ravi.

580. Glaukoom ehk roheline kae. L.Vain

Loengus käsitletakse populaarses vormis glaukoomi olemust, tekkepõhjusi, sümptomatoloogiat, diagnostikat ja ravi.

B. Kõrva-, nina- ja kurguhaigused.

581. Angiinist ja kroonilisest kurgumandlite põletikust. A.Jents

Loengus käsitletakse nimetatud haiguste olemust, seost reumaga, profülaktikat ja ravi.

582. Ravimite manustamisest hingamisteede kaudu. A.Jents

Loengus käsitletakse populaarteaduslikust aspektist aerosool- ja elektroaerosoolravi küsimusi.

583. Söögitoru söövitustest. K.Laamann

Loengus antakse ülevaade söögitoru söövitustest, esmaabist ja ravist.

584. Võõrkehad hingamis- ja söögiteedes. K.Laamann

Loengus antakse ülevaade võõrkehade sattumisest hingamis- ja söögiteedesse, nende eemaldamisest, ravist.

585. Allergia nähtudest ülemistes hingamisteedes. S.Sibul

Loengus selgitatakse allergia olemust ja selle avaldusi ülemistes hingamisteedes ning ravi küsimusi.

586. Müra kahjustavast mõjust kuulmisele. S.Sibul

Loengus käsitletakse müra kahjustavat toimet kuulmiselunditele, müravastast võitlust, profülaktilisi abinõusid müra kahjustuste vastu.

587. Elektriliste laengute toimest elavale organismile. E.Siirde

Loengus antakse ülevaade aeroioonide ja elektroaerosoolide normaliseerivast mõjust organismile, eriti mõningate haiguste ravimisel (bronhiaalastma, ülemiste ja alu-

miste hingamisteede põletikud jt.).

588. Bioonikaküsimusi. V.Särgava

Loengus antakse ülevaade bioonika olemusest, looduse eeskujude rakendamisest teaduses ja tehnikas.

589. Kuulmishäiretest ja nende ravi võimalustest. V.Särgava

Loengus antakse ülevaade kuulmise füsioloogiast, kuulmishäirete põhjustest ja ravi võimalustest ning väljavaadetest.

11. S i s e h a i g u s e d .

A. Kasvajad.

590. Rinnanäärme kasvajad. D.Kuldeva

Loengus käsitletakse rinnanäärme kasvajate tekke põhjusi, varajast diagnostikat ja ravi.

591. Kasvajad. M.Kull

Surevus kasvajatesse suureneb järjest. Kõikide surma põhjustavate haiguste hulgas on kasvajad sageduselt teisel kohal (vaid südamehaigustesse sureb rohkem inimesi). Kasvajaid on palju liike, süütuid ja surmale viivaid. Nende tekkepõhjustest ja mehhanismidest, profülaktikast ning ravist on juba paljugi teada, aga ka mõndagi ebaselget.

592. Suuõõne vähieelsest seisundist ja selle profülaktikast. M.Lõvi

Loengus käsitletakse suuõõnes sageli esinevaid igemete vohandeid, näsasid, proteesidest põhjustatud haavandeid, igemepõletikke, eriti suitsetajatel valkjaid laike (leukoplaakia) ja muid kroonilisi protsesse, mida tuleks vaadelda vähieelse seisundina. Nende protsesside ja moodustiste

õigeaegne kõrvaldamine ja ravi on ühtlasi suuõõne ja lõualuude vähi profülaktikaks.

593. Kasvajatest ja nende ravist. H.Petlem

Loengus tutvustatakse praegu teadaolevaid kasvajate tekketingimusi ja põhjusi. Samuti käsitletakse sageli esinevate kasvajate vältimise ja ravi küsimusi.

594. Pahaloomulistest kasvajatest kõrva-nina-kõri piirkonnas. E.Siirde

Loengus antakse ülevaade kõrva-nina-kõri piirkonnas esinevate kasvajate erinevusest, tunnustest, ravist ja profülaktikast.

595. Kasvajad ja kasvajaeelsed seisundid. V.Sillastu

Loengus antakse üldine iseloomustus, nende jaotus hea- ja pahaloomulisteks. Selgitatakse kudedes ja elundites toimuvaid muutusi, mis tingivad kasvajate korral tekkivaid raskeid tagajärgi.

B. Seedetrakti haigused.

596. Allergia ehk ülitundlikkus. K.Kõrge

Loengus tutvustatakse allergia mõistet, allergiat põhjustavaid tegureid (allergeene), allergilisi haigusi ning allergiast hoidumist ja allergiliste haiguste ravi.

597. Veresoonkonna talitlusest ja selle häirete vältimisest. Ü.Lepp

Loengus käsitletakse veresoonkonna talitluse füsioloogilisi aspekte, veresoonkonna talitluse mõjustamist treeninguga, veresoonkonna toonuse funktsionaalseid häireid ja orgaanilisi haigestumisi koos nende vältimisega.

598. Süda ja kehakultuur. I.Liiv

Loengus selgitatakse kehakultuuri tähtsust vereringele ja kohanemisreaktsioonidele.

599. Südamehaigused. R.Looga

Loengus räägitakse väga levinud südamehaiguste põhilistest tekkemehhanismidest ja raviprintsiipidest.

600. Hüpertooniatõbi. R.Looga

Loengus räägitakse väga levinud haigusest, mille tekkemehhanism pole tänapäevani päris selge. Esitatakse kaasaegseid andmeid hüpertooniatõve põhiliste printsiipide ja haiguse ärahoidmise kohta.

601. Südamereuma ja selle profülaktika. O.Maimets

Loengus käsitletakse reumatismi tekke põhjusi ja haiguse teket soodustavaid tingimusi, millest loogiliselt järeldub vahendite kompleks haiguste ärahoidmiseks.

602. Struuma ravist. V.Mandel

Loengus antakse ülevaade kilpnäärmehaiguste olemusest ja nende ravist: nii konservatiivsest kui ka operatiivsest ravist.

603. Füüsiline treening südame ishee-
milise tõve korral. S.Maramaa

Loeng on mõeldud südamehaigetele ja vanemaealistele inimestele; räägitakse igapäevase füüsilise koormuse režiimist.

Eraldi on loeng arstidele.

604. Ateroskleroos. U.Podar

Loengus käsitletakse selle sagedase südame- ja veresoonte haiguse tekketingimusi, morfoloogiat ja tagajärgi, muuhulgas ka südameinfarkti. Antakse profülaktilisi viiteid. Loengut võib soovitada kollektiividele, kus on üle-

kaalus vanemad inimesed.

605. Tuberkuloosi morfoloogiast. L.Pokk

Loengus esitatakse andmeid morfoloogiliste muutuste kohta, mis tekivad inimese organismis tuberkuloosi põdemisel. Käsitlemist leiavad esmase ja teisese kopsutuberkuloosi puhul kujunevad muutused.

606. Liigeshaiguste levikust ja profülaktikast. L.Päi

Loengus antakse ülevaade liigeshaiguste levikust, tekkimisviisidest ja haiguse vältimise abinõudest.

607. Sapi- ja maksahaiguste profülaktika. V.Saarma

Loengus käsitletakse põhjusi, mis viivad sapi- ja maksahaigusteni, ja tutvustatakse abinõusid mainitud haiguste vältimiseks.

608. Ratsionaalne toitumine ja seedetraktihaiguste dieetravi. V.Salupere

Loengus käsitletakse ratsionaalse toitumise põhialuseid ja seedetraktihaiguste dieetravi põhimõtteid.

609. Haavandtõvehaigete dieet, režiim ja eluviis. J.Sarv

Loengus käsitletakse mao sekretsiooni füsioloogiat ja häirete teket. Erilist tähelepanu osutatakse eluviisile, suitsetamisele, alkoholi kuritarvitamisele ja dieedi rikkumise osatähtsusele haavandtõve tekkel.

610. Liigeshaigustest. A.Seffer

Loengus käsitletakse liigeshaiguste esinemise sagedust, jaotust, kliinilist sümptomatoloogiat, raviprintsiipe ja profülaktikat.

611. Reumatismi profülaktikast. I.Seffer

Loengus käsitletakse reumasse haigestumise vältimise küsimusi kui ka retsidiivide profülaktikat, reumahaigete dispanseerimist.

612. Seedimise keemilistest alustest. L.Tähepõld

Loengus antakse keemiline ja bioloogiline iseloomustus toiduainetele, seedefermentidele ja nende osale toiduainete hüdrolüüsi protsessis.

613. Liigeshaiguste ravist. A.Vapra

Loengus antakse ülevaade olemasolevatest ravivõimalustest, vajadusest vältida endaalgatuslikku ravi ja üldisest režiimist liigeshaiguste puhul.

614. Mida peab teadma kroonilisest kastriidist (maokatarrist). K.Villako

Loengus kirjeldatakse kroonilise kastriidi tunnuseid ja nende sarnasust mao teiste haiguste puhul esinevate nähtudega. Räägitakse haiguse diagnoosimisest ja mõnedest ravimise printsiipidest.

615. Peensool ja selle haigused. K.Villako

Loengus antakse ülevaade peensoole talitlusest, kirjeldatakse mittenakkuslikke peensoole haigusi (põletikud, piima talumatus jne.). Räägitakse haiguse tunnustest ja diagnoosimisest ning ravi põhimõtteid (nende hulgas ka dieeti).

C. Südame- ja veresoonkonnahaigused.

616. Südame rütmihäired. M.Kull

Südame rütmihäired on ühtedeks sagedasemateks südamehaiguse vormideks. Neid on palju ja erineva ohtlikkusega liike. Mõned südame rütmihäirete liigid on peaaegu süütud ja nende pärast pole vaja närveerida, teised võivad põh-

justada surma. Samuti erinevad on ka nende tekke põhjused ja mehhanismid, profülaktika ja ravi.

617. Südamehaiguste kirurgilisest ravist. E.-K.Kõo

Loengus käsitletakse omandatud ja kaasasündinud südamehaiguste peamisi tunnuseid ja kirurgilise ravi võimalusi.

618. Müokardi infarkti tekke põhjused. L.Pokk

Loengus esitatakse kirjanduse uuemaid andmeid müokardi infarkti patogeneesi kohta. Need näitavad, et ateroskleroosi ja südame pärgarterite tromboosi kõrval on müokardi infarkti patogeneesis tähtsus ka mitmesugustel teistel teguritel, eeskätt neurogeensetel faktoritel.

619. Kõrgvererõhuhaiguse kaasaegsest medikamentoossest ravist. O.Rajavee

Loengus tutvustatakse preparaate, mida tänapäeval kasutatakse kõrgvererõhu haiguste raviks, ning selgitatakse, missuguses neist haigusjärgus tuleb kasutada. Tehakse viiteid ka haiguse iseloomule, dieetravile, elurežiimile jm.

620. Südamehaiguste tekkepõhjustest ja levikust. J.Riiv

Loengus käsitletakse südame-veresoonkonna haiguste tekke põhjusi, levikut ja vältimise võimalusi.

621. Reumaatilised südamekahjustused ja nende tagajärjed. V.Sillastu

Loengus tutvustatakse olulisemaid muutusi, mis tekivad südame ehituses reumatismi puhul. Selgitatakse põhjusi, mis tingivad raskeid häireid südametegevuses pärast haiguse vaibumist.

622. Südame veresoonte haiguste kirurgilisest ravist. T.Sulling

Rekonstruktiivsed operatsioonid südame pärgarteritel võimaldavad vältida infarkti teket. Loengus antakse ülevaade operatsioonidest südame pärgarteritel.

623. Esmaabi südame seiskuse korral. R.Talvik

Loengus käsitletakse südame ja hingamise seiskuse diagnoosi ja lihtsamaid ravivõtteid seisundi parandamiseks.

624. Arterite tromboosid ja embolid. H.Tikko

Arterite tromboosid ja embolid tekivad tavaliselt südamehaigusi või ateroskleroosi põdevatel isikutel. Arteri umbumine põhjustab vastava kehaosa või organi verevarustuse järsu halvenemise. Haiguse sümptoomid sõltuvad sellest, missuguse arteri umbumisega on tegemist. Jäsemearteri umbumine võib põhjustada gangreeni teket, ajuarteri umbumine halvatust, teadvuse häireid jne. Ravi on paljudel haigetel kirurgiline. Üeldust kõneldakse loengus lähemalt.

625. Südameinfarkt - kes on järgmine? K.Valgma

Loengus käsitletakse südameinfarkti tekke põhjusi ja selle ärahoidmise võimalusi.

D. Muud haigused.

626. Kilpnäärmehaigustest. K.Ester

Loengus esitatakse põhilised andmed kilpnäärme anatoomia ja füsioloogia kohta. Kilpnäärmehaigustest käsitletakse eeskätt endeemilist struumat ja türeotoksikoosi ning nende haiguste profülaktikat.

627. Kopsuastmast. L.Hering

Loengus käsitletakse kroonilise bronhiidi, kopsupõletiku jt. hingamiselundite haiguste osa kopsuastma tekkimisel, kopsuastma vältimise ja ravi küsimusi.

628. Neeru kivitõbi. E.Kivivare

Loengus kõneldakse neeru kivitõve diagnostikast, etioloogiast ja ravivõtetest.

629. Бронхиальная астма. Ю.Ксенофонтов

В лекций рассматривается следующие вопросы: механизм развития заболевания, аллергические процессы, классификация бронхиальной астмы, клиника, лечение, профилактика.

630. Хронические бронхиты и пневмонии. Ю.Ксенофонтов

В лекций рассматривается следующие вопросы: распространенность этих заболевании, роль названных заболеваний в развитии хронической легочной и легочно-сердечной недостаточности, рак легких, лечение, профилактика.

12. S t o m a t o l o o g i a .

631. Hambumusanomaaliad, nende tekke põhjused ja profülaktika. A.Kõdar

Loengus tutvustatakse hambumuse mõistet, hambumusanomaaliate esinemise vorme ja nende poolt väljakutsutud häireid ning antakse ülevaade hambumusanomaaliate tekke mitmesugustest põhjustest ja vältimise võimalustest.

632. Hammasteridade defektide proteesimine. E.-M.Metsa

Hambaproteese on kaht liiki: suust eemaldatavad ja suust mitteeemaldatavad. Proteesi konstruktsioon ei olene ainult patsiendi soovist, vaid tuleb arvestada ka meditsiinilisi näidustusi. Õige proteesimisega tagatakse normaalne mälumisfunktsioon ja kõne ning taastatakse kosmeetiline defekt. Loengus leiab öeldu lähemat käsitlemist.

633. Hammaste osatähtsus tervislikus toitumises. E.-M.Metsa

Hammaste seisundist oleneb, kas toit suuõõnes tarvilikul määral seedimiseks ette valmistatakse. Puudulikult peenestatud toidust omastab organism toitaineid vähem, pealegi koormab selline toit magu ja soolestikku, põhjustades aja jooksul nende kroonilisi katarre. Puuduvate hammaste asendamine proteesidega võimaldab toidu korralikku peenestamist, mis aitab seedeorganite võimalikke haigusi ära hoida. Loeng on pühendatud esitatu konkreetsemale selgitamisele.

634. Laste hammaste ravi vajalikkus. S.Russak

Laste piimahammaste ravi vajalikkuse propageerimine on stomatoloogia seisukohalt oluline, sest lapsevanemad osutavad sellele seni veel vähe tähelepanu. Õigeaegne piimahammaskonna saneerimine väldib piimahammaste varajast ekstraktsiooni, millele võivad järgneda hammaste asendi anomaaliad. Piimahammaste õigeaegne ravi väldib tüsistuste teket hamba juure piirkonnas, mis kroonilise põletiku kolletena võivad kahjustada lapse organismi. Kõigest sellest kõneldaksegi loengus.

635. Parodontoos põhjustab hulgalist hammaste väljalangemist. N.Vihm

Loeng on mõeldud elanikkonnale haigusest, mis haarab umbes 50% täiskasvanutest ja põhjustab hamba tugikudede hävinemise ja hammaste hulgalise väljalangemise. Haiguse varajasel avastamisel ja ravimisel suudetakse säilitada hammaskonda. Oluline osa on haiguse vältimiseks ja haigusest tervistumiseks elu- ja töötingimustel, tervislikul toitumisel ja suuõõne heal hügieenil.

13. T o i t u m i n e j a t e r v i s .

636. Rasvumine ja selle ohud. K.Kõrge

Loengus antakse ülevaade ainevahetuse põhimõisteist, käsitletakse rasvumise põhjusi, sellele kaasuvaid haigusi ning rasvumise profülaktikat ja ravi.

637. Õigest toitumisest kesk- ja vanemas elueas. I.Liiv

Loengus räägitakse toitainete õigest vahekorrast, menüüsse minevatest toitudest, toitumise aegadest, vee ja soola tarvitamisest toidus, õigest toitumisest rasvumise ja liigse kehakaalu korral.

638. Eelkooliealise lapse päevakavast ja toitlustamisest. A.Paves

Loengus tutvustatakse eelkooliealiste laste õige päevakava ja tervisliku toitumise aluseid ja vajalikkust.

639. Kuidas tervislikult toituda. E.Rannak

Tervislik toit peab sisaldama parajal hulgal kõiki inimorganismile vajalikke komponente, kuid ei või sisaldada tõvestavaid mikroobe, mürgiseid aineid ega teisi võõraineid. Loengus antakse hinnang toituainetele nende maitsvuse ja tervisliku, ökonoomse toitumise seisukohalt ning toiduvaliku iseloomustus, arvestades inimese iga ja tööd.

640. Tervisliku toidu osatähtsus südamehaiguste vältimisel ja haigustest paranemisel. E.Rannak

Loengus leiavad käsitlemist ateroskleroosi, hüpertooniatõve ja teiste vereringehaiguste probleemis eriti tähtsad toidukomponendid kui ka kogu toit tervikuna.

641. Toidu osatähtsus krooniliste haiguste tekkel ja nendest paranemisel. E.Rannak

Toidu hulk ja keemiline koostis peab rahuldama inimorganismi füsioloogilisi vajadusi. Toidu ebarahuldava keemilise koostise korral tekivad häired organismis (hammastes, lihastes, siseelundites, närvisüsteemis jne.). Teatav tähtsus taoliste tervisehäirete tekkel võib olla mikroobidel, mürkidel ja teistel teguritel. Mõnede krooniliste haiguste, nagu hambakaariese, ateroskleroosi ja struuma tekkel on ebakohane toit otsustava tähtsusega.

642. Tervisliku toidu tähtsus hammaste tervise ja ilu küsimuses. E.Rannak

Loengus selgitatakse, kuidas koostada toitu, mis on vajalik, et hambad kasvaksid korrapärastena ja püsiksid tervetena.

643. Sport, toit ja tervis. E.Rannak

Normaalse kehalise arengu ja tervise tagamiseks on vajalik mitmekülgne kehaline tegevus, kuid kehakultuuri ja treeningu efektiivsus sportlike saavutuste ja hea tervise tagamisel oleneb oluliselt toidu keemilisest koostisest. Sportlaste toidu valikul on tarvis eelistada mitmekülgse koostisega toiduaineid. Hea tervisega sportlastel on meeldiv rüht, terve süda, elastsed veresooned, terved ja ilusad hambad jne. ning nendel esineb harvem sporditraumasid.

644. Konservid, nende hüved ja pahed toitumisel. E.Rannak

Loengus käsitletakse järgmisi küsimusi: 1) konservide liigitus lähteainete ja valmistamise viiside järgi; 2) eri liiki konservide valmistamise retseptuur ja keemiline koostis; 3) mürgiste ainete sisaldumise võimalused konservides; 4) konservide kasutamise mugavus ja ökonoomsus; 5) hinnang konservidele tervisliku toitumise seisukohalt.

645. Kondiitrisaaduste ja keediste toiteväärtusest. E.Rannak

Loengus käsitletakse järgmisi küsimusi: 1) lähteained kondiitrisaaduste ja keediste valmistamisel, nende keemiline koostis ja toiteväärtus; 2) kondiitrisaaduste retseptuur ja nende valmistamise tehnoloogia; 3) valmistoodete hinnang mitmesuguste toidukomponentide sisalduse ja ökonoomse ning tervisliku toitumise seisukohalt.

646. Sapiteede- ja maksahaigustega haigete dieedist. V.Saarma

Loengus antakse ülevaade toitlustamisreziimist ja dieetide vormidest mitmesuguste sapiteede ja maksahaiguste esinemisel.

647. Varaealiste laste toitmisküsimusi. L.Sildver

Loengus tutvustatakse uusi seisukohti varaealiste laste toitmisel ja selgitatakse väärtoitmise olemust.

648. Vitamiinid meie toidus. S.Teesalu

Loengus antakse ülevaade vitamiinide ülesannetest organismis. Põhjalikumalt tutvustatakse vähemtuntud vitamiine (B_{15} jt.). Tuuakse andmeid vitamiinide sisalduse kohta enamkasutatavates toiduainetes.

649. Leib - meie igapäevane toiduaine. M.Uibo

Loengus antakse ülevaade leiva- ja saiatoodete tarbimisest ja toiteväärtusest. Näidatakse, mida on meie vabariigis tehtud leiva ja saia bioloogilise väärtuse tõstmiseks ja mis on veel kavatsusel.

650. Mida kujutab endast mineraalvesi "Värska" ja miks teda on kasulik juua. M.Uibo

Loengus tutvustatakse meie vabariigis toodetavat mineraalvett "Värska" tervishoiu aspektist.

651. Tervisliku toitumise aktuaalseid probleeme tänapäeval. M.Uibo

Seoses sellega, et toitlustus on muutunud üha rohkem rafineerituks, inimorganismi vajadused toitainete (eeskätt plastiliste ja katalüütiliste toitainete) järele on aga suurenenud, tekib vastuolu organismi vajaduste ja nende rahuldamise vahel. Loengus käsitletakse võimalusi ja abinõusid selle vastuolu lahendamiseks, eriti Eesti NSV tingimustes. Loeng on sobiv spetsialistidele, kelle ülesandeks on tervisliku toitlustuse organiseerimine ja propageerimine.

XIV. KEHAKULTUUR JA SPORT.

1. Üldteemad.

652. Sport ja väärtused. M.Arvisto

Loengus käsitletakse sportliku tegevuse osa noorsoo kasvatamisel ja väärtuste kujunemisel.

653. Mõningate sotsiaal-psühholoogiliste tegurite arvestamisest treeningtöös. M.Arvisto

Loengus antakse ülevaade sellest, missuguseid põhilisi tegureid tuleb silmas pidada sportlaste teotahte tõstmisel.

654. Tütarlaste ilu ja tervis. E.Kudu

Loengus käsitletakse ilu mõistet olenevalt ajastust, tervise ja ilu omavahelist seost. Antakse soovitusi õige rühi arendamiseks.

655. Korvpallurina Euroopa ja Aasia maades. I.Kullam

Loengus antakse edasi Nõukogude Liidu teenelise meis-

tersportlase mälestusi ja muljeid võistlusreisidelt paljudesse välisriikidesse.

656. "Kääbustega" "hiiglaste" vastu ehk 10 aastat tööd Tartu "Kalevi" korvpallimeeskonna treenerina. I.Kullam

Loengus antakse edasi Nõukogude Liidu meenelise treeneri muljeid ja mälestusi "Kalevi" korvpallimeeskonna treeningutelt ja võistlustelt.

657. Mexico olümpiamängud pealtvaataja pilguga. I.Kullam

Loengus antakse ülevaade México olumpiamängudest pealtvaataja pilguga.

658. Sportlaste ja spordiga tegelejate toidureŽiimist. P.Kõrge

Loengus käsitletakse energia, valkude, rasvade ja süsivesikute, samuti vee ja mineraalainete bilansi muutusi kehalise töö puhul. Peatutakse ka organismi töövõime tõstmise võimalustel toidureŽiimi reguleerimise abil.

659. Sportlaste toitumisest võistlusdistantsil. P.Kõrge

Loengus käsitletakse glükoosi, mineraalide ja mõningate vitamiinide bioloogilist osa organismis ning mainitud ainete manustamise otstarbekohasust mitmesuguste kehaliste koormuste puhul.

660. Seebikastimängust tänapäeva korvpallini. E.Kubarsepp, V.Lenk

Loengus tutvustatakse korvpallimängu tekkimist ja arengut eelmise sajandi lõpust kuni tänapäevani.

661. Eestlastest spordimängude esindajad olümpiamängudel, maailma ja Euroopa meistrivõistlustel. V.Lenk

Loengus tutvustatakse eestlastest spordimängude esindajaid, kes on kaasa teinud olümpiamängudel, maailma- ja Euroopa meistrivõistlustel.

662. Spordieetika küsimusi. E.Mäepalu

Loengus käsitletakse sportlaste tahtelis-moraalse ettevalmistuse üht külge - tema käitumist töö, olukorra ja sportliku tegevuse sfääris. Loeng on mõeldud spordiga tegelevatele noortele.

663. Kehalise kasvatuse vahendid. E.Mäepalu

Loengus räägitakse kehaliste harjutuste, hügieenilis-te faktorite ja looduse karastavate jõudude kasutamist põhilistest seaduspärasustest. Loeng on mõeldud kehakultuurlastele.

664. Tokio olümpiamängud pealtvaataja pilguga. E.Naarits

Loengus antakse ülevaade Tokio olümpiamängudest.

665. Tartu korvpallinaiskonnaga Nõukogude Liidu linnades ja mööda Euroopa riike. E.Naarits

Loengus esitatakse Nõukogude Liidu teenelise treeneri muljeid ja mälestusi võistlusreisidelt paljudesse meie maa linnadesse ja välisriikidesse.

666. Sportlaste psühholoogilisest ettevalmistusest. S.Oja

Loengu eesmärgiks on anda teoreetiline ülevaade sellest, mis on psühholoogiline ettevalmistus, kuidas seda praktilises treeneritöös teostada. Loeng on ette nähtud treeneritele, kehalise kasvatuse õpetajatele.

667. Kehaliste harjutuste ja sportliku treeningu mõju psühhofüsioloogilistele näitajatele. S.Oja

Loengus antakse ülevaade sellest, missugust mõju avaldavad erinevad kehalised harjutused ja sportlik treening sportlaste psühhofüsioloogilistele näitajatele.

668. Spordihuvi tekkimisest ja arendamisest. S.Oja

Loengus antakse ülevaade huvide struktuurist ja spordihuvi kohast huvide üldises struktuuris ja sellest, kuidas äratada huvi spordi vastu.

669. Kehakultuur ja tootmistöö. I.Okk

Loengus käsitletakse kehakultuuri, sealhulgas virgutusvõimlemise mõju töötajate tervislikule seisundile ja tööviljakusele. Antakse juhiseid võimlemisega tegelemiseks tööprotsessis ning tööst vabal ajal.

670. Mõningaid soovitusi tervisejooksu läbiviimiseks Tartus. A.Pisuke

Loengus tutvustatakse tervisejooksu põhimõtteid ja selle organiseerimise võimalusi Tartu tingimustes.

671. Treenituse hindamisest vastupidavusaladel. J.Pärnat

Loengus käsitletakse kaasaegseid meetodeid treenituse määramiseks.

672. Kesk- ja vanemaealiste kehakultuur. U.Sahva

Loengus käsitletakse inimeste vananemise põhjusi ja selle ärahoidmise võimalusi kehakultuuri kaudu. Käsitletakse ka metoodilisi ja organisatsioonilisi küsimusi selles valdkonnas.

673. Rühivigade tekkimise ja vältimise võimalusi. U.Sahva

Loengus käsitletakse rühivigade vorme ja tekkimise põhjusi, samuti võimalusi nende ärahoidmiseks kehaliste harjutuste kaudu. Näidatakse rikkalikku harjutusvara diafilmil.

674. Rühivigade korrigeerimisest täiskasvanutel. H.Tidriksaar

Loengus käsitletakse mitmesuguseid metoodilisi võtteid ja näitlikke materjale rühivigade korrigeerimisel täiskasvanutel. Loeng on mõeldud peaasjalikult TRÜ naisüliõpilastele.

675. Kehalise kasvatuse vahendid ja vormid TRÜ üldise kehalise ettevalmistuse osakonnas. P.Tiido

Loengus käsitletakse ettenähtud üleliidulise programmi materjali kohandamist TRÜ üldise kehalise ettevalmistuse osakonna naisüliõpilastele läbiviidavas kehalises kasvatuses ja põhjendatakse läbiviimise normide efektiivsust. Loeng on mõeldud kõrgemate koolide kehalise kasvatuse ja sporditeaduri õppejõududele.

676. Kehaliste võimete arengu dünaamikast kehalise kasvatusega tegelevatel ja mittetegelevatel naisüliõpilastel. P.Tiido

Loengus käsitletakse üldise kehalise ettevalmistuse osakonna üliõpilaste kehaliste võimete erinevust I-II ja III kursusel. Loeng on mõeldud üliõpilastele.

677. Lendavast pallist rannamänguni, rannamängust olümpiaalaks. V.Truumaa, V.Lenk

Loengus tutvustatakse võrkpallimängu tekkimist ja arengut eelmise sajandi lõpust kuni tänapäevani.

678. Kehalise jõu näitajad massilistes mõõtmistes. H.Unger

Loengus antakse metoodilisi juhiseid jõu näitajate valikuks massilisteks mõõtmisteks. Loeng sobib kehalise kasvatuse õpetajatele kõrgemates õppeasutustes ja keskkoolides (9.-11.kl.).

679. Üldise ja erialase ettevalmistuse kontrollist sportlikus treeningus. H.Unger

Loengus selgitatakse spetsialiseeritud kontrollsüsteemi vajadust sportlikus treeningus. Loeng on sobiv treeneritele, kes töötavad keskmiste ja kõrgemate järkudega.

680. Nõukogude kehalise kasvatuse süsteem. A.Vaiksaar

Loengus käsitletakse rahva kehalise kasvatuse eesmärke, ülesandeid, selleks loodud organisatsiooni, selle olukorda ja arengusuundi tänapäeval.

681. Kehaline kasvatus rahvahariduse süsteemis. A.Vaiksaar

Loengus käsitletakse õppiva noorsoo kehalist kasvatust, selle programmilise ja fakultatiivse aja organiseerimise ning arendamise küsimusi. Loeng on mõeldud õpetajatele, kehakultuuri- ja haridusala töötajatele.

682. Liigutuste ratsionaalse hindamise ja täiustamise biomehhaanilistest meetoditest. A.Vain

Loengus käsitletakse inimese liigutuste ratsionaalsuse hindamise metoodikat biomehhaaniliste tunnuste abil. Kirjeldatakse probleeme, mis kerkivad inimese liigutuste analüüsimisel. Antakse liigutuste ratsionaalsuse täiustamise põhilised seisukohad.

683. Sporditehnika olemus ja tähtsus erinevate spordialade juures. A.Vain

Loengus antakse sporditehnika definitsioon ja tähtsamad nõuded, mida peab rahuldama kasutatav sporditehnika. Kirjeldatakse erinevate spordialade tehnika ühiseid jooni ning tuuakse spordialade jaotus tehnika järgi. Esitatakse näiteid üksikute alade tehnika arengusuundadest.

684. Sporditehnika õpetamisest noortele. A.Vain

Sporditehnika õpetamisel noortele on rida seaduspärasusi, milliste mittearvestamise tõttu tuleb hiljem juba omandatud tehnika ümber õppida. Selliste vigade vältimiseks on otstarbekohane kasutada õpetamise käigus omandatud liigutuste biomehhaanilist analüüsi. Loengus selgitataksegi vastavaid seaduspärasusi ning kirjeldatakse meetodeid nende kontrollimiseks.

685. Võimlemise osatähtsusest kehalises kasvatuses. H.Valgmaa

Loengus käsitletakse võimalusi, mida annab süstemaatiline tegelemine võimlemisega kehaliste võimete arendamiseks. Peamine tähelepanu on pööratud jõu, painduvuse ja koordinatsiooni küsimustele.

686. Mis on osavus? H.Valgmaa

Osavuse kui kehalise võime määramine tundub esialgselt väga lihtne, kuid lähemal vaatlemisel leiame, et meil vastav taust peaaegu puudub. Loengus tehakse kokkuvõte sellest, mida teame ja millises suunas püüdleme teadmiste täiendamisele.

687. Mis toimub organismis kehaliste harjutuste sooritamisel? A.Viru

Loengus antakse ülevaade põhilistest seaduspärasustest, mis määratlevad organismi kohanemise ja energeetiliste ressursside mobiliseerimise kehaliste pingutuste sooritamisel.

Käsitletakse ka progressiivseid muutusi organismi ehituses ja elutalitlusel kehaliste harjutuste süstemaatilisel sooritamisel. Näidatakse ka selle tähtsust tervise tugevdamisel.

688. Tegevuseta tegelejate haigus. A.Viru

Loengus käsitletakse kaasaegse tsivilisatsiooni tingimustes tekkinud liikumisvaeguse negatiivset mõju inimese tervislikule seisundile.

689. Väsimus. A.Viru

Loengus esitatakse põhilised seisukohad väsimuse olemusest ja selle arengu iseärasustest erineva iseloomuga töö puhul. Käsitletakse ka väsimust soodustavaid ja vältivaid abinõusid.

2. Veesport.

690. Ujumise ja ujumistreeningu vajalikkusest nooruki vaimseks ja kehaliseks arendamiseks. H.Laidre

Loengus antakse ülevaade ujumise vajalikkusest ja osatähtsusest kasvava organismi harmooniliseks arendamiseks. Eriti vajalikuks loetakse osavõttu ujumistreeningutest just tahtelis-moraalsete omaduste arendamist silmas pidades. Loeng on mõeldud peamiselt lastevanematele.

691. Ettevaatusabinõudest õnnetusjuhtumite vältimiseks veekogudel ujumisel ja paadisõidul. H.Laidre

Loengus antakse ülevaade õnnetusjuhtumite põhjustest ja nende vältimise võimalustest ujumisel ja paadisõidul looduslikel veekogudel. Selgitatakse õnnetusjuhtumi korral kiire ja kvaliteetse abi andmise võimalusi.

692. Väikelaste ujuma õpetamine. K.Luukas

Loengus antakse ülevaade lapse organismi füsioloogilistest ja psühholoogilistest iseärasustest ning sellest tulenevatest ujuma õpetamise metoodika erinevustest. Tutvustatakse lapse organismi karastamist.

693. Rinnulibrassi tehnika ajaloost. K.Luukas

Loengus tutvustatakse rinnulibrassi kui ujumistehnika arengut tema tekkest kuni tänapäevani.

694. Õpi ujuma! R.Nõvandi

Loengus antakse juhiseid iseseisvalt ujuma õppimiseks, samuti vastav harjutusvara. Loengul demonstreeritakse filmi.

695. Esimese ujumisviisi valikust algajate ujuma õpetamisel. R.Nõvandi

Loengus antakse ülevaade läbiviidud vaatlustest noorte ujuma õpetamisel ning metoodika laste kiireks ujuma õpetamiseks. Loengut illustreeritakse filmiga.

696. Kaugmaaujumisest. R.Nõvandi

Loengus esitatakse ülevaade kaugmaaujumisest tsaari-Venemaal ja Nõukogude Liidus. Samuti on juttu Tartu ujumismaratonist, millest võttis osa omaaegne Narva linnapea Luts.

697. Sõudespordi ajalooline areng. I.Pind

Loengus antakse ülevaade sõudespordi tekkimisest ja arenemisest kuni kaasajani.

698. NSV Liidu sõudjad olümpiamängudel 1952-1969. I.Pind

Loengus antakse ülevaade meie sõudjate osavõtust ja saavutustest olümpiamängudel.

3. Suusasport.

699. Mäesõidu õpetamine algajaile. E.Abel

Loengus esitatakse harjutusvara ja meetodeid mäesõidu õpetamiseks üldhariduslikus koolis ja spordikoolis. Loeng on mõeldud koolide kehalise kasvatuse õpetajaile ja spordikoolide treeneritele.

700. Kõrgema järguga naissuusatajate treeninguprobleeme. E.Abel

Loengus antakse ülevaade kaasajal kasutatavatest treeninguvahenditest ja nende rakendamisest kõrgema järgu naissuusatajate treeningus. Loeng on mõeldud spordikoolide treeneritele.

701. Mida on vaja teada, kui lähed suusatama? O.Allikas

Suusatajate arvu hoogsa kasvuga on äärmiselt tähtis suusatamisalase teadlikkuse kujundamine. Probleemideks on: a) suusatamine on tervislik ainult teatud tingimustel, b) sobiv rõivastus ja suusavarustus, c) suusatajad ei tohi muutuda üksteise üritusi häirivaks, on vaja teada ka mõningaid eetika nõudeid.

702. Uuemaid seisukohti suusatreeningu kohta. O.Allikas

Järgusportlaste ettevalmistamisel on vaja teada küll erinevaid ettevalmistussüsteeme, kuid suureks ohuks on "hüplemine" ühe süsteemi juurest teise juurde. Loeng on mõeldud suusatreeneritele ja spordikoolide suusaosakondade õpilastele.

703. Murdmaasuusataja tagajärge limiteerivad tegurid ja treenituse tõstmise mõningatest aspektidest. J.-H.Kaljusto

Loengus kirjeldatakse neid tegureid, mis põhiliselt määravad murdmaasuusatamise tagajärje võistlustel. Peatutakse nende faktorite (aeroobne tootlikkus, sõidutehnika ökonoomsus, võistlustaktika, määrde probleem jne.) arendamise aspektidel.

704. Orienteerumine - sobiv ala rahvaspordiks. A.Kivistik

Loengus tutvustatakse Soome Orienteerumisliidu kogemusi orienteerumise kui massilise spordi arendamisel.

705. Alaliste suusa- ja orienteerumisradade rajamine. A.Kivistik

Alaliselt märgitud suusa- ja orienteerumisrajad loovad võimaluse ulatuslike rahvaürituste korraldamiseks. Loengus antakse edasi niisuguste radade rajamise kogemusi TRÜ Kääriku spordibaasis.

XV. M A T E M A A T I K A .

706. Lobatševski geomeetria. K.Ariva

Loengus antakse ülevaade murrangust, mis toimus geomeetrias kui teadusalas esimese mitteeukleidilise süsteemi avastamise tagajärjel, ja käsitletakse selle murrangu maailmavaatelist tähendust.

707. Inertsjõud mehhaanikas. J.Kirs

Loengus käsitletakse inertsjõu mõistet (nii ülesande kui ka Coriolise inertsjõudude puhul). Tuuakse näiteid inertsjõudude avaldamise kohta igapäevasest elust ja ana-

lüüsitakse inertsjõudude reaalsust või fiktiivsust.

708. Matemaatiline planeerimine - planeerimise ja juhtimise efektiivne meetod. L.Kivistik

Loengus antakse ülevaade tootmise, transpordi jne. planeerimisel kerkivatest mitmetest probleemidest, mille optimaalse lahendi saab leida matemaatilise planeerimise meetodiga. Demonstreeritakse lihtsamate ülesannete lahendamist. Loeng on mõeldud asjasthuvitatuile, kes pole matemaatilise planeerimisega veel lähemalt tutvunud. (Loenguks on vajalik tahvel.)

709. Matemaatika ja tegelikkuse vahekord. J.Lellep

Loengus selgitatakse, kuidas matemaatika peegeldab tegelikkust, samuti käsitletakse matemaatiliste teadmiste tõesuse kriteeriumi omapära võrreldes teiste teadustega.

710. Mis on plastsusteooria? Ü.Lepik

Loengus antakse populaarne ülevaade plastsusteooria ajaloost, arengusuundadest ja põhilistest rakendustest. Loeng on mõeldud vähemalt keskharidusega kuulajatele.

711. Matemaatika areng Eestis. Ü.Lumiste

Loengus antakse ülevaade matemaatika ajaloost Eestis, eriti siinsetes kõrgemates koolides ("Academia Gustaviana" 17.saj., Tartu ülikool 19.saj., Eesti NSV kõrgemad koolid). Loeng on mõeldud keskharidusega kuulajatele, samuti insener-tehnilisele personalile.

712. Ruumi mõiste kaasaja geomeetrias. Ü.Lumiste

Loengus selgitatakse geomeetrilise ruumi mõiste kaasaegset sisu seoses selle mõiste füüsikaliste ja filosoofi-

liste aspektidega. Tutvustatakse populaarselt kõvera ruumi olemust (Lobatševski geomeetriat ja Riemanni geomeetriat). Loeng on mõeldud eeskätt keskharidusega kuulajaile.

713. Matemaatika õpetamise reformimisest. O.Prinits

Loengus antakse ülevaade koolimatemaatika sisulisest uuendamisest, selle põhjustest ja teostamise viisidest. Loeng ei eelda matemaatikaalast eriharidust.

714. Lineaarplaneerimine ja majanduskũberneetika elemendid. J.Reimand

Loengus tutvustatakse teatavat liiki juhtimissituatsiooni olemust, selle matemaatilist modelleerimist ja saadud mudeli lahendamist. Selgitatakse majanduskũberneetika olemust.

715. Kũberneetilise mõtteviisi teke ja olemus. J.Reimand

Loengus tutvustatakse loodusteaduse arengu mõju ajastu mõttelaadile ja selgitatakse kũberneetika põhiskeemi (põhiprintsiipe).

716. Stabiilsuse ülesanne plastsusteoorias. L.Roots

Loengus selgitatakse, kuidas mõista mehhaanikalise süsteemi stabiilsust, missugustel juhtudel võivad praktikas tekkida stabiilsuse kao nähtused, tuuakse näiteid nende kohta.

717. Millega tegeleb teoreetiline mehhaanika? E.Sakkov

Loengus antakse ülevaade teoreetilise mehhaanika kujunemisest, alljaotusest ning tähtsamatest rakendustest.

718. Teoreetiline mehhaanika ja inseneriteadused. K.Soonets

Loengus räägitakse teoreetilises mehhaanikas kasutatavatest abstraktsioonidest ja nende vastavusest reaalsusele. Näidatakse, missuguses vahekorras on teoreetiline mehhaanika ja inseneriteadused (tugevusõpetus, ehitusmehhaanika).

719. Arvelauast elektronarvutini. E.Tamme

Loengus tutvustatakse arvutustehnika arengut, mis viis elektronarvutite loomiseni. Selgitatakse elektronarvuti töötamise põhimõtteid ja mitmesuguseid rakendusvõimalusi. Loeng on mõeldud nendele, kes tunnevad huvi arvutusmasinate ajaloo ja rakendusvõimaluste vastu.

720. Konkreetsus matemaatikas. A.Tauts

Loengus tutvustatakse matemaatilisi teooriaid, milledes objektide olemus on määratletud (näit. arvutusteooria) teooriatest, mida võib interpreteerida mitmesugust laadi objektidega (näit. rühmateooria). Näidatakse, kuidas täieliku aksiomaatika korral saab alati objektide olemuse konkretiseerida.

721. Statistika ja tõenäosusteooria elemente koolis. K.Velsker

Loengus käsitletakse tõenäosusteooria ja matemaatilise statistika elementide õpetamise vajalikkust, ajalugu ning metoodikat koolis.

XVI. FÜÜSIKA.

722. Kas on võimalik ilma muuta? A.Aruksaar

Loengus käsitletakse ilma reguleerimise füüsikalisi aluseid ja tuuakse näiteid senistest saavutustest. Kuulajaskonnana tuleks arvestada keskharidusega ja kõrgema haridusega inimesi, kelle erialaks pole geofüüsika (meteoroloogia).

723. От микромодуля к микросхеме. (О методах изготовления тонкоплёночных микросхем.) И.Дубовицкая

В настоящее время всё большее значение приобретает новые научно-техническое направление - микроэлектроника. Освоение космоса ставит перед нами новые задачи максимального снижения габаритов радиоэлектронных устройств. Микромодульные конструкции, устаревшие на данном этапе, почти полностью вытеснены тонкоплёночными и твёрдыми схемами. Лекция об этом предназначена для выпускников средних школ.

724. Влагозащита как один из способов повышения надёжности микросхем. И.Дубовицкая

Одним из методов повышения надёжности микросхем является защита их от губительного действия влаги. Влага, проникая к микросхеме, приводит к необратимому изменению параметров элементов микросхем, что влечёт за собой выход из стоя радиоэлектронного оборудования. Методы надёжной влагозащиты микросхем требуют глубокого теоретического и экспериментального исследования. Лекция по этой теме предназначена для инженеров и техников.

725. Läätseta fotografeerimisest (holograafiast). A.Haav

Läätseta fotografeerimine põhineb valguslainete interferentsil (liitumisel). Valguslainete liitumise tulemusena saadud "pilt" võimaldab hiljem saada eseme ruumilist kujutist. Käsitletakse selle meetodi võimalikke rakendusi.

726. Kristallid inimese teenistuses. A.Haav

Loengus käsitletakse kristallide sisemist ehitust, selle tundmaõppimise meetodeid, tulemusi ning kristallide tähtsamaid kasutusalasid.

727. Mida õpetab relatiivsusteooria? P.Kard

Loengus antakse lühike ülevaade erirelatiivsusteooria põhiideedest, tähtsamatest tulemustest ja praktilistest rakendustest. Kuulajaskonnalt eeldatakse keskharidust.

728. Füüsika koht ja osa õpilase üldhariduses. G.Karu

Loengus käsitletakse koolifüüsika kohta keskkooli õppeplaanis ja selle osa õpilaste loogilise mõtlemise arendamisel, teadusliku maailmavaate kujunemisel. Loeng on mõeldud eeskätt õpetajatele.

729. Luminestsentsanalüüsi rakendamisest toiduainete kvaliteedi hindamisel. A.Konsin

Loengus käsitletakse luminestsentsanalüüsi kasutamise võimalusi mitmesuguste toiduainete kvaliteedi hindamisel, peamiselt riknemise astme ja võltsimise kindlakstegemise aspektist lähtudes.

730. Mida uurib füüsika? A.Koppel

Loengus antakse ülevaade sellest, kuidas kujunes füüsika uurimisaine, mis oli klassikalise füüsika uurimisob-

jektiks, missugune on füüsika tänapäevane haare ja mille poolest erineb nüüdisaegne füüsika uurimisobjekt klassikalise füüsika uurimisobjektist.

731. Mis osa on füüsikas matemaatikal? A.Koppel

Loengus käsitletakse matemaatika olulisemaid funktsioone füüsikas - instrumentaalset, semantilist ja heuristilist funktsiooni. (Teiste sõnadega: kuidas funktsioneerib matemaatika füüsikas kui "informatsiooni töötlemise riist", kui looduse kirjeldamise keel, kui uue avastaja.)

732. Milles seisneb reaalteaduste humanitaarne funktsioon? A.Koppel

Loengus käsitletakse reaalteaduste osa inimkonna uue mõtte ja tunnetustaseme, mõistliku tegutsemisoskuse kujundajana.

733. Tuumafüüsika aktuaalseid probleeme. J.Lembra

Loengus antakse ülevaade tuumafüüsika arengust ja saavutustest kuni käesoleva ajani.

734. Esimesest eestikeelsest füüsikaõpikust. J.Lembra

Loengus antakse ülevaade esimesest eestikeelsest füüsikaõpikust, võrreldakse füüsika terminoloogiat nüüdisajal ja 100 aastat tagasi.

735. Sümmeetria printsiipidest füüsikas. R.Lias

Loengus käsitletakse sümmeetria printsiipe tunnetusvahendina ja kõrvalekaldumisi sümmeetriast üksikasjade nähtuste eristamise seisukohalt. Näidete valik sõltub auditooriumist (keskharidusega, üliõpilased jne.).

736. Uusimaid saavutusi kosmose uurimisel. M.Liigant

Loengu sisu sõltub kõige värskematest saavutustest inimkonna igipõlise unistuse - kosmose vallutamise realiseerimisel.

737. Elu kosmoses. M.Liigant

Loengus antakse ülevaade muudel taevakehadel elu eksisteerimise võimalikkuse probleemist ning kaasaegsetest meetoditest teiste kõrgelt arenenud tsivilisatsioonidega kontakti loomiseks.

738. Pooljuhid ja nende kasutamine. U.Nõmm

Loengus antakse ülevaade pooljuhtide põhiomadustest. Tuuakse tähtsamate pooljuhtseadmete tööpõhimõte ja nende rakendamine.

739. Fototakistid ja nende kasutamine tööstuses. U.Nõmm

Loengus antakse ülevaade fototakistite tööpõhimõttest ja rakendusest teaduses ning tehnikas.

740. Jahvatamisest. A.Pae

Loengus räägitakse tahke aine mehhaanilisel peenendamisel aines tekkivatest füüsikalistest ja keemilistest muutustest ning nende muutuste tehnilistest rakendustest.

741. Eesti rahvaastronoomia. P.Prüller

Loengus käsitletakse eesti vanarahva arvamusi maailma ehituse, päikese, kuu ja kinnistähtede või tähtkujude kohta põhiliselt XVIII ja XIX sajandil. Vanarahvas on andnud rahvapärased jutustused ja nimed paljudes teisendites 28 kinnistähe või tähtkuju kohta. Loeng huvitab esijoones keskkooli astronoomiaõpetajaid.

742. Ilm ja tervis. P.Prüller

Loengus käsitletakse meteoroloogiliste tegurite (päikesepaiste, tsüklonid jne.), õhu ionisatsiooni ja kosmiliste tegurite (esijoones Päikese) mõju inimese tervisele ja profülaktikat nende mõjude vähendamiseks. Samal teemal on ühiselt J.Riiviga kirjutatud artikkel kogumikus "Ilm ja inimene".

743. Aatomienergia ja selle kasutamisest rahvamajanduses. K.-S.Rebane

Loengus käsitletakse aatomienergia olemust, selle kasutusele võtmise ajalugu, mõningaid kasutamismeetodeid ja analüüsitakse tulevikuperspektiive. Loeng on mõeldud ja kohaldatav alg-, ja keskharidusega kuulajatele.

744. Luminestsents ja selle kasutamisest rahvamajanduses. K.-S.Rebane

Loengus käsitletakse luminestsentsi olemust ja selle kasutamist paljudel konkreetsetel aladel. Näidatakse seost luminestsentsi ja lasernähtuste vahel. Analüüsitakse tulevikuperspektiive selles valdkonnas. Loeng on mõeldud laiale auditooriumile ja on kohaldatav mitmesuguse haridusega kuulajatele.

745. Füüsikateaduse koht ja olukord tänapäeva teaduslik-tehnilise revolutsiooni tingimustes. K.-S.Rebane

Loengus käsitletakse füüsikateaduse sisu, analüüsitakse tähtsamaid saavutusi mikrofüüsikas, kosmosefüüsikas tahke keha füüsika näidete baasil. Näidatakse füüsikateaduse kui tehnika teoreetilise baasi osa ja füüsikateaduse kui tootliku jõu osa rahvamajanduses. Loeng on mõeldud peamiselt keskharidusega kuulajatele, kuid võib olla kohandatud ka teistele kuulajatele.

746. Elektroaerosoolide tekitamisest ja nende rakendamisest rahvamajanduses. J.Reinet

Loengus antakse ülevaade, kuidas saab lihtsal teel tekitada elektriliselt laetud ülipeent pihu mitmesugustest vedelikkudest (medikamendid, värvaine, desinfitseerivad vedelikud jne.) ja kuidas ning kus seda kasutatakse rahvamajanduses (tööstuses, põllumajanduses, meditsiinis jm.).

747. Staatilise elektri tekkimisest tööstustes ja selle neutraliseerimise võimalusi. J.Reinet

Loengus antakse ülevaade staatilise elektri tekkimise võimalustest, selle ohust tööstuses ja kirjeldatakse kahjulikkude elektrilaengute neutraliseerimise võimalusi.

748. Elektrinähtused atmosfääris (äike). J.Salm

Äike on väga tuttav ja mõjukas elektrinähtus igaühe jaoks. Mida ta endast täpsemalt kujutab ja millistele seaduspärasustele allub, kuidas tema vastu võidelda, see ongi loengu käsitlusaineks. Loeng on mõeldud kõige laiemale kuulajaskonnale.

749. Õhu saastumise füüsikalised aspektid. J.Salm

Loengus tuleb juttu saastavate ainete leviku kiiruse arvutamise alustest. Olgu mainitud, et täpne arvutamine on praegusel ajal võimatu. See teema on mõeldud kitsamale ringkonnale - inimestele, kes otseselt tegelevad õhu saastamise küsimustega, eriti just Tartus, kuna Tallinnas on oma spetsialistid olemas.

750. Korpuskulaaroptikast. O.Seeman

Loengus antakse ülevaade korpuskulaaroptika arengust ja saavutustest. Kuulajaskonnana on mõeldud üliõpilasi,

õppejõude, keda huvitavad optikaprobleemid.

751. Elektronmikroskoopia ajaloost ja saavutustest. O.Seeman

Loengus antakse ajalooline ülevaade elektronmikroskoopia arengust, uuematest saavutustest ja perspektiividest. Loeng on mõeldud nende osakondade üliõpilastele ja õppejõududele, kes huvituvad elektronmikroskoopia rakendusvõimalustest oma erialal.

752. Ultraheli rakendusi rahvamajanduses. L.Sulbi

Loengus vaadeldakse ultraheliseadmete kasutamise võimalusi masina- ja aparaadiehituses, põllumajanduses, toiduainetetööstuses, meditsiinis ja mujal.

753. Teaduse ja tehnika uudiseid. L.Sulbi

Loengus käsitletakse perioodiliselt (2-4 korda aastas) lühiülevaatena tähtsamaid täppisteaduste ja tehnika saavutusi.

754. Mis kasu on füüsikast? E.Talviste

Füüsika kasulikkuse all mõistetakse eeskätt neid praktilisi tulemusi, mida füüsika rakendamine on andnud (elekter, aatomienergia, kosmoseasjandus, valgustehnika). Selline mõistmine on piiratud. Loengus püütakse selgitada, milline on füüsika (jt. täppisteaduste) mõju inimeste mõtlemisviisile ja maailmavaatele. Loeng on mõeldud eelkõige keskkooli lõpuklasside õpilastele.

755. Elektronmikroskoop ja selle kasutamine teaduslikus uurimistöös. I.Tigane

Loengus selgitatakse kaasaegse elektronmikroskoobi kasutamist. Mikroskoop ületab tunduvalt oma võimetelt ka kõige täiuslikuma valgusmikroskoobi tänu suurele lahutus-

võimele (kuni 2 A) ja ülisuurtele suurendustele (kuni 200 000 korda). Tänapäeva täiuslikemad elektronmikroskoobid võimaldavad uurida tahke keha atomaarstruktuuri, viirusi ja valgusmolekulide struktuuri.

756. Fotoelektriline efekt ja selle rakendusi tööstuses. L.Uibo

Loengus antakse ülevaade fotoefektist ja selle rakendustest teaduses ning tehnikas.

757. Kuidas saadakse elektroaerosoole? L.Visnapuu

Loengus antakse ülevaade elektriliselt laetud aerosoolide tekitamise viisidest ning nende kasutamise võimalustest tööstuses, põllumajanduses ja veterinaar-sanitaarias.

758. Aerosoolide rakendamisest meditsiinis. L.Visnapuu

Loengus käsitletakse aerosoolide rakendamise küsimusi inhalatsiooniks ravi ja profülaktika eesmärgil. Räägitakse nõuetest, milledele peaksid tarvitatavate aerosoolide parameetrid vastama.

XVII. K E E M I A .

759. Ülitugeva füsioloogilise toimega orgaanilistest ainetest. A.Aaviksaar

Loengus käsitletakse närvisüsteemi blokeerivate fosfororgaaniliste inhibiitorite ja hallutsinogeenide ning valguliste mürkide koostist ja nende toimet organismile.

760. Helendavate ainete saamise saladus. M.-L.Allsalu

Loengus käsitletakse küsimusi, mis on seotud luminestseeruvate ainete saamisega. Erilist tähelepanu pööratakse lähteainete vajalikule puhastusastmele ja selle saavutamisele, samuti luminofooride saamise ja praktilise kasutami-

se võimalustele. Loeng on kohaldatav kuulajate ettevalmistuse tasemele. Sobiva sisustuse korral on võimalik mitmesuguste luminofooride demonstreerimine.

761. Luminestsentsanalüüs praktika teenistuses. M.-L.Allsalu

Loengus selgitatakse luminestsentsanalüüsi põhimõtteid ja iseloomustatakse konkreetsete näidete varal selle suhteliselt noore meetodi praktilise kasutamise laialdasi võimalusi. Kuulajaskonnalt eeldatakse vähemalt keskharidust.

762. Räniorgaaniliste kõrgmolekulaarsete ühendite keemia edusammudest. T.Ilomets

Räniorgaanilised kõrgmolekulaarsed ühendid leiavad tänapäeval nii teaduses kui tehnikas väga laialdast rakendamist tänu nende mitmesugustele väärtuslikkudele omadustele. Räniorgaaniliste kõrgmolekulaarsete ühendite keemia areneb väga kiiresti ning neile leitakse üha uusi kasutusalasid.

763. Keemilise analüüsi ülesanded ja selle läbiviimise meetodid. H.Kokk

Loengus käsitletakse mõningaid probleeme mitmesugustelt aladelt (tootmistegevus, teaduslik uurimistöö jm.), mille lahendamine nõuab keemilise analüüsi kasutamist. Koos keemilise analüüsi ülesannete formuleerimisega näidatakse võimalusi nende lahendamiseks, kirjeldatakse ja iseloomustatakse olemasolevaid analüüsimeetodeid ning näidatakse nende edaspidise arengu suundi. Loengu materjal on esitatav mitmes variandis olenevalt kuulajate ettevalmistuse tasemest.

764. Elektrokeemiline katalüüs. J.Kukk

Loengus käsitletakse heterogeense katalüüsi võimaluste laiendamist elektroodiprotsesside seaduspärasuste ra-

kendamise baasil. Loeng on mõeldud keskharidusega töötajatele ja keskkooliõpilastele.

765. Kaasaegse keemia osatähtsus teaduslik-tehnilises revolutsioonis. H.Kuus

Loengus käsitletakse kaasajal toimuva teaduslik-tehnilise revolutsiooni protsessis esitatavaid nõudeid ülikõvade, ülipuhaste jt. materjalide väljatöötamiseks ja nende nõuete rahuldamist kaasaegse keemia poolt. Loengu materjal eeldab kuulajaskonna algteadmisi keskkoolikursuse piires.

766. Ülipuhtad ained. H.Kuus

Loengus käsitletakse ainete omaduste ja puhastusastme vahelisi seoseid, puhaste ainete rakendusalasid ja ülipuhaste ainete saamise meetodeid ning perspektiive. Loengu materjal eeldab kuulajaskonna algteadmisi keskkoolikursuse piires.

767. Superlahustid. I.Koppel

Loengus käsitletakse paljude keemiliste ja füüsikaliste protsesside sõltuvust oluliselt keskkonnast (erijuhul lahustist). Varieerides viimast, võib muuta ainete omadusi, kasutusala jne. Samuti käsitletakse viimasel ajal teaduses ja tehnikas laialt levinud superlahustite ("imelahustite") kasutamist.

768. Alkoholide kasutamisest tööstuses ja teaduses. A.Kõrgesaar

Loengus antakse ülevaade alkoholide kasutamisest tööstuse arengu eri etappidel. Samuti vaadeldakse alkoholide kasutamist tänapäeva tööstuses ja teaduses.

769. Ained, mis puhastavad teisi (ioniidid). H.Laanpere

Loengus antakse ülevaade ioniitidest ja nende põhiomadustest. Peamist tähelepanu pööratakse ioniitide laialdas-

tele kasutamisaladele nii teaduses, tööstuses kui ka igapäevases elus. Loeng on mõeldud auditooriumile, kellel on algteadmisi keemiast.

770. Keemilised vooluallikad. V.Loodmaa

Loengus käsitletakse keemilise energia ja elektrienergia teineteiseks muundumisi. Vaadeldakse primaarseid ja sekundaarseid vooluallikaid, nende kaasaegseid ja väljatöötamisel olevaid tüüpe. Antakse ülevaade põhimõttelistest ja tehnilistest raskustest uute vooluallikate väljatöötamisel. Loeng on mõeldud keskharidusega töötajatele ja keskkooli vanemate klasside õpilastele.

771. Kemikaalide kasutamisest taimekahjurite tõrjeks. V.Maremäe

Loengus käsitletakse keemiatööstuse arenguga suurenevat taimekahjurite hävitamiseks kasutatavate keemiliste tõrjevahendite hulka ja mitmekesisust. Seoses sellega on oluline teada nii nende kasulikke kui ka kahjulikke omadusi.

772. Huvitavat uutest keemilistest elementidest. U.Palm

Loengus antakse ülevaade viimasel kolmel aastakümnel tehtud edusammudest looduses mitteesinevate, kunstlike keemiliste elementide saamisel. Esitatakse huvitavaid fakte uute elementide valmistamisest ja andmeid uute elementide kasutamisvõimaluste kohta inimese praktilises tegevuses ning looduse saladuste edasisel selgitamisel. Loengut illustreeritakse joonistega.

773. Mis on kütuselemendid. U.Palm

Loengus antakse ülevaade tuleviku ühe perspektiivsema elektrokeemilise vooluallika tööprintsiipidest ja ehitusest. Loeng on mõeldud keskkoolide õpilastele ja insener-tehnilistele töötajatele.

774. Keemilise sideme olemusest. V.Palm

Loengus käsitletakse keemilise sideme kaasaegse teooria populaarset ehitust. Käsitletakse keemilise sideme erinevusi mitmesugustest teistest tõmbetungidest kehade vahel.

775. Metallide korrosioonist. V.Past

Loengus käsitletakse metallide korrosiooni aktuaalseid küsimusi, kusjuures erilist tähelepanu pööratakse korrosiooni vastu võitlemise meetoditele. Loeng on mõeldud nii insener-tehnilistele töötajatele kui ka keskkooliõpilastele.

776. Elektrokeemia saavutused praktika teenistuses. V.Past

Metallide saamine, puhastamine ja kaitsmine korrosiooni eest, keemiliste vooluallikate tootmine, elektrosüntees ja elektrolüüs - see on vaid kõige tähtsamate tootmis- ja tehnikaharude loetelu, milles etendab tänapäeval otsustavat osa elektrokeemia. Elektrokeemia kõige uuemad saavutused pole aga üldiselt veel leidnud juurutamist tootmises. Elektrokeemia saavutustest ning nende saavutuste praktilise kasutamise võimalustest ja osast tehnilises progressis räägitakse loengus.

777. Mis on keemiline kineetika? A.Pihl

Loengus räägitakse keemiliste reaktsioonide kiiruse mõistest, reaktsioonide kiiruste piiridest ning kiirust mõjustavatest teguritest. Samuti antakse ülevaade keemiliste reaktsioonide kiiruste mõõtmise kaasaegsetest meetoditest ning keemilise kineetika tähtsusest tööstuses.

778. Kunstlikud vääriskivid. R.Pullerits

Loengus käsitletakse vääriskivide saamist keemilise sünteesi teel. Loeng on mõeldud õpilastele ja insener-tehnilistele töötajatele.

779. Kemotroonika. M.Pärnoja

Loengus antakse ülevaade elektrokeemiliste elementide ehitusest ja kasutamisvõimalustest elektrotehnikas. Võrreldakse elektrokeemilisi elemente, kemotrone, pooljuhtelementidega, kõrvutatakse nende häid ja halbu omadusi. Loeng on määratud keskkooliõpilastele.

780. Aine kolloidne olek. J.Raudsepp

Loengus käsitletakse ühe aine ühtlast jaotumist teises aines (keskkonnas) ning sellest tulenevaid nähtusi ja erilisi omadusi. Loengut selgitavad mitmed demonstratsioonkatsed.

781. Akumulaatorid täna ja homme. A.Roos

Loengus käsitletakse kasutatavate akumulaatorite põhitüüpe, kõneldakse nende eelistest ja puudustest. Käsitletakse uute akumulaatorite tüüpide väljatöötamisel esinevaid probleeme. Loeng on mõeldud keskkooliõpilastele, tehnilise haridusega töötajatele ja autojuhtidele.

782. Närvirakud elektrokeemia uurimisobjektina. T.Silk

Viimaste aastakümnete jooksul teostatud rahvusvahelised uuringud on toonud selgust ühte elusloodusе avaldusse - närvierutuslevimisse. Suurt osa selle nähtuse mõistmises etendavad elektrokeemilised uurimismeetodid. Tänu nendele õnnestus selgitada, et ka närvierutuse ülekanne on oma loomult elektrokeemiline protsess.

783. Ioonivahetuse saladused ja võimalused. L.Suit

Loengus käsitletakse ioonivahetusprotsesside olemust ja selle kasutamise võimalusi keeruliste segude lahustamisel ja ainete puhastamisel. Kuulajaskonnalt eeldatakse keskharidust.

784. Membraanide potentsiaalsed võimalused ja nende kasutamise ulatus. L.Suit

Loengus kräägitakse poolläbilaskvate membraanide, eriti aga ioniitmembraanide omaduste ja praktilise kasutamise võimalustest. Põhjalikumalt arutatakse loengus puhaste ja ülipuhaste ainete, eeskätt vee saamise võimalusi mainitud membraanide kaasabil. Kuulajaskonnalt oodatakse vähemalt keskharidust.

785. Tehiskivid inimese teenistuses. L.Suit

Loengus käsitletakse saavutusi niihästi suuretonnaažiliseks kui ka väiketonnaažiliseks tootmiseks sobivate mineraalse iseloomuga produktide (anorgaanilised polümeerid, mikrokristalsed silikaatsed süsteemid, nagu sitallid, sünteetilised vääriskivid, nagu rubiin, teemant, borazoon) saamise, omaduste ja rakendatavuse iseärasusi. Loeng eeldab kuulajaskonnalt keskharidust.

786. Elektrokeemialt praktikale. J.Tamm

Kaasaeg nõuab järjest uuemaid progressiivsemaid materjale, tehnoloogilisi protsesse. Elektrokeemia - füüsika ja keemia piirimail olev teadus - võimaldab lahendada terve rea aktuaalseid probleeme vooluallikate, metallide tehnoloogia, ainete analüüsi meetodite jt. valdkondades. Nendest võimalustest kõneldaksegi loengus.

787. Keemilised vooluallikad transpordis. J.Tamm

Kuni viimase ajani kasutati transpordis ainult ühte tüüpi vooluallikaid - pliiakusid. Viimastel aastatel on välja töötatud uut tüüpi kõrge efektiivsusega akud ja kütuselemendid, mis leiavad kasutamist nii maa peal, vee all kui ka kosmoses. Neid uusi keemilisi vooluallikaid käsitletaksegi loengus.

788. Sünteetilistest toiduainetest. A.Talvik

Loengus käsitletakse toiduratsiooni eri komponentide tööstusliku sünteesi võimalusi. Näidatakse, et on suhteliselt lihtsalt võimalik odavat taimset toitu täiendada sünteetiliste valkudega ja vähendada vajadust loomsete valkude järele. Sealjuures saab taimse toidu maitselisi omadusi varieerida väga laiades piirides, ilma inimeste harjumuslikke nõudmisi riivamata.

789. Mis on teoreetiline orgaaniline keemia ja mida ta annab praktikale? I.Talvik

Loengus näidatakse, kuidas teoreetiline orgaaniline keemia annab alused praktiliste sünteeside läbiviimiseks ja võimaldab välja arvutada ainete muundumise kiirusi ja tasakaale, mis tekivad etteantud tingimustel. Seega annab teoreetiline orgaaniline keemia alused ka uute ainete valmistamiseks.

790. Teadus ja usk keemilistest nähtustest. R.Tani ja A.Koorits

Loengus käsitletakse religiooni pidurdavat mõju keemia kui teaduse arengule erinevatel ajaloolistel etappidel. Demonstratsioonkatsetena näidatakse mõningaid võtteid, mida religioon on kasutanud rahva petmiseks. Loeng on mõeldud kõige laiemale auditooriumile.

791. Orgaanilise sünteesi saavutusi. H.Timotheus

Loengus antakse ülevaade orgaanilise sünteesi ajaloost, orgaaniliste reaktsioonide ja orgaaniliste ühendite iseärasustest ning orgaanilise sünteesi meetoditest. Lähemalt vaadeldakse järgmisi orgaanilise sünteesi põhisuundi: värvained, kütused, polümeersed materjalid ja füsioloogiliselt aktiivsed ained (eriti põllumajanduse vajadusteks).

792. Ülipuhaste ainete saamisest ja tähtsusest. L.Tohver

Kaasaja keemilised meetodid võimaldavad saada väga suure puhtusega aineid, mis leiavad laialdast kasutamist paljudes teadusharudes ja praktikas. Arvestades aga üha kasvavaid nõudmisi ainete puhtusele on keemikute ülesandeks leida järjest täiuslikumaid ülipuhaste ainete saamise ja nende lisandite üliväikeste hulkade määramise viise.

793. Orgaanilise ja anorgaanilise keemia piirimaadel. A.Tuulmets

Loengus antakse ülevaade kahe suure keemia haru piirdeala - metallorgaaniliste ühendite keemia - tekkeloost, olemusest ning tähtsamatest saavutustest.

794. Mis on ioniidid ja milleks me kasutame neid? H.Vahemets

Loengus antakse ülevaade mitmesugustest ioniitidest kui ainetest, mis võimaldavad läbi viia universaalse iseloomuga keemilisi protsesse ainete saamiseks, eraldamiseks ja puhastamiseks nii tööstusettevõttes kui uurimislaboratooriumides. Iseloomustatakse ka ioniitide kasutamise osatähtsust lähemas tulevikus. Loeng on mõeldud kuulajaskonnale, kel on olemas vähemalt keskharidus.

795. Galvaanilised katted ja värvid. G.Vesman

Loengus käsitletakse korrosiooni vastu võitlemise viise metallide katmise teel. Selgitatakse, mida tuleb silmas pidada vastavat korrosioonikindlat katet valides. Loeng on mõeldud galvanotehnikaga tegelevatele inimestele, samuti keskkooliõpilastele vastava teema süvendamiseks.

XVIII. T U R I S M .

796. Muljeid turismimatkalt Soome. H.Laan

Loengus püütakse anda põgusat ülevaadet Soome majandus-, tööstus-, haridus- ja kultuurielust ning elust-olust üldse.

797. Kaks nädalat Poola Rahvademokraatlikus Vabariigis. Ü.Lepik

Loengus antakse lühiülevaade Poola RV elust ja vaatamisväärsustest. Loengut illustreeritakse diapositiivide ja fotodega Varssavist, Krakovist ja Zakopanest.

798. SDV riiklik korraldus ja poliitilised parteid. M.Lepp

Loengus antakse ülevaade SDV kõrgematest riigivõimuorganitest ja viiest tähtsamast poliitilisest parteist.

799. Dresden - kunstilinn. M.Lepp

Loengus antakse ülevaade tähtsamatest barokkstiilis ehitustest ja Dresdeni galeriist (vanad ja uued meistrid).

800. Muljeid turismireisilt Soome. E.Mauring

Loengus antakse lühike ülevaade külaskäigust Soome linnadesse Helsingisse, Tamperesse, Turusse ja Lahtisse.

801. Saksa rahvakommetest. S.Raitar

Loengus antakse ülevaade SDV ja SFV rahvuspühadest, perekondlikest traditsioonidest ning uute kommete juurdumisest SDV-s.

802. Loeng-ekskursioon "Ajaloolisest sotsialistliku Tartuni". M.Tamm

Ekskursiooni käigus tutvutakse Tartu ajalooliste mälestusmärkidega, arhitektuuriga, Tartu Riikliku Ülikooliga ja sõidetakse mööda tööstusettevõtetest, tutvustatakse Tartu tänapäeva.

XIX. OHUTUSTEHNIKA JA LIIKLUS.

803. Alkohol ja tänapäeva liiklus. A.Pilt

Loengus selgitatakse, kuidas alkohol mõjub liiklusvahendi juhi töövõimele. Tuuakse näiteid ja analüüsitakse liiklusõnnetusi.

804. Uusimaid sõiduautode marke. A.Pilt

Loengus tutvustatakse kodumaiste ja välismaiste uusimate sõiduautode marke, tehnilisi andmeid ja nende juures tehtud uuendusi. Illustreerimiseks kasutatakse autoalastes ajakirjades avaldatud fotosid.

805. Töökaitse ja tootmiskultuur. V.Ritslaid

Loengus tutvustatakse töökaitse ja tootmiskultuuri seoseid, organisatsiooni- ja juhtimiskultuuri, tehnikakultuuri ning töökultuuri ja viimase koostisosi: töötamisolusid, elutarbelisi abinõusid, tootmisesteetikat ja töökoha ratsionaalsust. Loeng sobib eelkõige ametiühingutöötajatele.

806. Töökaitse seadusandlus. V.Ritslaid

Loengus käsitletakse uute rajatiste (hooned, ettevõtted) tegevusse rakendamise eelset töökaitse järelevalvet ja tegutsevas ettevõttes või asutuses töökaitse nõuete tagamiseks ettenähtud õiguslikke abinõusid. Loeng sobib eelkõige ettevõtete ja asutuste juhtivale ning insenertehnilisele personalile, samuti ametiühingutöötajatele.

XX. KÄITUMINE.

807. Kultuurse käitumise põhijooned. K.Lepik

Loengus käsitletakse käitumiskultuuri kui inimese maailmavaate üht avaldusvormi. Lähemalt peatutakse kultuurse käitumise põhilistel tunnustel, milledeks on tagasihoidlikkus, taktitunne, printsipiaalsus.

808. Tõelisest ja formaalsest viisakusest. K.Lepik

Selgitatakse tõelise viisakuse kui inimeste siirale austamisele tugineva viisakuse erinevust formaalsest viisakusest.

809. Kas tagasihoidlikkus on saamatus? K.Lepik

Üsna sageli segatakse tagasihoidlikkus saamatusega. Loengus tuuaksegi nende erinevused esile.

810. Tagasihoidlikkuse ja viisakuse kasvatamisest. K.Lepik

Käsitletakse tagasihoidlikkuse ja viisakuse kasvatamise võimalusi perekonnas ja koolis.

811. Kultuursest käitumisest. H.Luhats

Loengus käsitletakse viisakuse mõisteid meil ja mujal, taktitunnet kui üht kultuurse käitumise põhikomponenti. Juttu tuleb ka sellest, missuguseid nõudeid käitumises tuleks esitada noortele, mida peavad nemad silmas pidama suhtlemisel täiskasvanutega. Peale selle peatutakse mõningatel pisiprobleemidel, nagu kirjasaladus, kehahoiak, kinkimine jne.

812. Lauakatmine ja -kombed. A.Taba

Loengus käsitletakse igapäevast ja pidulikke lauakatmise viise, külaliste lauda paigutamist, käitumist

lauas; põhilisi etiketinõudeid ühiskondlike toitlustusasutuste (kohvikute, restoranide) külastamisel. Loeng toimub koos demonstratsiooniga.

XXI. BIBLIOGRAAFIA.

813. Kuidas ja missuguste teatmeteoste abil leida vajalikke fakte? E.Kudu

Loengus antakse ülevaade entsüklopeediatest, bibliograafilistest leksikonidest, sõnastikest ja teistest teatmikest ning selgitatakse, kuidas ja missugustele küsimustele saab nende abil vastuseid.

814. Kuidas leida vajalikku kirjandust (raamatuid, artikleid)? E.Kudu

Loengus kirjeldatakse esimeste eestikeelsete raamatute sündi ja saatust, peatutakse järgnevate sajandite eesti raamatu temaatikal, kirjastamisel, trükkimisel ja levitamisel.

815. Kuidas tekkis käsikiri? K.Noodla

Loengus räägitakse sellest, kuidas "kirjutamine" algas kivihunnikutest ja puupulkadest ning jõudis üle mitmesuguste joonistuste tänapäeva kirjatähtedeni.

816. Kuidas valmistati käsikirjalist raamatut? K.Noodla

Loengus jutustatakse, kuidas keskajal valmistati "paberit" loomanahkadest, kirjutati pakse raamatuid hanesulega. Pärast maaliti raamatusse uhked illustratsioonid ja pandi köiteks rasked puukaaned.

817. Raamatu tulevikust. L.Peep

Viimaseil aastakümneil on hakatud ennustama lõppu raamatukultuurile. Loengus käsitletakse raamatu arengu prob-

leeme, massikommunikatsioonivahendite ja küberneetika mõju raamatule.

XXII. TARTU RIIKLIK ÜLIKOOL.

818. Õppimisvõimalustest ja -tingimustest Tartu Riiklikus Ülikoolis. V.Haamer

Loeng tutvustab kuulajaid elukutse valiku põhiprobleemidega ning annab ülevaate õppimisvõimalustest ja tingimustest Tartu Riiklikus Ülikoolis.

819. TRÜ Teadusliku Raamatukogu ajaloost ja tegevusest. A.Henno, E.Jäär, K.Kahu, L.Kiin, S.Kiis, L.Kilk L.Kivistik, jt.

Loeng-ekskursiooni käigus tutvustatakse TRÜ Teaduslikku Raamatukogu asutamist, selles asuvaid haruldasi väljaandeid ja tegevust käesoleval ajal.

820. V.I.Lenin ja Tartu ülikooli kasvandikud. V.Kalnin

Loengus tutvustatakse Tartu ülikooli, eriti selle arstiteaduskonna kasvandikke, kes isiklikult tundsid V.I.Leninit ja kohtusid temaga.

821. Kes oli Dimitri Uljanov? V.Kalnin

Loengus tutvustatakse V.I.Lenini noorema venna D.Uljanovi elu ja tegevust, eriti Tartu-perioodil.

822. Tartu Toomemäe ajaloost. E.Kudu

Loengus tutvustatakse pargi rajamist ja väljaarendamist Toomemäel XIX sajandil.

823. Студенческие землячества Дерптского университета. А.Мальтс

В конце XIX - начале XX в. в среди дерптских (юрьевских) студентов существовал целый ряд территориально-национальных объединений, нередко эти организации преследовали революционные цели. Им и посвящена лекция.

824. Tartu Riikliku Ülikooli farmaatsiaosakond. A.-L.Padar

Loengus tutvustatakse farmaatsiaosakonna ajalugu, traditsioone, olevikku ja tulevikuperspektiive. Loeng on mõeldud abiturientidele farmatseudi elukutse propageerimiseks.

825. TRÜ keemiaosakonna minevik ja tänapäev. U.Palm

Loengus antakse ülevaade TRÜ keemiaosakonnas minevikus töötanud väljapaistvatest teadlastest ja tähtsamatest teaduslikest saavutustest. Tutvustatakse tänapäeva keemiaosakonna teaduslike uuringute suundi.

826. Mida uurivad ülikooli teadlased? J.Tammeorg

Loengus antakse ülevaade olulisematest, sealhulgas ka rahvamajanduslikult olulistest teaduslike tööde suundadest TRÜ-s. Loeng on mõeldud laiemale üldsusele.

XXIII. N L K P X X I V K O N G R E S S .

827. NLKP XXIV kongress ning kommunistlik ja töölisliikumine. — T.Alatalu

828. NLKP XXIV kongress ideoloogilise töö ülesannetest. — J.Ant

829. NLKP XXIV kongress võitlusest revisionismi vastu. — J.Ant

830. Kaasaegse revolutsioonilise protsessi probleemid NLKP XXIV kongressi otsustes. — R.Blum-Russak

831. NLKP XXIV kongress ja põllumajanduse arenguprobleemid. — M.Bronštein

832. NLKP XXIV kongress ja rahvamajanduse plaanipärase juhtimise täiustamine. — M.Bronštein, V.Peedimaa

833. Nõukogude rahva heaolu kasv NLKP XXIV kongressi valgusel. — E.Hansberg

834. Uued nähtused kaasaegse kapitalismi arengus. — K.Indre, S.Kallas, V.Peedimaa

835. NLKP XXIV kongress sotsialistliku demokraatia edasiarendamise teedest. — J.Kalits, I.Sildmäe

836. Rahvaste sõprusest ja ideoloogilisest võitlusest. — J.Kalits

837. NLKP XXIV kongress ülesannetest ideoloogilise töö valdkonnas. — L.Kiik

838. NLKP XXIV kongress ülesannetest rahva heaolu tõstmisel. L.Kiik

839. NLKP XXIV kongress partei arengu probleemidest. L.Kiik

840. NLKP XXIV kongress tööstuse ja põllumajanduse arengu tulemustest ja ülesannetest käesoleval viisaastakul. L.Kiik

841. NLKP XXIV kongress partei juhtiva osa kasvust kommunistliku ühiskonna ülesehitamisel. L.Kiik, F.Kinkar

842. NLKP XXIV kongressi direktiivid üheksanda viisaastaku kohta. F.Kinkar, I.Larin, M.Murd, I.Volkov

843. NLKP XXIV kongress nõukogude rahva materiaalse heaolu kasvust. E.Kivimaa, V.Ruus, I.Sorokin

844. NLKP XXIV kongress töötajate töötama õpetamise ülesannetest. K.Koger

845. Sotsialistliku võistluse juhtimise küsimusi NLKP XXIV kongressi ja NLKP Keskkomitee otsuste põhjal. K.Koger

846. Nõukogude Liidu majanduslike sidemete laiendamine noorte rahvusriikidega. V.Krinal

847. Sotsialismimaade mitmekülgsest koostööst ja selle tähtsus tänapäeval. V.Krinal

848. Kapitalismi üldkriisi kaasaegne etapp. V.Krinal, G.Rekker

849. NLKP XXIV kongress Nõukogude Liidu rahvusvahelisest olukorrast. T.Laak

850. Üheksanda viisaastaku majanduslikud sõlmprobleemid. I.Larin

851. NLKP majanduspoliitika põhiküsimused kaasajal. I.Larin

852. NLKP XXIV kongress ideoloogilisest kasvatustööst. S.Lepik

853. Teaduse ja hariduse küsimused NLKP XXIV kongressi otsuste alusel. S.Lepik

854. Tööstusettevõtete materiaalse stimuleerimise probleemid. M.Loim

855. NLKP XXIV kongress ja ühiskonnateaduste arenemise ülesanded. E.Loone

856. NLKP XXIV kongress sotsialistliku isiksuse kujunemisest. T.Luik

857. Kolhoosnikute heaolu kasv üheksandal viisaastakul. L.Maamets

858. Nõukogude kaubanduse arenguprobleemid algaval viisaastakul. Ü.Mallene

859. Tootmise efektiivsuse tõstmise probleeme NLKP XXIV kongressi otsuste valgusel. H.Metsa, V.Peedimaa

860. Õigusemõistmise täiustamise mõningaid probleeme NLKP XXIV kongressi otsuste valgusel. K.Nigola

861. Uued nähtused kõrgeltarenenud kapitalistlike maade põllumajanduses. H.Padu

862. NLKP suhtumisest religioonisse kaasaegse teravnenud ideoloogilise võitluse olukorras. L.Raid

863. Kommunistlik ülesehitustöö NSV Liidus - nõukogude rahva laiaulatuslik internatsionaalne ülesanne. I.Rajasalu

864. Kaasaegne teaduse- ja tehnikarevolutsioon ja inimteadmiste ühtsus. J.Rebane

865. NLKP ja nõukogude riigi suhtumine religiooni ja kirikusse. H.Sillaste

866. Dialektika probleemid NLKP XXIV kongressi materjalides. L.Stolovitš

867. Teadus ja filosoofia. J.Tammaru

868. NLKP XXIV kongress kommunistliku maailmavaate kujunemisest. M.Titma

869. Ühiskondliku tarbimisfondi ja töötasu vahekorrast. V.Türk

870. NLKP XXIV kongress põllumajanduse arendamisest üheksandal viisaastakul. Ü.Vanaaseme

871. NSV Liidu võitlus rahu ja julgeoleku eest. I.Volkov

NIMEDE REGISTER.

Aaviksaar, Aavo - keemiakandidaat, 759.
Abel, Erna - 699, 700.
Adojaan, Julius - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 380, 381.
Aimre, Ivar - 107.
Ainsam, Kersti - 219.
Alatalu, Toomas - 49, 103, 104, 105, 106, 827.
Allikas, Osvald - 701, 702.
Allikmets, Lembit - professori kt., meditsiinidoktor, 517.
Allsalu, Mari-Liis - keemiakandidaat, 760, 761.
Alvre, Paul - professor, filoloogiadoktor, 141, 142, 143.
Ananjeva, Jenny - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 368, 369.
Ant, Jüri - ajalookandidaat, 1, 828, 829.
Arend, Ülo - professori kt., meditsiinidoktor, 452.
Ariva, Karl - dotsent, pedagoogikakandidaat, 706.
Arold, Ivar - 421.
Aron, Raimond - 382, 383.
Aron, Saima - 253, 339.
Aruksaar, Heinrich - 722.
Arvisto, Mait - 652, 653.
Aul, Juhan - professor, bioloogiadoktor, 387, 398.
Aunin, Tiina - 270.
Benno, Aino - 254.
Blumfeldt, Aleksander - dotsent, ajalookandidaat, 108, 109.

Blum-Russak, Rem - dotsent, ajalookandidaat, 55, 830.
Bronštein, Mihhail - professor, majandusteaduse doktor, 831, 832.
Dsiss, Hans - 220.
Dubovitskaja, Irina - 723, 724.
Elango, Aleksander - dotsent, pedagoogikakandidaat, 222, 223, 224, 225, 249, 255.
Elberg, Elle - 553, 554.
Ellik, Mihkel - 326.
Epler, Maria - dotsent, meditsiinikandidaat, 453,454.
Eringson, Linda - dotsent, ajalookandidaat, 26, 27.
Ester, Koit - meditsiinikandidaat, 626.
Gasparov, Boriss - dotsendi kt., filoloogiakandidaat, 135.
Gross, Kadri - dotsent, meditsiinikandidaat, 527,528.
Gurjeva, Jelena - filoloogiakandidaat, 192.
Haamer, Valter - 818.
Haav, Aksel - dotsendi kt.,füüsika-matemaatikakandidaat, 725, 726.
Hagelberg, Raimond - professor, majandusteaduse doktor,304.
Hansberg, Enn - 95, 833.
Hanson, Heino - meditsiinikandidaat, 457.
Hansson, Enno - 455, 456.
Henno, Aime - 819.
Hering, Lea - meditsiinikandidaat, 627.
Hone, Laine - 156.
Huik, Jaan - 271.
Ilomets, Tullio - dotsent, keemiakandidaat, 762.
Indre, Aino-Kanni - 226, 227, 250, 256.
Indre, Kalju - 96, 834.
Issakov, Sergei - dotsent, filoloogiakandidaat, 193.
Jaanson, Kaido - 50, 51, 52.
Jagomägi, Kersti - 458.
Jalviste, Hilja - meditsiinikandidaat, 529.
Jegorov, Jüri - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 348.
Jents, Arved - meditsiinikandidaat, 581, 582.

Joandi, Pikkar - 272.
Jõgi, Aino - 136, 157, 158.
Järv, Ants - filoloogiakandidaat, 221.
Jäär, Elfriede - 819.
Kaare, Tõnu - 432.
Kaasik, Ain-Elmar - meditsiinikandidaat, 459, 574.
Kaarma, Jaak - 358.
Kaarma, Tiiu - 176.
Kadastik, Heiti - 564, 565.
Kahu, Kiira - 819.
Kaidro, Henno - 273, 274.
Kalda, Aino - dotsent, bioloogiakandidaat, 399.
Kalits, Johannes - dotsent, ajalookandidaat, 2, 110 835, 836.
Kaljusto, Jüri-Hain - dotsendi kt., pedagoogikakandidaat, 703.
Kallas, Siim - 111, 305, 306, 307, 834.
Kalnin, Viktor - 460, 461, 820, 821.
Kangilaski, Jaak - kunstiteaduse kandidaat, 89, 90, 91.
Kangur, Leonhard - 329, 328.
Kard, Paul - ENSV TA kirjav.-liige, professor, füüsika-matemaatikadoktor, 727.
Karu, Gunnar - dotsendi kt., pedagoogikakandidaat, 728.
Karu, Elmar - professor, meditsiinidoktor, 566, 567.
Karukäpp, Tiia - 272.
Kask, Arnold - ENSV TA kirjav.- liige, professor, filoloogiadoktor, 144, 145.
Kask, Peeter - dotsendi kt., õigusteaduse kandidaat, 370, 371.
Kask, Virve - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 532.
Kauer, Ülo - dotsendi kt., majandusteaduse kandidaat, 327.

Kelder, Vilma - professori kt., õigusteaduse doktor, 372.
Kenkmann, Paul - 228.
Keres, Leida - dotsent, meditsiinikandidaat, 547,548.
Kibbermann, Felix - 177.
Kiik, Lembit - dotsendi kt., ajalookandidaat, 112,837, 838, 839, 840, 841.
Kiin, Ligia - 819.
Kiis, Sirje - 819.
Kilk, Laine - 819.
Kilk, Vladimir - 194.
Kingisepp, Aime-Reet - 533.
Kingisepp, Peet-Henn - 462, 463.
Kingisepp, Valve-Liivi - 187.
Kings, Hengo - õigusteaduse kandidaat, 384, 385.
Kinkar, Feliks - dotsent, ajalookandidaat, 5, 841, 842.
Kiris, Advig - 349, 350.
Kirs, Juho - 445, 446.
Kirs, Jüri - 707.
Kirsch, Livia - dotsent, farmaatsiakandidaat, 509,510.
Kivik, Anton - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 464, 538.
Kivimaa, Ervin - dotsendi kt., ajalookandidaat, 11, 12, 113, 843.
Kivistik, Arne - 704, 705.
Kivistik, Lembit - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 708.
Kivistik, Linda - 819.
Kivivare, Erich - 628.
Kiviväli, Gunnar - filoloogiakandidaat, 159, 160, 161.
Klaassen, Olaf-Mihkel - ajalookandidaat, 46, 47.
Kleis, Richard - dotsent, ajalookandidaat, 188, 200.
Koemets, Enn - dotsent, filosoofiakandidaat, 229,275.
Koger, Kalev - dotsendi kt., ajalookandidaat, 114, 115, 844, 845.

Kokk, Heino - keemiakandidaat, 763.
Kondas, Gerda - filoloogiakandidaat, 178, 179.
Kongo, Agu - dotsendi kt., geograafiakandidaat, 422, 423.
Konks, Jaan - professor, ajaloodoktor, 44, 45.
Konsin, Aino - 729.
Koop, Arnold - NSVL Pedagoogika Akadeemia kirjav.-liige, dotsent, ajalookandidaat, 230, 231.
Koorits, Aksel - 790.
Koppel, Aare - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 730, 731, 732.
Koppel, Ilmar - keemiakandidaat, 767.
Kotik, Mihhail - tehnikakandidaat, 276, 277, 278,279.
Kriit, Amanda - 162, 201.
Krinal, Valner - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 116, 308, 847, 848, 849,846, 847, 848.
Ksenofontov, Juri - meditsiinikandidaat, 629, 630.
Kudu, Elsa - 813, 814, 822.
Kudu, Ethel - dotsendi kt., pedagoogikakandidaat, 654.
Kukk, Erich - dotsent, bioloogiakandidaat, 400, 401.
Kukk, Jüri - 764.
Kuldeva, Dagmar - 590.
Kull, Mart - meditsiinikandidaat, 591, 616.
Kullam, Ilmar - dotsendi kt., 655, 656, 657.
Kullus, Leo-Peeter - 424, 425.
Kurm, Helga - dotsent, pedagoogikakandidaat, 232, 233, 234, 235.
Kurvits, Hilja - farmaatsiakandidaat, 518, 519.
Kuus, Henn - 765, 766.
Kuuspalu, Tõnu - 446, 447.
Kõdar, Aliia - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 631.

Kõiv, Ilse - meditsiinikandidaat, 534.
Kõo, Ernst-Karl - meditsiinikandidaat, 617.
Kõrge, Kuno - professor, meditsiinidoktor, 596,636.
Kõrge, Paavo - bioloogiakandidaat, 658, 659.
Kõrgesaar, Asta - 768.
Käer-Kingisepp,Elise - professor, meditsiinidoktor, 465, 466.
Kärtner, Harri - õigusteaduse kandidaat, 386, 387.
Köster, Marika - 236.
Kübersepp, Erich - 660.
Laamann, Klavdia - 583, 584.
Laak, Tõnu - 53, 117, 118, 309, 310, 340, 849.
Laan, Hella - 796.
Laanes, Selma - dotsent, meditsiinikandidaat, 467, 468.
Laanpere, Henn - dotsendi kt., keemiakandidaat, 769.
Laasik, Endel - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 373, 374.
Ladva, Evi - 433.
Laidre Heino - 690, 691.
Larin, Ivan - dotsendi kt., majandusteaduse kandidaat, 97, 842, 850, 851.
Laugaste, Gerda - 146, 147.
Laugaste, Eduard - dotsent, filoloogiadoktor, 189.
Lauristin, Marju - 280, 281.
Lehtsalu, Urve - dotsendi kt., filoloogiakandidaat, 163, 164, 165, 166.
Lellep, Jaan - 709.
Lembra, Jüri - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 734.
Lenk, Valter - 660, 661, 677.
Lenzner, Akivo - dotsent, meditsiinikandidaat, 469, 470, 520.
Lepik, Ester - 251, 252, 257.
Lepik, Kaljo - 807, 808, 809, 810.

Lepik, Siina - 6, 237, 852, 853.
Lepik, Ülo - professor, füüsika-matemaatikadoktor, 710, 797.
Lepp, Arne - 471, 472.
Lepp, Ela - dotsent, meditsiinikandidaat, 473, 474.
Lepp, Maie - 798, 799.
Lepp, Ülo - dotsent, meditsiinikandidaat, 475, 597.
Lias, Ruth - dotsendi kt., füüsika-matemaatika-kandidaat, 735.
Ligi, Herbert - professori kt., ajaloodoktor, 17, 19.
Liigant, Aade - 471.
Liigant, Märt - füüsika-matemaatikakandidaat, 736, 737.
Liimets, Heino - NSVL Pedagoogika Akadeemia akadeemik, dotsent, pedagoogikakandidaat,238,239.
Liiv, Gustav - 167, 168, 169, 202, 203.
Liiv, Heino - 170, 171.
Liiv, Inge - meditsiinikandidaat, 598, 637.
Liivrand, Virve - meditsiinikandidaat, 531.
Lind, Artur - dotsent, meditsiinikandidaat, 476.
Lind, Hilda - dotsent, bioloogiakandidaat,477, 478.
Ling, Ruth - bioloogiakandidaat, 402.
Lindmäe, Herbert - dotsendi kt., õigusteaduse kandidaat, 388, 389.
Loim, Martin - 341, 854.
Loodmaa, Vello - dotsendi kt., keemiakandidaat, 770.
Loog, Aadu - dotsent, geoloogia-mineraloogia kandidaat, 448.
Looga, Robert - dotsent, meditsiinidoktor, 479, 480, 481, 599, 600.
Loone, Eero - dotsendi kt., ajalookandidaat, 855.
Lotman, Juri - professor, filoloogiadoktor, 195,196.

Luhats, Helgi - 535, 811.
Luigas, Asta - filoloogiakandidaat, 204, 205, 206.
Luik, Tõnu - 56, 57, 856.
Lumiste, Ülo - professor, füüsika-matemaatikadoktor, 711, 712.
Lunge, Aino - dotsendi kt., psühholoohiakandidaat, 282, 283, 284, 285, 286, 287.
Luukas, Kalle - 692, 693.
Lõhmus, Marta - dotsent, ajalookandidaat, 22, 33.
Lõokene, Erna - dotsendi kt., geoloogia-mineraloogia kandidaat, 449, 450.
Lõvi, Maie - meditsiinikandidaat, 592.
Maamets. Lembit - 98, 857.
Madisson, Asta - 536.
Maimets, Olav - meditsiinikandidaat, 601.
Mallene, Ülo - majandusteaduse kandidaat, 330, 858.
Malts, Ann - 823.
Mandel, Väino - 602.
Mandel, Õie - 575, 576.
Maramaa, Sulev - meditsiinikandidaat, 603.
Maremäe, Vilve - keemiakandidaat, 771.
Marksoo, Ann - dotsendi kt., geograafiakandidaat, 434.
Maser, Mai - 482.
Masing, Viktor - professor, bioloogiadoktor, 403,404.
Matjus, Ülo - 58, 92.
Mauring, Elsa - 207, 800.
Mehilane, Lembit - 568, 569.
Meipalu, Vootele - professori kt., meditsiinidoktor, 530.
Mendik, Feliks - 496.
Metsa, Antidea - pedagoogikakandidaat, 258, 259, 260, 261.
Metsa, Eve-Maaja - 632, 633.

Metsa, Herbert - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 99, 859.
Metsa, Mart - 288.
Miidla, Heigo - dotsent, bioloogiadoktor, 405, 406.
Mikelsaar, Marika - meditsiinikandidaat, 483, 484.
Miljan, Mait - 331, 332, 333.
Mitt, Anatoli - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82.
Moosberg, Hilda - ENSV TA kirjav.-liige, professor, 7, 8, 25, 28, 29, 32.
Mullari, Vilma - 120, 121.
Murd, Meeta - dotsendi kt., majandusteaduse kandidaat, 122, 123, 843.
Murel, Virma - 435, 436.
Mutt, Oleg - dotsent, filoloogiakandidaat, 172,173.
Mäepalu, Evald - 662, 663.
Mäll, Johannes - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 359.
Mäll, Linnart - 42, 43.
Müür, Heiki - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 342, 343.
Müür, Inge - 334.
Naarits, Edgar - 664, 665.
Nasari, Arvi - 485.
Nedzvetski,Benjamin - dotsendi kt., pedagoogikakandidaat, 240, 262.
Nigola, Kalle - õigusteaduse kandidaat, 390, 391,860.
Noodla, Liidia - 815, 816.
Nurmand, Leo - meditsiinikandidaat, 521, 522.
Nurmand, Ludmilla - dotsent, meditsiinikandidaat, 555.
Nurmekund, Pent - filoloogiakandidaat, 180, 181.
Nõvandi, Roman - dotsent, pedagoogikakandidaat, 694, 695, 696.
Nõmmik, Salme - professori kt., geograafiadoktor, 437, 438.

Nõmm, Uno - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 738, 739.
Oja, Silvia - dotsent, pedagoogikakandidaat, 666, 667, 668.
Okk, Ivo - dotsendi kt., pedagoogikakandidaat, 669.
Orgo, Inge-Maret - õigusteaduse kandidaat, 360.
Orn, Jüri - 241, 242, 263, 289.
Otsar, Aavo - 311.
Otsmaa, Lilia - 182, 183.
Paabut, Ants - 335.
Padar, Anne-Liis - 511, 824.
Padu, Hillar - 861.
Pae, Aleksander - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 740.
Paglant, Linda - 100.
Paivel, Milvi - 184, 185.
Pajupuu, Elvi - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 312, 344.
Palamets, Hillar - dotsent, pedagoogikakandidaat, 23, 264.
Palm, Mari-Anne - 186, 208.
Palm, Uno - dotsent, keemiakandidaat, 772, 773, 825.
Palm, Viktor - professor, keemiadoktor, 774.
Palmeos, Pauline - dotsent, filoloogiakandidaat, 148.
Paltser, Albert - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 392, 393.
Panov, Aleksei - 577.
Parvel, Kalju - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 345.
Past, Vello - dotsent, keemiadoktor, 776.
Pauts, Herman - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 336.
Pavel, Ülo - dotsent, veterinaarkandidaat, 407.

Paves, Aino - 549, 638.
Peebo, Jaak - 149.
Peedimaa, Vello - 313,314,315,316,317,318,832,834,859.
Peegel, Juhan - dotsent, filoloogiakandidaat, 190.
Peep, Harald - dotsent, filoloogiadoktor, 191.
Peep, Laine - 290, 817.
Petlem, Heinrich - dotsent, meditsiinikandidaat, 487, 593.
Pihl, Aino - 777.
Piirimäe, Helmut - dotsent, ajalookandidaat, 39, 40,124.
Pikk, Jaan - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 337.
Pille, Aleksander - 539.
Pilt, Ants - 803, 804.
Pind, Inge - 697, 698.
Pisuke, Alfred - pedagoogikakandidaat, 670.
Ploom, Endel - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 375, 376.
Podar, Uno - dotsent, meditsiinikandidaat, 486, 604.
Pokk, Leo - professori kt., meditsiinidoktor, 605, 618.
Pommer, Astrid - 209, 210.
Pung, Elve - psühholoogiakandidaat, 292, 293.
Pragi, Uudo - 439, 440.
Pratka, Aino - 291.
Prinits, Olaf - dotsent, pedagoogikakandidaat, 713.
Prüller, Paul-Egon - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 741, 742.
Pulk, Helgi - 174.
Pullerits, Rein - keemiakandidaat, 778.
Purju, Endel - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 319, 320.
Põder, Kalju - dotsent, meditsiinikandidaat, 540.
Päi, Leo - professor, meditsiinidoktor, 606.

Pärl, Andres - dotsent, pedagoogikakandidaat, 294.
Pärnat, Jaan - meditsiinikandidaat, 671.
Pärnoja, Mihkel - 779.
Püss, Karl - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 361, 362.
Raadi, Gerda - 211, 212.
Raid, Jaroslav - dotsendi kt., ajalookandidaat, 14, 36, 48, 54.
Raid, Lembit - dotsendi kt., ajalookandidaat, 3, 4, 84, 85, 86, 87, 862.
Raik, Ants - dotsent, geograafiakandidaat, 426, 427.
Raitar, Siiri - 213, 801.
Raitviir, Tiina - 441, 442.
Rajasalu, Inda - 10, 88, 863.
Rajavee, Olaf - meditsiinikandidaat, 488, 523, 524, 619.
Rannak, Eero - dotsent, keemiakandidaat, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645.
Raska, Eduard - 394.
Ratnik, Virve - 537.
Raudam, Ernst - professor, meditsiinidoktor, 489.
Raudsepp, Johannes - 780.
Raudsepp, Vambola - 321, 346.
Rebane, Jaan - dotsent, filosoofiakandidaat, 59, 864.
Rebane, Karl-Samuel - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 743, 744, 745.
Reifman, Pavel - dotsent, filoloogiakandidaat, 197.
Reimand, Jaan - pedagoogikakandidaat, 714, 715.
Reinet, Jaan - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 746, 747.
Reino, Udo - dotsent, meditsiinikandidaat, 550.
Rekker, Georg - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 101, 849.

Riiv, Jaan - dotsent, meditsiinikandidaat, 620.
Ristkok, Jüri - dotsent, bioloogiakandidaat, 408, 409, 410.
Ritslaid, Valdek - dotsent, 805, 806.
Roos, Anu - 781.
Roots, Lembit - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 716.
Roots, Lydia - dotsent, ajalookandidaat, 125.
Rulli, Ants - professor, meditsiinidoktor, 490, 541.
Russak, Silvia - meditsiinikandidaat, 634.
Ruus, Vilmar - dotsent, ajalookandidaat, 13, 35, 844.
Ruussaar, Heli - 338.
Rõõmusoks, Arvo - professor, geoloogia-mineraloogia doktor, 451.
Rätsep, Huno - dotsent, filoloogiakandidaat, 137.
Saar, Zinaida - dotsent, meditsiinikandidaat, 551, 560.
Saarma, Jüri - professor, meditsiinidoktor, 570, 571.
Saarma, Märt - meditsiinikandidaat, 572, 573.
Saarma, Valve - dotsent, meditsiinikandidaat, 491, 607, 646.
Saarnits, Lembit - õigusteaduse kandidaat, 377, 378.
Saarsoo, Heldur - 395, 396.
Sahva, Uno - pedagoogikakandidaat, 672, 673.
Sakkov, Elmar - füüsika-matemaatikakandidaat, 717.
Salm, Jaam - füüsika-matemaatikakandidaat, 748, 749.
Salumaa, Edgar - dotsent, õigusteaduse kandidaat, 379.
Salupere, Vello - professori kt., meditsiinidoktor, 608.
Sarapuu, Lembit - bioloogiakandidaat, 411.
Sarv, Hille - 9, 41.

Sarv, Juhan - dotsent, meditsiinikandidaat, 542, 609.
Schneider, Heinrich - dotsendi kt., õigusteaduse kandidaat, 363.
Schotter, Leo - professor, meditsiinidoktor, 578, 579.
Seeder, Jaan - meditsiinikandidaat, 492, 493.
Seeman, Osvald - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 750, 751.
Sibul, Salme - dotsent, meditsiinikandiaat, 585,586.
Siigur, Heino - dotsent, õigusteaduse kandidaat,364.
Siilivask, Karl - professor, ajaloodoktor, 24, 30, 31, 34.
Siimann, Uno - psühholoogiakandidaat, 295, 296.
Siirde, Elmar - professor, meditsiinidoktor, 587,594.
Sildmäe, Ilo - professor, majandusteaduse doktor, 365, 836.
Sildver, Ants - 561.
Sildver, Lia - dotsent, meditsiinikandidaat, 647.
Silk, Toomas - 782.
Sillastu, Viiu - dotsent, meditsiinikandidaat, 595, 621.
Silm, Helgi - 556, 557.
Simisker, Jaan - 412.
Smirnov, Savvati - dotsent, filoloogiakandidaat, 138.
Soonets, Kalju - 718.
Sorokin, Igor - dotsendi kt., ajalookandidaat, 844.
Stolovitš, Leonid - professor, filosoofiadoktor, 866.
Suit, Lembit - dotsent, keemiakandidaat, 783, 784, 785.
Sulbi, Lembit - 752, 753.
Sulling, Toomas - meditsiinikandidaat, 622.
Susi, Helgi - 175.
Sutt, Toomas - 60.
Särgava, Viktor - professori kt., meditsiinidoktor, 588, 589.

Šeffer, Aleksander - 610.
Šeffer, Ilse - meditsiinikandidaat, 611.
Zimmermann, Ester - 126.
Taba, Aaja - 812.
Taev, Karl - filoloogiakandidaat, 93.
Tallmeister, Eugen - dotsent, meditsiinikandidaat, 494, 495.
Talvik, Agu-Tõnis - dotsendi kt., keemiakandidaat, 788.
Talvik, Imbi - keemiakandidaat, 789.
Talvik, Raul - meditsiinikandidaat, 623.
Talviste, Elmar - 754.
Tamm, Jüri - keemiakandidaat, 786, 787.
Tamm, Mall - 802.
Tamm, Villem - 347.
Tammaru, Ivar - 512, 513.
Tamme, Enn - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 719.
Tammeorg, Johannes - dotsent, farmaatsiakandidaat, 514, 515, 516, 826.
Tammepõld, Evald - dotsent, meditsiinikandidaat, 562.
Tani, Raimond - 790.
Tapfer, Helle - meditsiinikandidaat, 496, 497.
Tarve, Udo - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 498.
Tauts, Ants - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 720.
Tavit, Aita - 297.
Teesalu, Salme - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 499, 648.
Teeäär, Enno - dotsent, meditsiinikandidaat, 543.
Tidriksaar, Heino - 674.
Tigane, Ilmar - 755.
Tigas, Linda - 544.
Tihane, Harri - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 545.
Tiido, Pärja - 675, 676.

Tiik, Leo - dotsent, geograafiakandidaat, 443, 444.
Tikko, Henno - meditsiinikandidaat, 624.
Timak, Renita - 281.
Timotheus, Heiki - dotsendi kt., keemiakandidaat, 791.
Titma, Mikk - filosoofiakandidaat, 243, 868.
Tohver, Lembit - 792.
Tohver, Vello - dotsent, bioloogiakandidaat, 413.
Toim, Kalju - dotsendi kt., psühholoogiakandidaat, 244, 298.
Torpats, Tiiu - 500.
Trass, Hans - professor, bioloogiadoktor, 414, 415.
Trummal, Albert - filoloogiakandidaat, 214, 215, 216.
Trummal, Vilma - dotsendi kt., ajalookandidaat, 15, 16, 21.
Truumaa, Vello - 677.
Truuväli, Eerik-Juhan - dotsendi kt., õigusteaduse kandidaat, 351, 352, 353.
Tuhh, Boriss - 198, 199.
Tuldava, Juhan - dotsent, filoloogiakandidaat, 245, 246.
Tulviste, Peeter - 299, 300.
Turu, Ellen - 150.
Tuulmets, Ants - keemiakandidaat, 793.
Tõldsepp, Aarne - pedagoogikakandidaat, 247, 265.
Tähepõld, Lembit - dotsent, meditsiinikandidaat, 501, 612.
Tälli, Helju - 552.
Tänava, Märt - 37, 38.
Türi, Endel - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 502, 563.
Türi, Mall - bioloogiakandidaat, 503.
Türk, Vambola - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 869.

Uibo, Leonid - dotsent, füüsika-matemaatikakandidaat, 756.
Uibo, Malev - dotsent, meditsiinikandidaat, 649, 650, 651.
Uibu, Jaak - 504, 505.
Ulp, Kalev - 472, 473.
Unger, Helve - pedagoogikakandidaat, 678, 679.
Unt, Inger - dotsent, pedagoogikakandidaat, 248, 266, 267, 268, 269.
Uuspõld, Ellen - filoloogiakandidaat, 151.
Uustal, Abner - professor, õigusteaduse doktor, 366, 367.
Uustalu, Koidu - 428, 429.
Vahemets, Helvi - 794.
Vahter, Herman - professor, meditsiinidoktor, 558, 559.
Vahtre, Sulev - dotsent, ajalookandidaat, 18.
Vaiksaar, Arnold - dotsent, 680, 681.
Vain, Arved - pedagoogikakandidaat, 682, 683, 684.
Vain, Liidia - 580.
Vainer, Leonid - 546.
Vainu, Jaan - 322, 323, 324.
Valmet, Aino - dotsendi kt., filoloogiakandidaat, 152.
Valgmaa, Helmut - 685, 686.
Valgma, Kaljo - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 625.
Vanaaseme, Ülo - dotsent, majandusteaduse kandidaat, 102, 870.
Vapra, Artemi - dotsendi kt., meditsiinikandidaat, 613.
Varep, Endel - dotsent, geograafiakandidaat, 430, 431.
Vasar, Hilja - 525, 526.
Vasar, Elmar - dotsent, meditsiinikandidaat, 506, 507.

Velbri, Sirje - meditsiinikandidaat, 508.
Velsker, Kalle - 721.
Veski, Asta - filoloogiakandidaat, 153.
Veski, Tiiu - 217, 218.
Vesman, Greeta - 795.
Vihalem, Paul - professor, õigusteaduse doktor, 354, 355, 356, 357.
Vihalemm, Peeter - 272, 281.
Vihalemm, Rein - filosoofiakandidaat, 61.
Vihm, Nadeźda - dotsent, meditsiinikandidaat, 635.
Viikma, Mart - 416, 417.
Viileberg, Laine - dotsent, bioloogiakandidaat, 418, 419, 420.
Villako, Kalju - professor, meditsiinidoktor, 614, 615.
Viru, Atko - dotsent, bioloogiakandidaat, 687, 688, 689.
Visnapuu, Lembit - 757, 758.
Volkov, Ivan - dotsent, ajalookandidaat, 129, 130, 131, 325, 871.
Vooglaid, Ülo - filosoofiakandidaat, 301, 302, 303.
Vääri, Eduard - dotsent, filoloogiakandidaat, 139, 140, 154, 155.
Õunapuu, Herman - 127, 128.

S I S U K O R D

Eessõna 3
I. Ajalugu ja rahvusvaheline olukord 5
NLKP ja NSV Liidu ajalugu 5
Eesti ajalugu 8
Üldajalugu 12
Rahvusvaheline olukord 15
II. Filosoofia, ateism ja esteetika 16
Filosoofia 16
Ateism 18
Esteetika 22
III. Poliitiline ökonoomia 23
IV. Teaduslik kommunism 25
V. Filoloogia 31
Keeleteadus 31
A. Üldteemad 31
B. Soome-ugri keeled 32
C. Inglise keel 35
D. Saksa keel 38
Kirjandusteadus 40
A. Eesti kirjandus 40
B. Vene kirjandus 41
C. Maailmakirjandus 42
VI. Pedagoogika 46
Pedagoogika üldteemad 46
Eelkooliealiste pedagoogika 52
Kooliealiste pedagoogika 53
VII. Psühholoogia 56

VIII. Ökonoomika 63
Üldteemad 63
Kaubandus ja rahandus 67
Rahvamajanduse ökonoomika ja raamatupidamine .. 69
IX. Riik ja õigus 72
Riigi ja õiguse teooria ja ajalugu 72
Riigi-, haldus ja tööõigus 74
Tsiviilõigus ja kolhoosiõigus 76
Kriminaalõigus, kriminalistika, kriminoloogia 80
X. Bioloogia 84
XI. Geograafia 89
Füüsiline geograafia 89
Majandusgeograafia 91
XII. Geoloogia 93
XIII. Meditsiin 94
Üldteemad 94
Farmaatsia ja farmakoloogia 105
A. Farmaatsia 105
B. Farmakoloogia 106
Günekoloogia 108
Hügieen 109
Kirurgia 110
Lastehaigused 112
Nahahaigused 113
Nakkushaigused 114
Närvihaigused 115
Silma-, kõrva-, nina- ja kurguhaigused 118
A. Silmahaigused 118
B. Kõrva-, nina- ja kurguhaigused 119
Sisehaigused 120
A. Kasvajad 120
B. Seedetrakti haigused 121
C. Südame- ja veresoonkonnahaigused 124
D. Muud haigused 126
Stomatoloogia 127

Toitumine ja tervis 129
XIV. Kehakultuur ja sport 132
Üldteemad 132
Veesport 139
Suusasport 141
XV. Matemaatika 142
XVI. Füüsika 146
XVII. Keemia 153
XVIII. Turism 162
XIX. Ohutustehnika ja liiklus 163
XX. Käitumine 164
XXI. Bibliograafia 165
XXII. Tartu Riiklik Ülikool 166
XXIII. NLKP XXIV kongress 168
Nimede register 172

TASUTA

A
31982

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 01039156 5